

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

2
ДИНАРА

ГОДИНА
XXXIV
БРОЈ
1108
23. III 1973.

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ

ЗАШТО ЈЕ
СТАО? ДА НИЈЕ
НЕКИ ТЕЖИ
КВАР?

ПОЖУРИТЕ
СА ОПРАВКОМ!
НЕ ЗНАМО ШТА
ЗАБРАЊУЈЕ
ОВАЈ
ЗНАК!

СВЕ
ЈЕ У РЕДУ!
РЕЗЕРВОАР
ГОРИВА МУ ЈЕ
ПРАЗАН!

ЦАРИГРАД-МОНТЕКАРЛО
РЕЛИ

306

КОЛИКО
МУ ЈЕ САМО
ТРЕБАЛО
ВРЕМЕНА
ДА СЕ СЕТИ!
ПИТАМ СЕ
КО ЈЕ ОВДЕ
МАГАРАЦ?!

Ripley

Веровати или не!

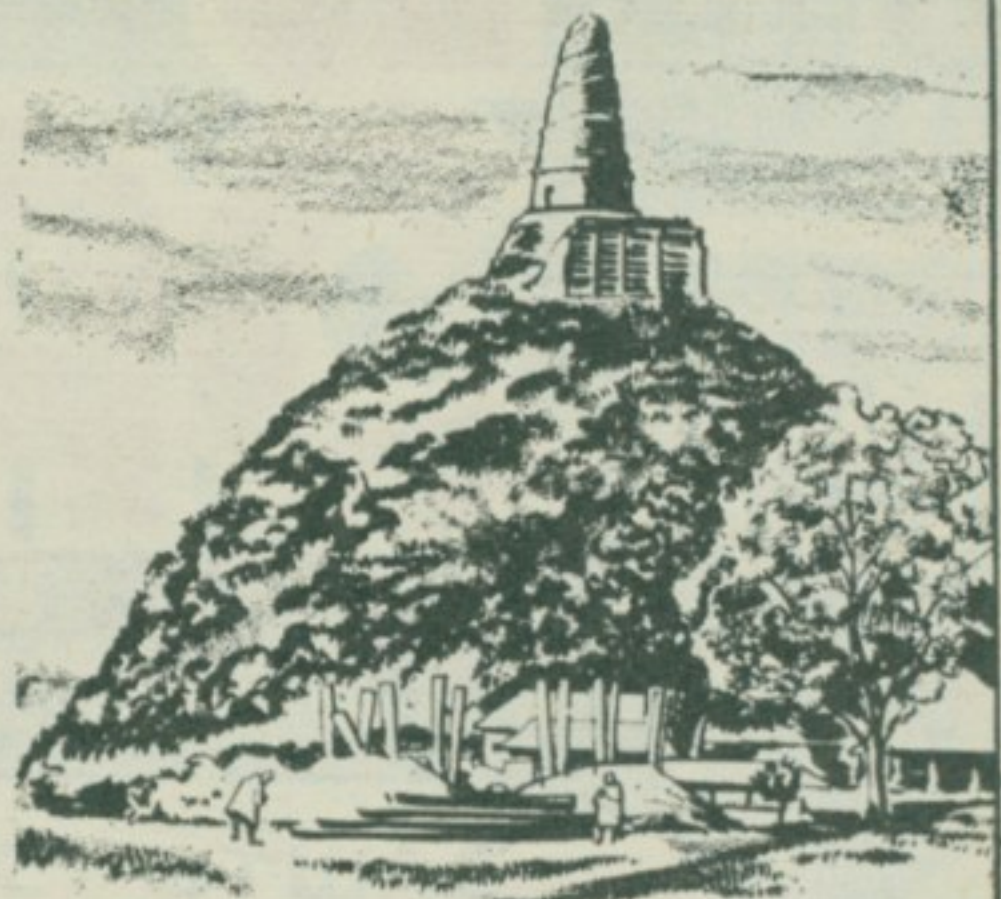

БЛИЗНАЦИ РОЂЕНИ СА ИМЕНИМА

У ПОРОДИЦИ МЕДЕЛ
РОЂЕНИ СУ
У ПАРИЗУ
БЛИЗНАЦИ,
ДЕЧАК И ДЕВОЈЧИЦА,
КОЈИ СУ ДОШЛИ НА
СВЕТ СА БЕЛЕЗИМА У
ОБЛИКУ ПОЧЕТНИК
СЛОВА ИМЕНА ЊИХОВОГ
ДЕДЕ, ОДНОСНО
БАБЕ.
ДЕЧАК ЈЕ
НОСИО
ИНИЦИЈАЛЕ ТР
И ДОБИО ЈЕ
ПО ДЕДИ ИМЕ
ТЕОДОР - РОДОЛФ
А ЊЕГОВА СЕСТРА
ИНИЦИЈАЛЕ БВ
ПА ЈЕ ПО БАБИ
НАЗВАНА
БЕРТА - ВИОЛЕТА.
(1901)

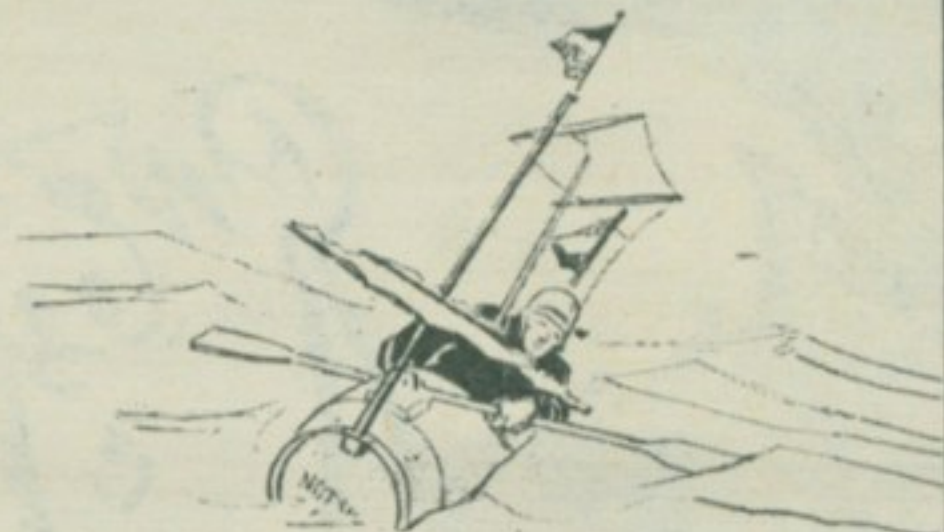
ЕЛВУД КАБЕРЛИ

(1868-1941)
КОЈИ ЈЕ
35 ГОДИНА
БИО ПРОФЕСОР
СТЕНФОРДСКОГ
УНИВЕРЗИТЕТА,
НА ДАН
ОДЛАСКА У
ПЕНЗИЈУ
ПОКЛОНИО ЈЕ
УНИВЕРЗИТЕТУ
3,5 МИЛИОНА
Н. ДИНАРА -
СВЕ ШТО ЈЕ У
ТОКУ СЛУЖБОВАЊА
ПРИМИО КАО ПЛАТУ
ЈЕР ЈЕ ЖИВЕО ОД ПРИХОДА
СА СВОГ
ВЕЛИКОГ ИМАЊА.

ХРАМ - ДЕТЕКТОР ЗА ОТКРИВАЊЕ ЛАЖИ

РУШЕВИНЕ ХРАМА У
ЖЕТАВАНАРАМИ, НА ЦЕЈЛОНУ,
ТОЛИКО СУ ПОШТОВАНЕ ДА
У ЊИХОВОЈ СЕНЦИ НИЈЕДАН
ДОМОРОДАЦ НЕ БИ ИЗГОВОРИО
ЛАЖ. ЗБОГ ТОГА ОСОБУ У ЧИЈУ
СЕ ИЗЈАВУ ПОСУМЊА ДОВОДЕ
ДО ХРАМА И ЗАХТЕВАЈУ ДАТУ
ПОНОВИ СВОЈЕ РЕЧИ.

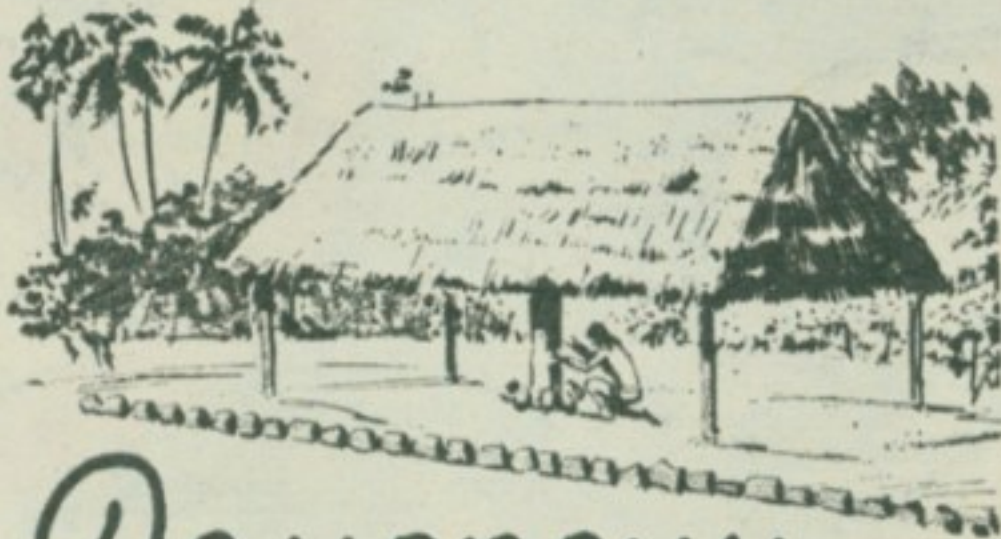
ХЕЈН ЦИЛПЕРУРТ

ИЗ ХУКА, У ХОЛАНДИЈИ,
ПРЕПЛОВИО ЈЕ
70 КИЛОМЕТАРА ПО
УЗБУРКАНОМ СЕВЕРНОМ МОРУ
У ЈЕДНОЈ БАЧВИ.

МАЧКУ

СА ШАРОМ НА
ЛЕБИМА КОЈА
ПОДСЕКА НА
ГОРИЛУ
ИМАЛА ЈЕ
ЛЕСТА СПИЛМЕН
ИЗ ВАЛЕХА
(САД.).

Домороци

СА ТИХООКЕАНСКОГ
ОСТРВА НИУТАО
СМАТРАЈУ ЗА БОЖАНСТВО
СРЕДИШНИ СТУБ
КОЈИ ДРЖИ КРОВ
ЊИХОВИХ
КУКА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● стари Грци веома су често носили ситан новац у устима. Као што је познато они на својим оделима нису имали џепове.

● диновске хоботнице имају огромне очи чији пречник може да изнесе и до 35 сантиметара.

● неки стари народи, међу њима Германи и Келти, нису рачунали време према данима већ према ноћима.

● рукавице су први носили египатски владари. Тако се на једном рељефу у Амарни (садашње име некадашњег града Акхетатона у горњем Египту) поред осталог може видети и један пар рукавица.

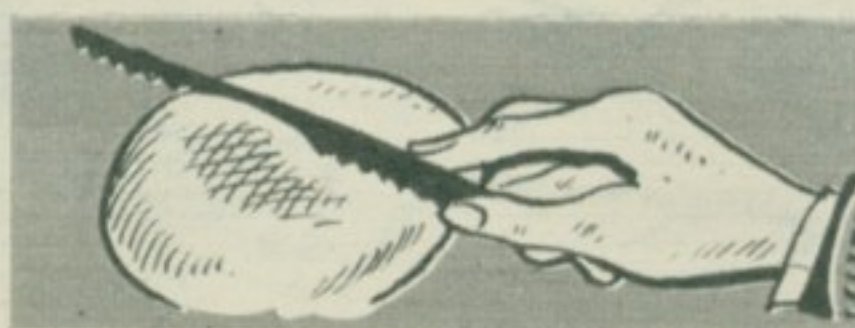
● прву лекарску слушалицу начинио је чувени париски лекар Рене Лаенек (1781-1826).

● прва позната забрана да се ђубре из кућа не баца директно на улицу издата је половином X века у Страсбуру. Сличне наредбе издаване су у италијанским градовима тек у XIII веку.

● женка ноја лежи дању на јајима а мужјак ноћу. Љуска нојевог јајета је веома чврста и да би се јаје разбило употребљава се мала тестерица.

● израз „неписани закон” потиче још из старог века. Занимљиво је да се најстарија употреба овог израза налази у једном писаном закону.

● реч џунгла, која данас означава густе, непроходне тропске шуме, постала је од санскритске речи џангала што значи: шума.

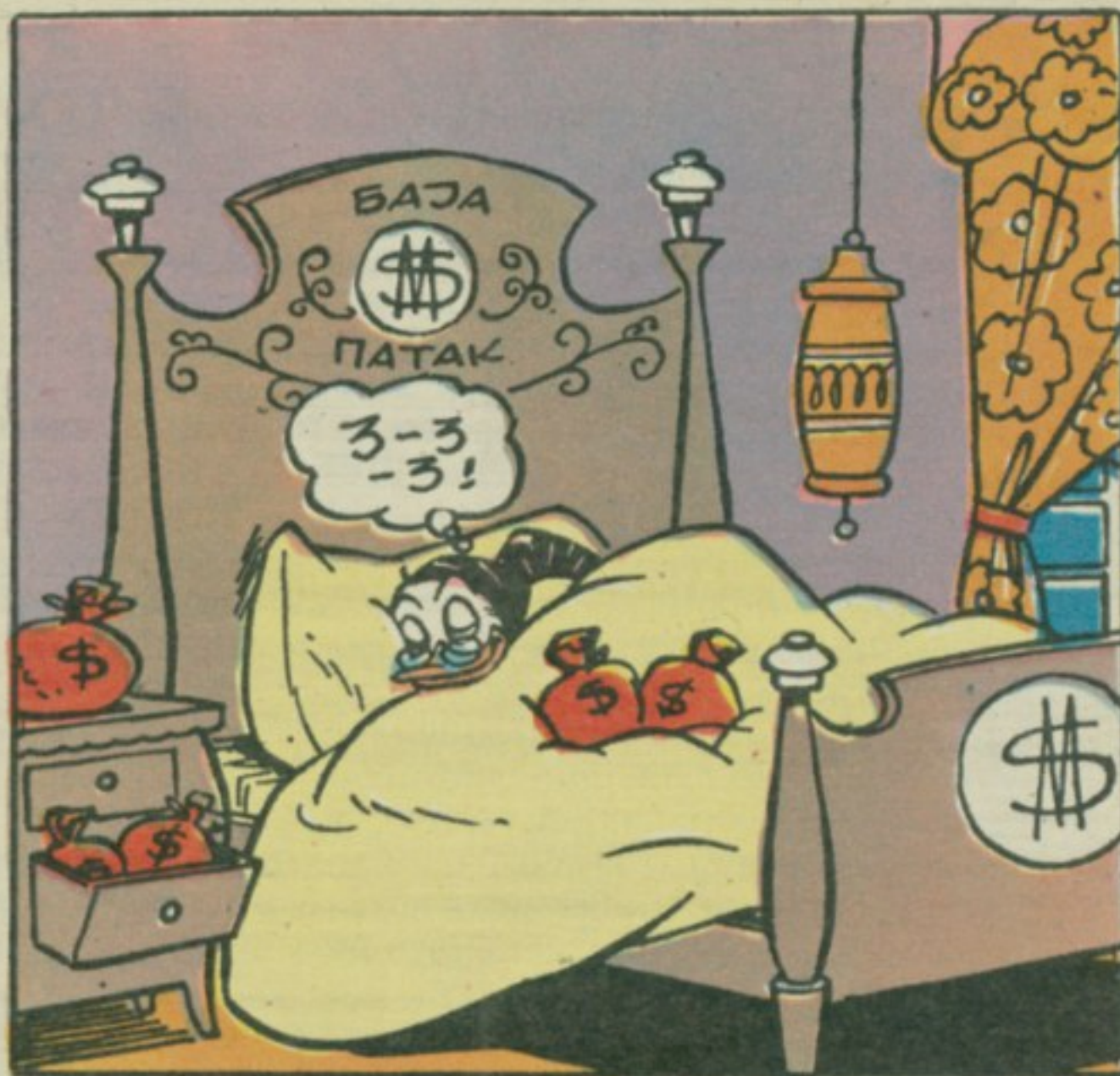

● малтешка мачка једина је животиња којој на језику расту длаке.

● своје атлете стари Атињани хранили су претежно сиром.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

НАРЕДНИК ЈЕ МОРАО

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

Тачно у један по поноћи Душан је збацио покривач и пришао друговима који су спавали. Једног па другог повуче за ногу и они скочише као да нису ни спавали. У селу су. Полако, да их остали затвореници не чују, узимају спремне руксаци и излазе у ходник. Ту је прва препрека. Душан вади калауз и закључана врата која воде у приземље попуштају. Све иде по плану.

У чарапама силазе степеницама доле где сваке вечери морају да оставе обућу. На брзину навлаче цокуле. Сада долази оно најопасније. На два корака од улаза у собу у којој спавају Немци налази се у зиду дрвени капак иза кога је отвор кроз који треба да стигну у подрум. Пре рата ту је, ваљда, била кафана а власник је туда дотурао сандуке с пивом из кладишта.

У отвору је први нестао Миодраг, па Петар. Дошао је ред на Душана који је имао задатак да врати капак на место тако да се не примети да је померан. Он је вешто изнутра наместио вратанца, али кад је скочио, откачила му се чутурица и с треском откотрљала. Застали су не дишући. Тачно изнад њих су стражари. Срећом, горе се ништа није померило. Немци су синоћ попили сувише пива.

Наставили су мрачним подрумом према зиду у коме су претходних дана прокопали рупу. Нашли су се у делу фабричке зграде који су савезнички авиони напала срушили. Одатле до бодљикаве жице којом је логор био опкољен, није било више од десетак метара. Петар је извукао клешта и најзад је и последња препрека савладана. После пуне две године били су ван логорских жица, на слободи. Али, каквој? Налазили су се усред Немачке, а датум је био 19. април 1943.

Њихов план је био: правац Швајцарска. Пут — 510 километара!

ИЛИ — ИЛИ

Од првог тренутка кад га је на мосту преко Вардара изненадила немачка заседа и разоружала, 27-годишњи артиљеријски наредник Душан Милошевић, из банатског села Врачев Гај, мислио је само једно: како да побегне. Прва прилика указала се док су га са осталим ратним заробљеницима теретним вагонима транспортовали за Немачку. Приближавали су се Кар-

патима, воз је успорио на узбрдици.

— Да бежимо! — предложио је неко. Душан је одмах решио да рескира, али му се није дало. Извалили су решетке на прозору и прва тројица успела су да искоче и докопају се шуме. Четвртог је стигла ватра из аутомата...

Распоређен је у сталаг VII А Мозбург, одатле у IV Б Меминген, али није престао да мисли на бекство. Вратиће се како год зна у Југославију. Кад су их у Рентесофену поделили сељацима, обрадовао се: можда ће сада имати више прилике за бекство. Али његов млади газда, загрижени нациста Колб, био је гори од логора. Терао га је да ради од 6 ујутро до 6 увече, а лети и дуже, грдио га и псовао. Душан је решио да бежи, али није могао сам. Узалуд је тражио друштво. Нико се није усуђивао јер су Немци без речи стрељали бегунце.

Једног јутра одбио је да иде на рад.

— Пуцајте! — рекао је стражару — али ја код Колба не идем! — Сутрадан су и други одбили да иду на рад а Душан је добио новог газду, Кемерлеа. С овим благим и тихим човеком радио је заједно у пољу. Користећи то мало слободу што је имао Душан се упознао са два Француза из суседне радне команде и почео да припрема бекство са њима. Пребацио је кофер код газде што није било дозвољено. И таман кад је помислио да ће најзад успети да побегне, једне јулске вечери 1942, кад се вратио у логор, дочекала су га два стражара са напереним пушкама и човек у цивилу, председник општине. Сигурно због кофера, мислио је Душан.

— Зашто не слушате стражара и буните људе да не раде? — упитао га је биргермајстер и не чекајући одговор ударио га из све снаге дршком пиштоља по лицу. Крај је линула. Душана су однели у собу.

Кажњен је са 30 дана самице! Изашао је мршав као костур али више него икад решан да бежи. Али, заједно с осталим непослушним заробљеницима из целе Немачке упутили су га у сталаг Штаргард II Д. Био је то логор у логору јер нико од осталих затвореника није смео да им приђе. Свуда око само жице, жице и непријатељска земља. Душану се чинило да никад више неће видети свој родни Банат, браћу и мајку.

Тек кад је у марту 1943. године стигао у Мутерхаузен, у фабрику

за израду делова за тенкове, и нашао се међу 200 бунтовника, пронашао је другове за бекство: морнаричког подофицира Петра Мирковића и војника Миодрага Марковића. Обојица су били млади и спремни да ставе главу у торбу само да се одавде извуку.

Њихово прво бекство није успело. Уочи дана одређеног за бекство база на тавану је откривена. Немцима се учинило сунићиво што се заробљеници тако дуго задржавају док простиру рубље, па је таван за сваки случај закључан и окачена табла: строго забрањен улаз!

Међутим, тројица немирних нису одустали. У строгој тајности направили су нов план. Од цивилних радника у фабрици, Пјера и Мишела, добили су калауз, клешта и топографску карту, частили увече стражаре пивом и — побегли кроз полусрушени део фабрике где је био, сам један ред жице, а не три као на осталим местима.

ОЧИ У ОЧИ СА СТРАЖАРОМ

Чим су се нашли ван логора, прешли су сеоски пут и заронили у четинарску шуму. Пешачили су све до јутра док се нису удаљили око 20 километара. У зору почела је киша и они су се склонили испод високе јелке. По подне су на основу карте начинили скицу маршруте: заобићи град Бич а затим покрајином Елзас, где има доста француског становништва, прећи Рајну, па за Швајцарску. Али после стотину километара морали су да мењају план. Свуда око њих била је равница, мочваре обрасле трском и неки проклети канали. Нигде шуме! Морали су на северозапад, планином Вогезима, прећи на територију Француске која је такође у рукама Немаца, па тек онда у неутралну Швајцарску. То је био опаснији пут али и једини.

Чим је пao мрак, кренули су даље у војничком поретку, један за другим, стално мењајући места да се неко не би љутио што стално иде први. Свака два сата сели би да се одморе. Дан их је затекао у планини. Јели су помало штедећи храну коју су понели из логора.

Шестог дана бекства стигли су у близину француске границе. Око 23 часа прошли су некакво мало село и изашли на асфалтирани пут. Одједном, зачули су звук мотора. Бацили су се у јарак крај пута. Већ идућег тренутка поред њих је,

на метар-два, у мотоциклу с приколицом пројурила немачка патрола!

Наставили су опрезно десном страном пута који се све више пео. Одлучили су да на три километра од границе стану и извиде ситуацију. Месечина је, околу високи четинари, они корачају у тишини. Одједном се иза окуке, као утвара, појавио бициклиста. Немачки подофицир! Кад су га приметили, било је касно. Наставили су да корачају као да је најприродније да се заробљеници ноћу шетају у близини границе. Немац је успорио возњу и посматрао их. Хоће ли пуцати?

— Он је један, а нас тројица — шапнуо је Петар. Али, стражар се није усудио да стане.

Чим је одмакао, бојеви се потере, ушли су у шуму и — задутали. Тек идуће ноћи наишли су на велику таблу са натписом: „Пажња! Пажња! Гранични прелаз 200 метара. Ко приђе, пуца се без опомене!“ Кренули су кроз шуму бројећи кораке, али уместо жељеног пута наишли су на ораницу. Неколико сати вртели су се у круг.

Петар се наљутио и решио да сам крене шумским путем према југу не би ли пронашао друм који

После првих реченица Францускиња их је увела у кућу где их је чекало велико изненађење

Три бегунца грлили су се од среће што су прешли границу, кад се зачу: „халт“! Из мрака изрони стражар с упереним аутоматом.

ДА ПОБЕГНЕ

ка мелодија. Кафана пуна младих а испред, за столовима, и старији. Кад су бегунци наишли, настао је тајац. Три мршава младића у дотрајалим шињелима продужила су да иду, по навици, један за другим, поред зида. На изласку из села стигла су их два младића. Загрлили су их и рекли им да и они имају браћу у немачком ропству.

Немачки подофицир! Кад су га приметили, било је касно. Наставили су да корачају мирно као да је најприродније да се заробљеници ноћу шетају на три километра од границе!

су напустили. Уместо тога налетео је право на осматрачницу. Лепо је чуо како немачки стражар истреса лулу. Вратио се сав задихан. Око два по поноћи Душан више није имао стрпљења. Још један дан не смеју дочекати овде. Откриће их пси. Наставили су заједно да лутају и тек око три часа ујутру 6. маја 1943. прешли су границу! Почели су да се грле и гласно говоре. Француска, наокупирана, нешто је друго него Немачка.

РАДИО САМ У БОРУ

Сутрадан ујутру, после напорног пешачења и два дана гладовања, закуцали су на врата неке сеоске

куће. „Ратни заробљеници“, објаснио је Петар. Француз их је љубазно примио и сакрио у шупи. Пови пут откако су побегли спавали су под кровом, на меком миришљавом сену.

— Имали сте среће — рекао им је сељак испраћајући их те вечери и пружајући им храну за пут. — Да сте свратили код мог суседа, ко зна како бисте прошли. Он је лабош, швапска улизница.

Сутрадан негде око 9 увече пут их је навео кроз једно село. На тргу се чула музика, нека францус-

Звали су их да преноће али бегунци су морали даље.

Следећи сусрет донео је Југословенима још веће изненађење. Пред зору заспали су у шуми а кад је свануло спасили су у близини лепу кућу. У дворишту домаћица и деца. Значи, није опасно. Жена их је увела у кућу.

— Ви сте Срби! — дочекао их је домаћин — на нашем језику. — Познао сам вас по шајкачама — насмејао се. — Дуго сам живео у вашој земљи. Радио сам у Бору.

Кад су се растајали дао је свакоме од њих по 5000 франака!

Мост на реци Дуб морали су прећи дању јер га је целе ноћи чувао стражар. Имали су среће. Кроз град су сретали само жене које су разносиле млеко. Али, нису далеко одмакли а сустигла су их два француска жандарма на бициклима. Зауставили су се и питали: Ко су? Куда иду? Петар је отворено казао: беже из логора и путују већ данима. Близу су швајцарске границе, нека их као пријатељи нешто даје. Жандарми су почели нешто да се договарају, а онда и да се препиру. Један је био за то да их пријави а други да их пuste. Три бегунца су се погледала. Зар сад на домаку слободе да их спрече. Напашће их, разоружати и побећи, па шта буде.

— У реду — рекао је на крају жандарм видећи да су их опколили. — Ми ћемо продужити путем а ви у шуму. Нисмо вас видели, ни ви нас. Оревуар!

ВИ СТЕ ШВЕРЦЕРИ

Идуће ноћи три полусмрзнута младића превео је преко швајцарске границе један бравар. За ову услугу дали су му 18.000 франака које су добили од оног инжењера што је радио у Бору. Било је тачно 1.30, шестог маја 1943. године. Пуних 17 дана откако су побегли из Мутерхаузена! Ишли су весели шумском стазом, срећни што су најзад на слободи.

— Халт! Стој! — зачуло се на једном. С упаљеном батеријском лампом и упереним аутоматом пред њима је стајао човек. Изгледао је огроман. Имао је зеленоплаве панталоне и тешке планинске ципеле. Блузу, лице и капу од блеска светлости нису могли видети. Сигурно су лутајући поново прешли границу која је на овом месту у виду врха троугла и истурена према Француској!

— Ко сте? — питао је.

— Ратни заробљеници — одговорио је Петар јер није вредело врдати. Наредио им је да крену напред и питао да нису можда шверцери јер једино они знају за ову стазу. Не, нису шверцери, Југословени су. Тада је стражар склонио аутомат и извукао пакло цигарета. Бегунци су пажљиво пратили сваки његов покрет. Лакнуло им је. Цигарете су биле више округле а не пљоснате као код Немаца.

— Ово је Швицеланд, Суис — рекао им је стражар и насмејао се. — Замало да се опет врагите тамо — где не треба.

Око пет ујутру стигла је швајцарска полиција и одвела их у затвор. Ту су остали 30 дана све док Међународни црвени крст није потврдио њихове бројеве из заробљеништва. Тек тада се Душан могао јавити мајци која пуну годину дана није знала да ли је жив.

☆☆☆

Узалуд је Душан заједно с неким друговима тражио да се врати у Југославију да се бори. Стално су им прављене сметње и измишљани разлози. Тек 1945. преко Марсеља и Италије стигли су у домовину. Деветог маја искрцали су се у Сплиту. Мнодрог је остао у иностранству, а с Петром се Душан растао 17. маја у Београду и никад више није чуо за њега.

В. С.

ДИКАН MONTECARLOS И ПРВИ РЕЛИ

ИЗЛАЗ ИЗ РУДНИКА ЧУВА-
ЈУ СТРАЖАРИ, АЛИ ОВАЈ
ПЦОВ СИГУРНО ИМА СВОЈ
ИЗЛАЗ!

ЦЦА!
ЦЦА!*

ЗАВЕЗАО САМ МУ КОНАЦ
ЗА РЕП. ТРЕБА КОПАТИ ЗА
КОНЦЕМ. БРЗО!

ЈА НЕКУ ДА
КОПАМ! ЈА
ИМАМ ВИШУ
СТРУЧНУ
СПРЕМУ!

МА КОПАЈ, БУДАЛО,
ПОСЛЕ ЋЕМО ПРИЧАТИ
О ДИПЛОМАМА, АКО
ОСТАНЕМО ЖИВИ!

ЕВО ИЗЛАЗА!

АХ! Л' СИР!
Ж Т'ЕМ!

ШТА КАЖЕ?
ШТА КАЖЕ?

ТУГУЈЕ ЗА РУДНИКОМ
СИРА. КАЖЕ ДА ЈЕ
ОВОМ СИРУ ДАО
СВОЈЕ ИМЕ:
КАМАМБЕР!

АХА, ЕВО НАШИХ КОЊА
И КОЛА. ОКТАНЕ, ПОМОЗИТЕ
НАМ ДА ОСЛОБОДИМО
САРКУ!

СНАБИТЕ
СЕ СА-
МИ!

ТРЕБА НЕКАКО ОПОМЕНУТИ
КВИЗОМАНЕ ДА УХВАТЕ
ДИКАНА. ТАКО ЋЕМО У
ТРЦИ ОСТАТИ САМО МИ
И ПОБЕДИТИ!

АЛИ, ШЕФЕ, ТО
НИЈЕ ФЕР! БИЛИ
СМО САВЕЗНИЦИ У
БЕЖАЊУ ИЗ
РУДНИКА!

НИЈЕ ФЕР АЛИ ЈЕ
КОРИСНО! УХВАТИ ТО
КВИЗОМАНСКО
ДЕТЕ!

ИДИ ЖАЛИ СЕ МАМИ
И КАЖИ ЈОЈ ДА ЧУ-
ВАЈУ ДОБРО ЗАРОВ-
ЉЕНИЦУ САР-
КУ!

ПЛАС!
ПЛАС!
ПЛАС!

ОДЕ ЕКСПРЕС
ПРЕПОРУ-
ЧЕНО!

УЕЕЕЕ!
МАМААА!

ТАЈНА УСКРШЊЕГ ОСТРВА

Легенда каже да су усамљени камени кидови дошли у шетњу, али их је нека неизвесна сила зауставила

На Ускрс 1722. године холандски брод АРЕНА, који је обилазио архипелага у Јужним морима, приближио се једном непознатом острву. Његов заповедник адмирал Рогевен најпре је помислио да је пред њим Девисова земља (острво које је 1687. године пронашао гусар Едвард Девис). Али, када је на посадом ступио на копно да би потражио воду и намирнице, уверио се да се ради о сасвим непознатом тлу.

Један поглед на околину био је довољан да Рогевен и његова посада зину од чуда: на све стране штрчале су увис циновске камене главе, примитивно исцесане али веома необичне по изгледу. Кипови су стајали на великим, педантно изграђеним постолјима, намештени тако да гледају у правцу угашеног вулкана у средишту острва.

Призор нас је запрепастио — написао је касније Рогевен у бродском дневнику. — Испитивањем острва утврдили смо да на њему не расте дрвеће, да нема метала нити било каквог другог материјала помоћу кога би се могао обрађивати камен. Па како су исцесане ова чудна, намргођена лица? Не ваља да тек голим рукама!

ПИШЧЕВ ТРОФЕЈ

Откриће холандског капетана није много узбудило Европу. Острво је по дану када је откривено, названо Ускршњим, а затим — заборављено! Томе се не треба чудити: у 18. веку археологија је још била у повоју и људи се нису много занимали за „камене“.

Педесетак година касније, чувени енглески морепловац Џејмс Кук опловио је Ускршње острво. Али, ни у његовом бродском дневнику нема

ничег осим кратких белешки о чудним скулптурама, о положају и величини острва (данас знамо да је му површина свега 166 км² и да се налази око 3.780 километара западно од чилеанске обале). Тек француски писац Пјер Лоти, који се као поморски официр овде искрцао пред крај 19. века, учинио је корак напред. Он је уз помоћ морнара успео да једну од циновских глава, тешку 1200 килограма, довуче на брод и превезе у Европу. Данас се ова глава налази у Музеју човека у Паризу.

Лотијев „трофеј“ коначно је побудио пажњу научника и они су похрлили на усамљено пацифичко острво да разреше тајну стару можда хиљада година.

ХОТУ-МАТУА ЈЕ ДОШАО

Најпре је требало дати одговор на питање које је мучило и морепловце: како су некадашњи становници успели да исцешу и подигну циновске споменике, којих је набројано око шест стотина? Једна теорија била је да је Ускршње острво само остатак неког давно изгубљеног континента чијој цивилизацији треба приписати настаanak каменних дивова.

Међутим, геолози су се оштро побунили против овакве претпоставке. Испитивањем земљишта открили су да је острво настало хлађењем лаве коју је вулкан Рано-Као, како га називају домороци, избацивао десетинама хиљада година.

Остало је још да се испитају становници острва. Њих је овде око хиљаду и говоре полинежанским језиком. На жалост, научници су открили да они готово ништа не знају о својој прошлости. По свој прилици, били су само мали остатак некадашњег народа који су са

трле болести, непогоде и међусобни ратови.

Па ипак, најстарији домороци сачували су сећање на једну легенду. Према њој, острво су населили Полинежани који су, изгнани из домовине, тражили нов животни простор. Ово предање поклапа се са историјски познатом сеобом Полинежана са Друштвених острва према Новом Зеланду, до које је дошло у 12. веку наше ере. Домороци, међутим, не знају да ли је у време доласка Полинежана Ускршње острво било настањено и којој су раси ти староседеоци припадали.

Легенда, даље, прича како је Хоту-Матуа, вођ досељеника, увео култ предака. Према овоме култу, моћ отаца чува се у великим каменним киповима и помоћ њих преноси на потомке. У многобројним племенским ратовима који су се водили на острву било је, стога, најважније оборити статуу противника. Ово може да објасни чињеницу да је пронађен велики број преврнутих кипова. Они су толико тешки и стабилни да их никаква непогода, па чак ни земљотрес, не би могли оборити без људске помоћи.

У каменолому на острву нађено је више недовршених статуа. Значи, у једном тренутку је настао прекид. Али — када и зашто? Домороци то не знају, као што не знају ни зашто су неке статуе у групи, а неке одвојене. Додуше, они имају своје тумачење: усамљене статуе пошле су у шетњу, али их је нека непозната сила зауставила!

ДРВО КОЈЕ ГОВОРИ

Домородачко предање није одговорило ни на једно од питања. Научници још не могу да схвате како су становници Ускршњег острва клесали и преносили статуе. Неки су покушали да дају одговор претпоставком да

су у преношењу учествовали сви, па чак и жене и деца. Па ипак, и тада је тешко замислити како је подигнут кип назван Паро, који је висок 10 метара и тежак 20 тона!

Можда би се тајна Ускршњег острва лакше расветлила када би се одгонетнуле поруке урезане на таблицама које домороци називају „дрво које говори“. До сада је нађено двадесет једна оваква таблица. Етнолози и стручњаци за историју писма проучавали су их и открили на њима 90 различитих знакова. Већина представља предмете или бића (рибе, људске главе), али има и чистих геометријских облика.

Па ипак, значење ових таблица остало је скривено. Ни најстарији острвљани, они који су истраживаче упознали са легендом о Хоту-Матуи, не умеју ништа да кажу о њима. По свој прилици, овим писмом служила се само мала, водећа група полинежанских досељеника.

Ускршње острво данас припада Чилеу. Велике, намрштене главе, с изузетком оних које се налазе по музејима, још стоје на њему, саме или у групицама, као да су пошле у шетњу. Свако може да се умеша у њихов неми разговор и постави питање. Само, до сада никога нису удостојиле одговора.

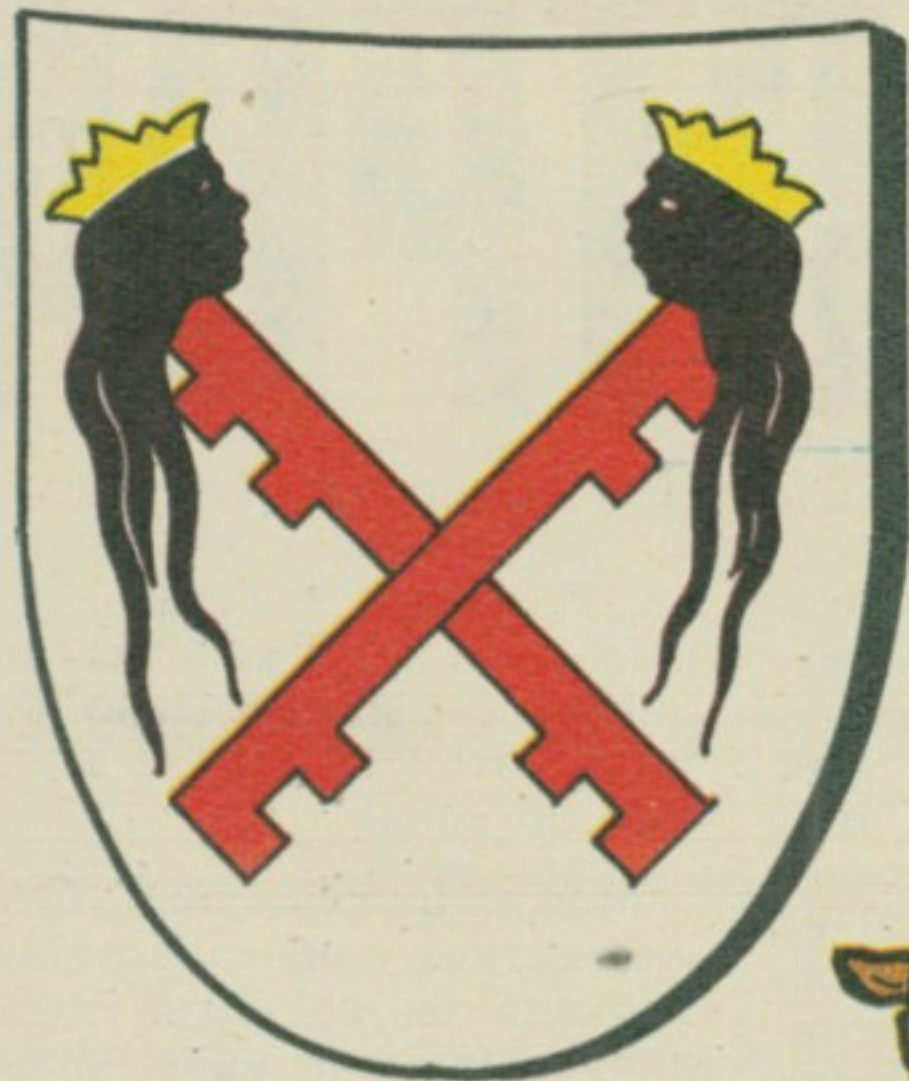
Призор је запрепастио Рогевена и његову посаду

1

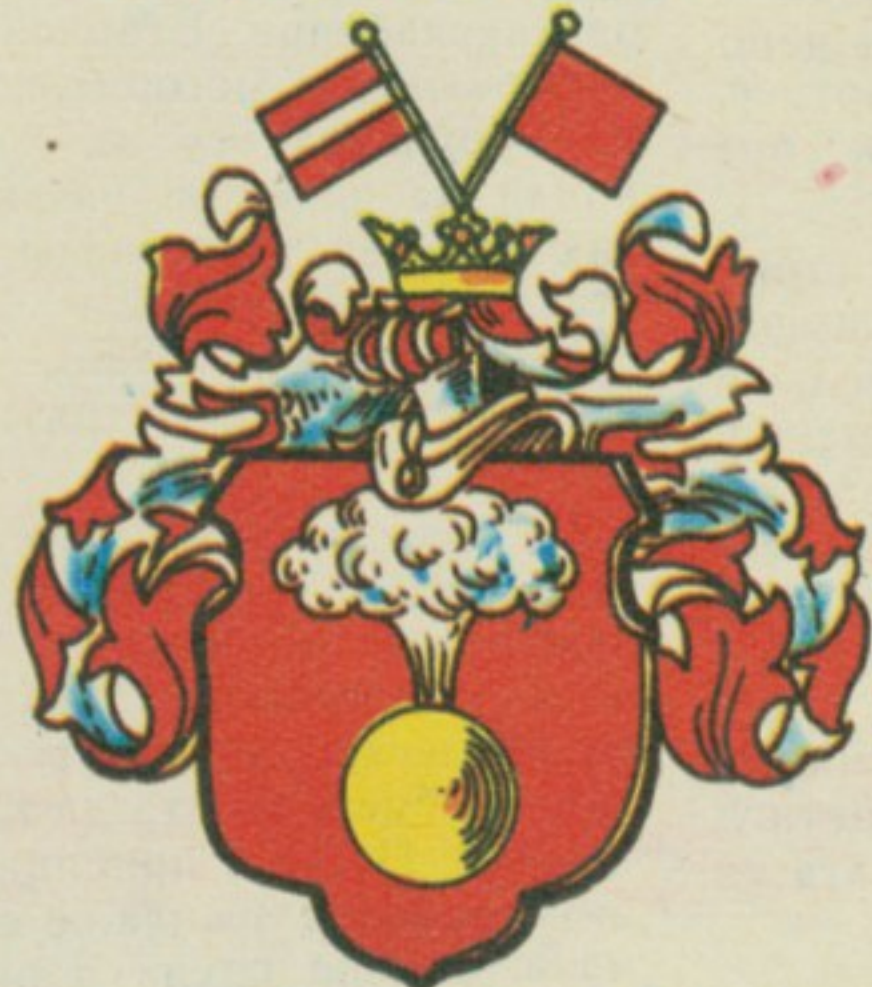
ГРБОВИ НАШИХ

ЛИЧНОСТИ И КРАЈЕВА

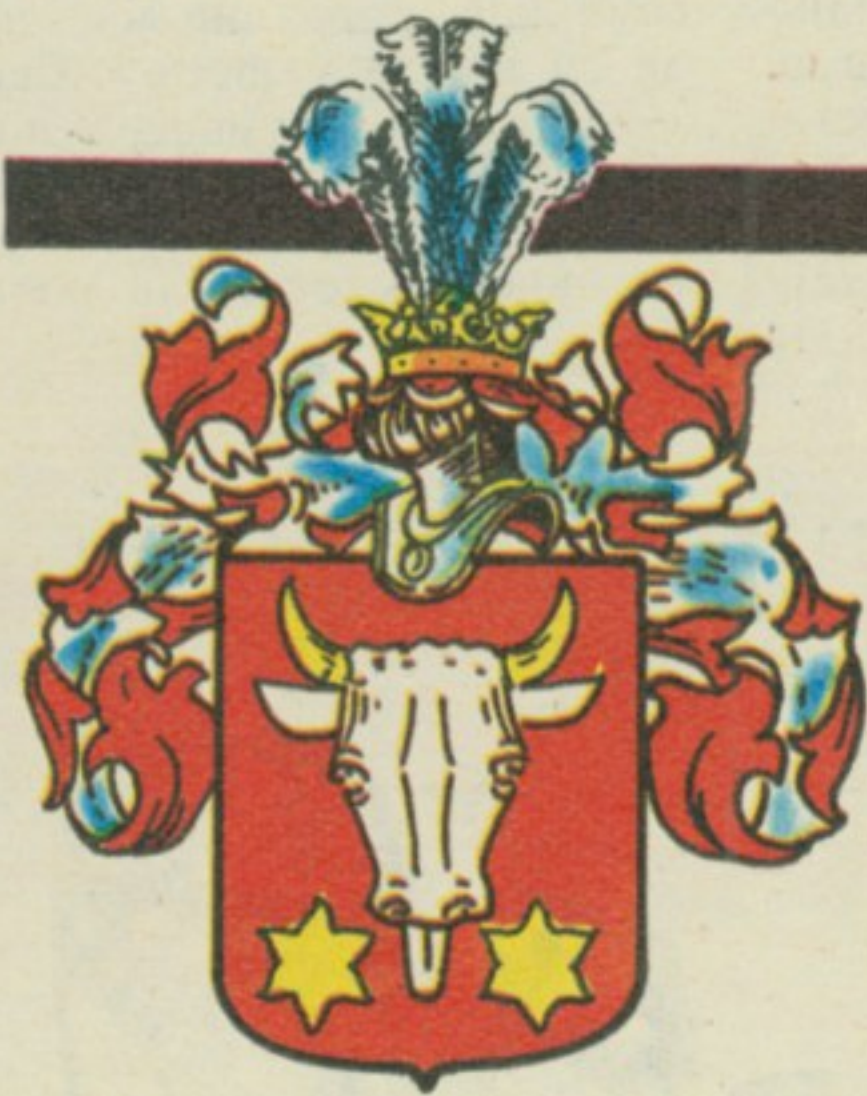
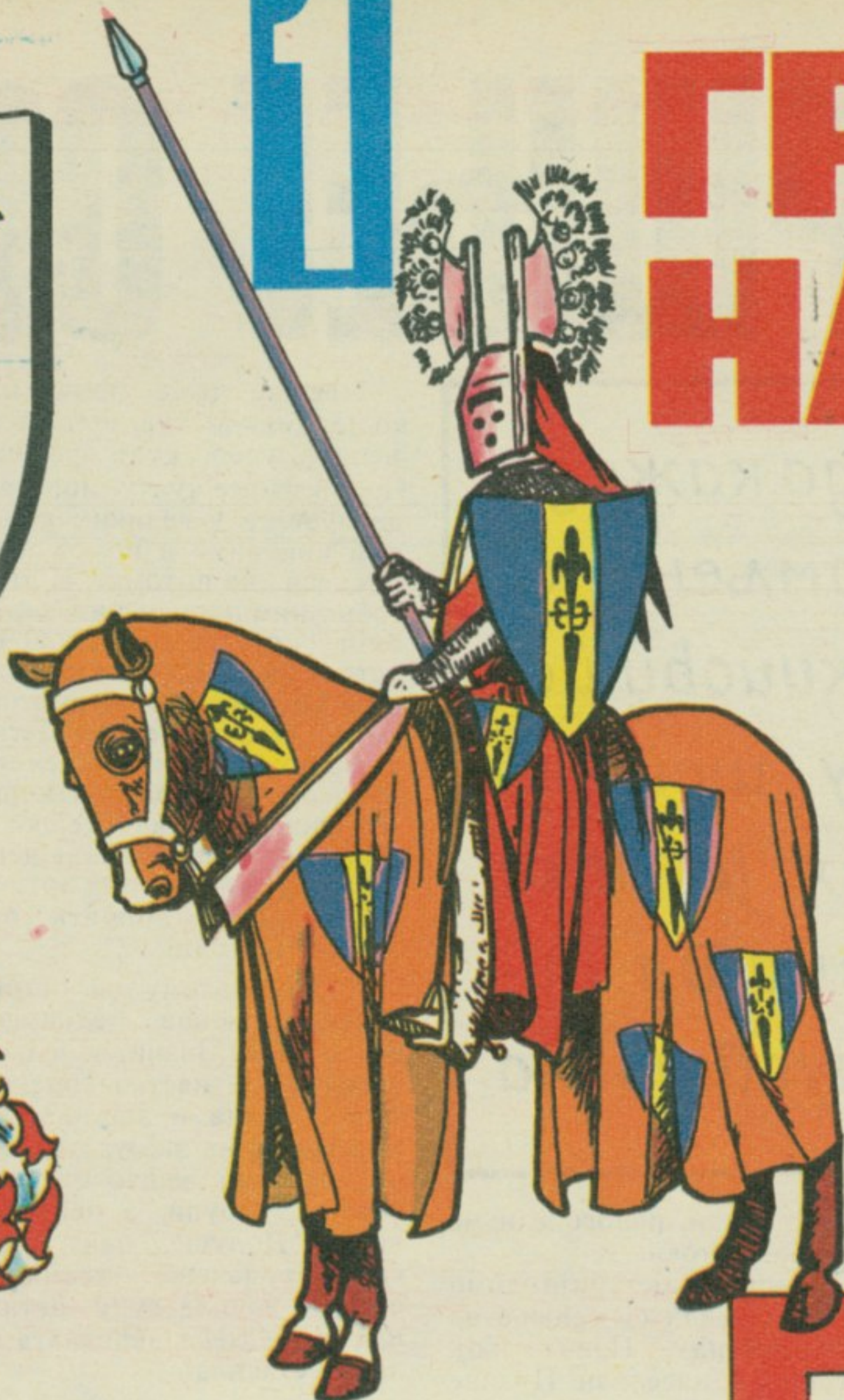
У нашу земљу грбови су дошли из западне и средње Европе. Прво су се појавили у Словенији где су их крајем XII века поједине племићке породице стављале на печате. У XVIII веку почели су да се развијају и у Хрватској, под утицајем угарских, и Далмацији, под утицајем италијанских грбова. Грб се у Босни први пут појавио на новцу и печатима краља Твртка I (1338—1391), а крајем XIV века на печатима Балшића у Зети. За време цара Душана у Србији се јављају поједини хералдички, грбовни знаци, али правих грбова још нема. Код нас су данас главни извори за науку, о грбовима, хералдику, печати, новац, скулптуре и слике, хералдички зборници или грбовници и писани и други споменици, нарочито народне песме са описима витешке опреме.

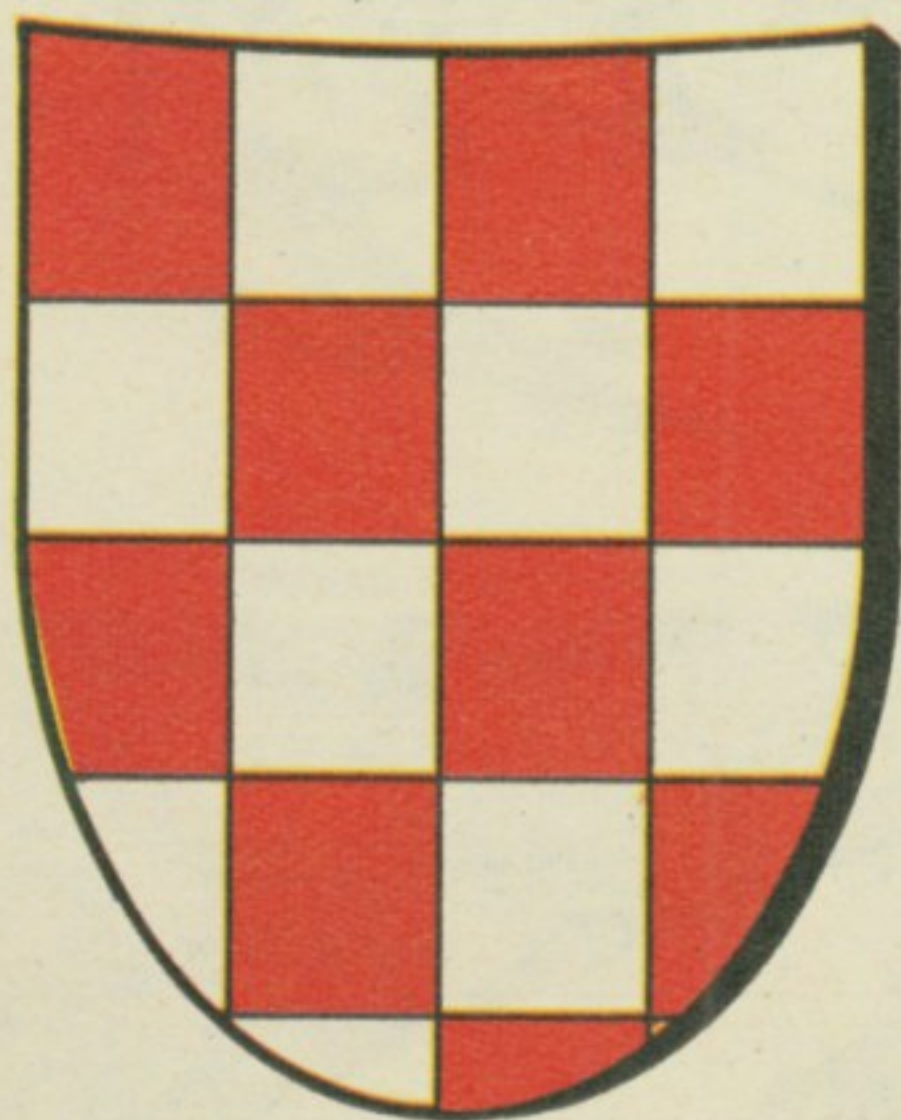
БОСНА

БАРОН ЈУРАЈ ВЕГА (1756 — 1802), словеначки математичар и аутор логаритамских таблица који је био професор артиљеријске војне школе у Бечу, добио је овај грб за унапређење артиљерије за време опсаде Београда.

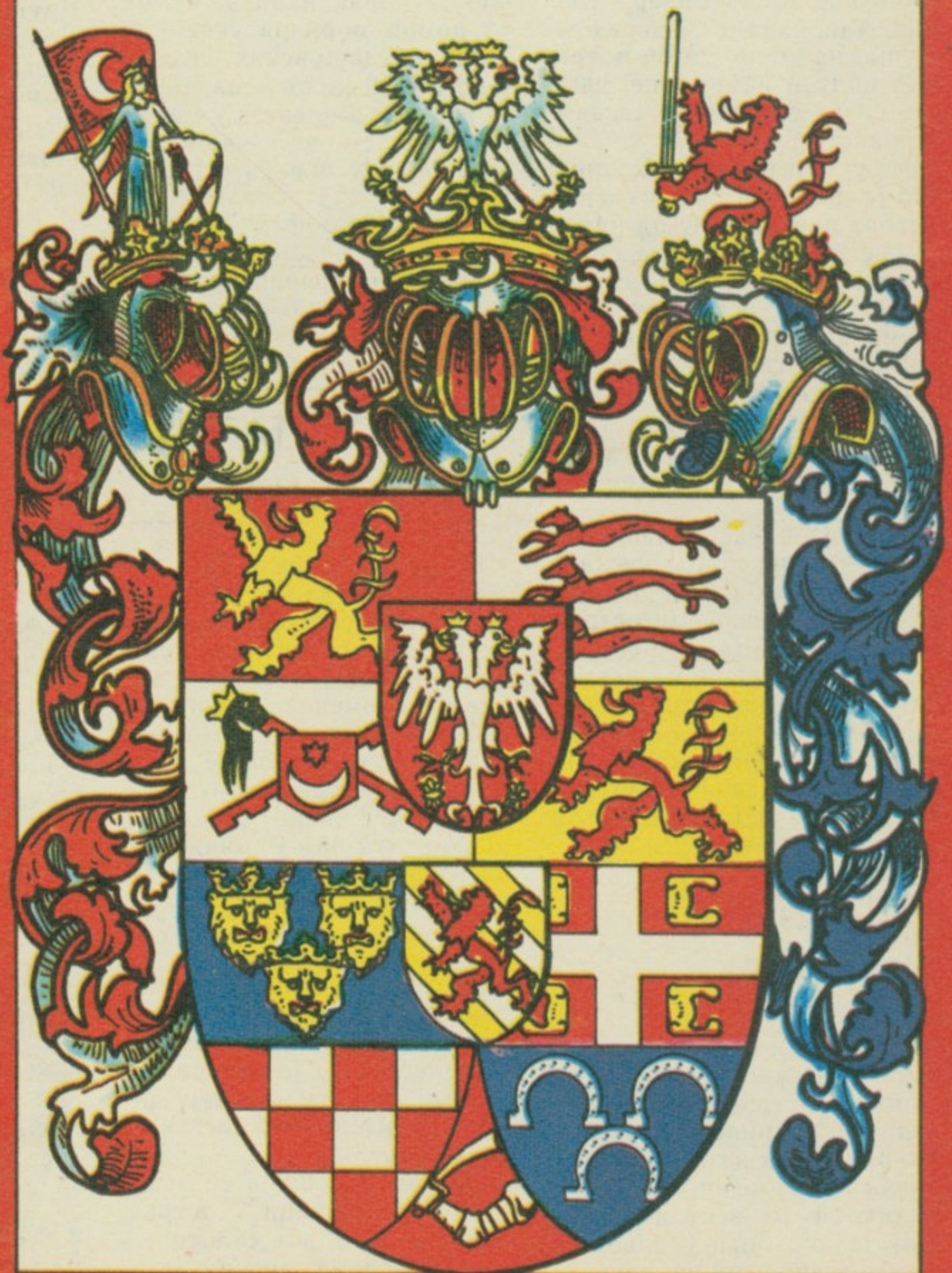

ГРБ БАРОНА ФРАЊЕ ТРЕНКА (1711 — 1749), аустријског пуковника који је више година живео у Славонији. Тренк је умро у затвору крај Брна на који је био доживотно осуђен због пустиловног живота, злочина и свирепости својих тандура — и ГРБ СИМЕОНА ЗОРИЋА (1743 — 1799), грофа и генерала у руској војсци. Зорић је пореклом Србин, из породице Неранцића. У Русији је постао љубимац царице Катарине и од ње је добио овај грб. Познато је да је ценио Доситеја Обрадовића и пружао му материјалну помоћ у раду.

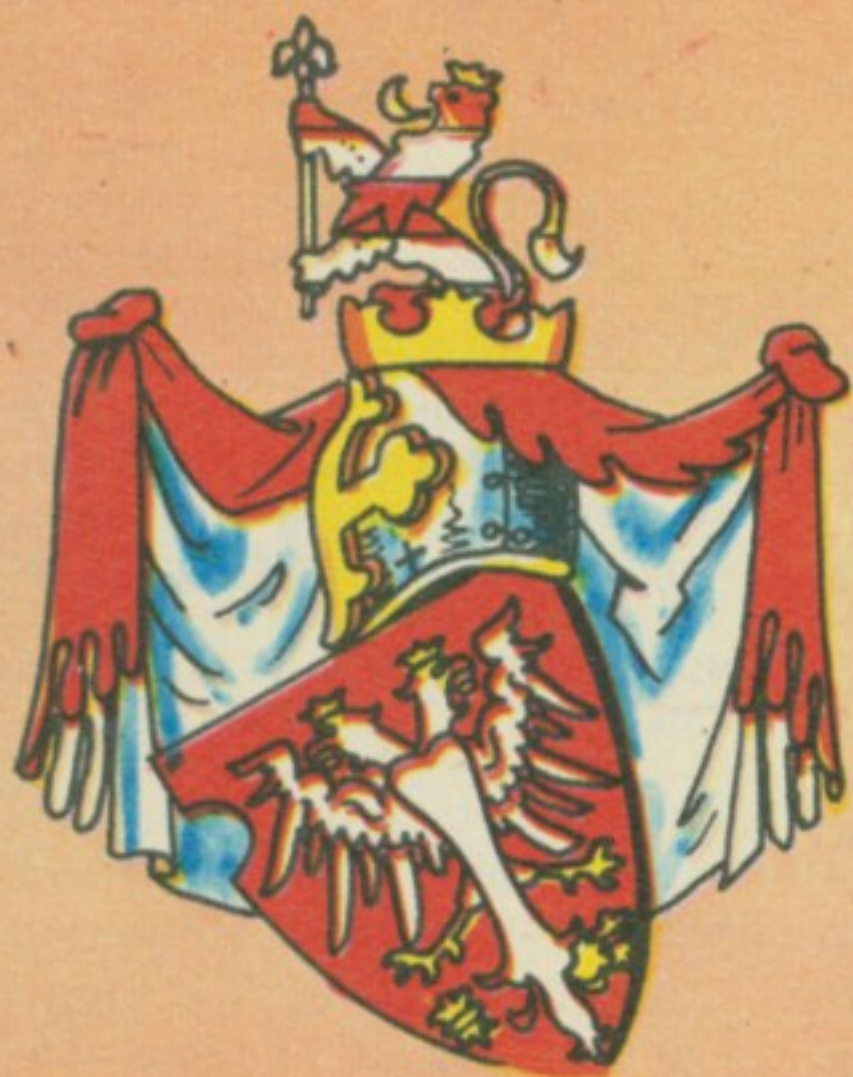
ХРВАТСКА

ГРБ ЦАРА ДУШАНА како га је замислио и представио у свом делу „Краљевство Словена“ дубровачки историчар из друге половине XVI века Мавро Орбини

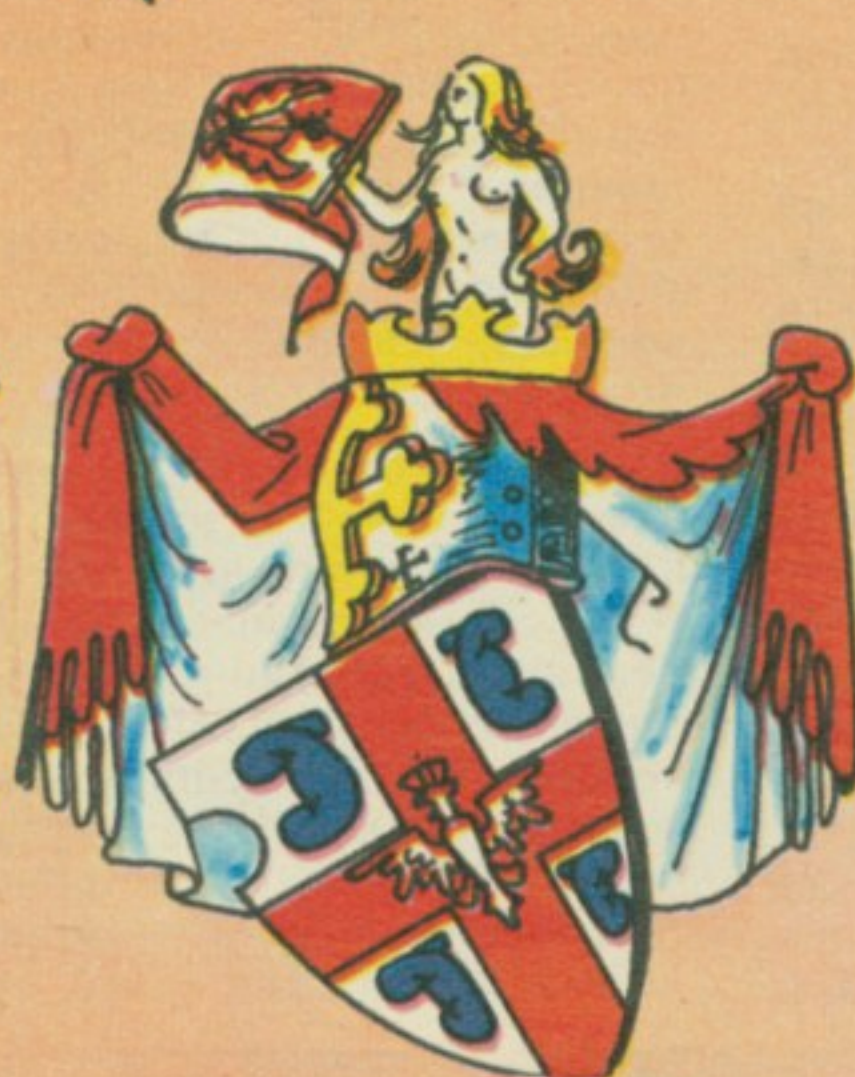

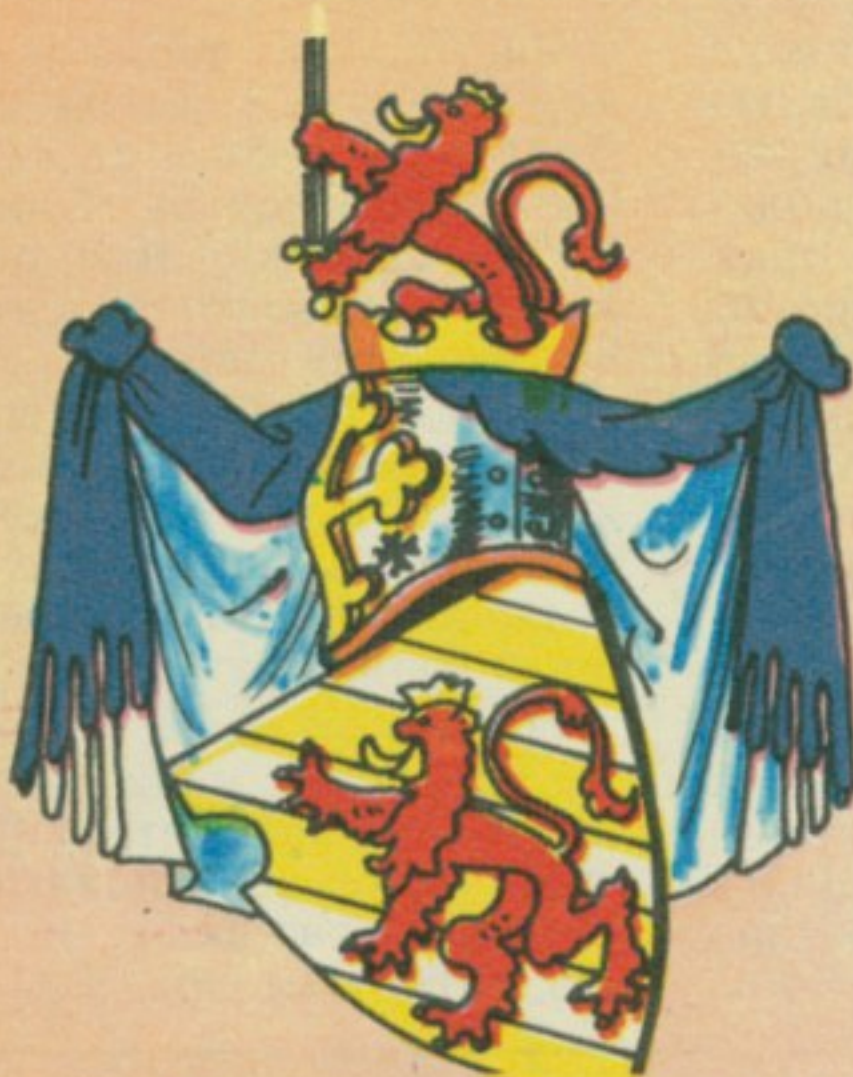
ГРБОВНИК ДОН ПЕДРА ОХМУЧЕВИЋА, шпанског адмирала пореклом из Дубровника. Овај грбовник је по налогу дон Педра, Петра, Охмучевића израђен у Херцеговини око 1590. године. Охмучевић је желео да у Шпанији докаже своје високо племићко порекло, како би био примљен у ексклузивни шпански ред па је, уз нечију помоћ, приказао 151 грб старих великашких породица из Србије, Црне Горе, Босне и Хрватске, као и неколико грбова страних великаша који су имали поседе на нашем тлу. Свим својим ближим и даљим рођацима приписао је грбове који им нису припадали, а који су историјски документовани, а за поједине славне личности и породице грбове је измислио сам служећи се највише Орбинијевим „Краљевством Словена“. Иако се одавно знало да је овај грбовник фалсификат, никад се није могло тачно утврдити шта је у њему аутентично а шта није. Аустријско царство је све до 1916. признавало племство породицама које су биле наведене у дон Педровом грбовнику.

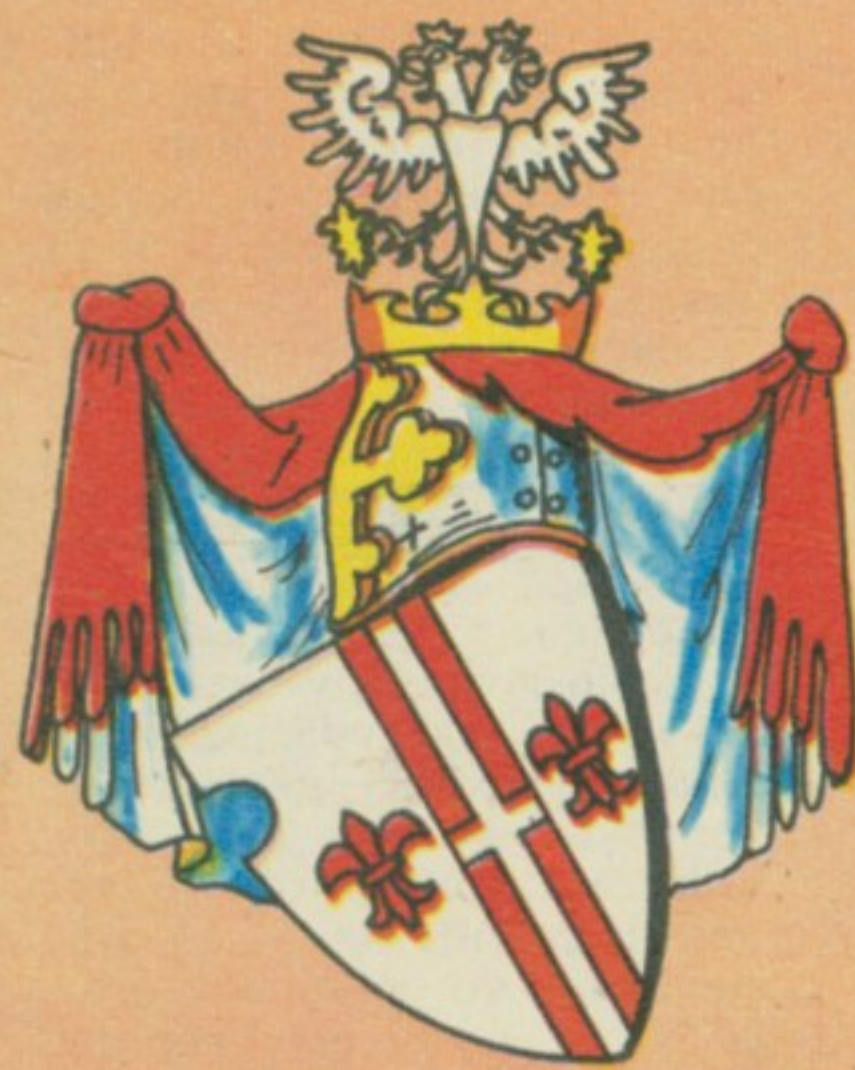
НЕМАЊИЋИ

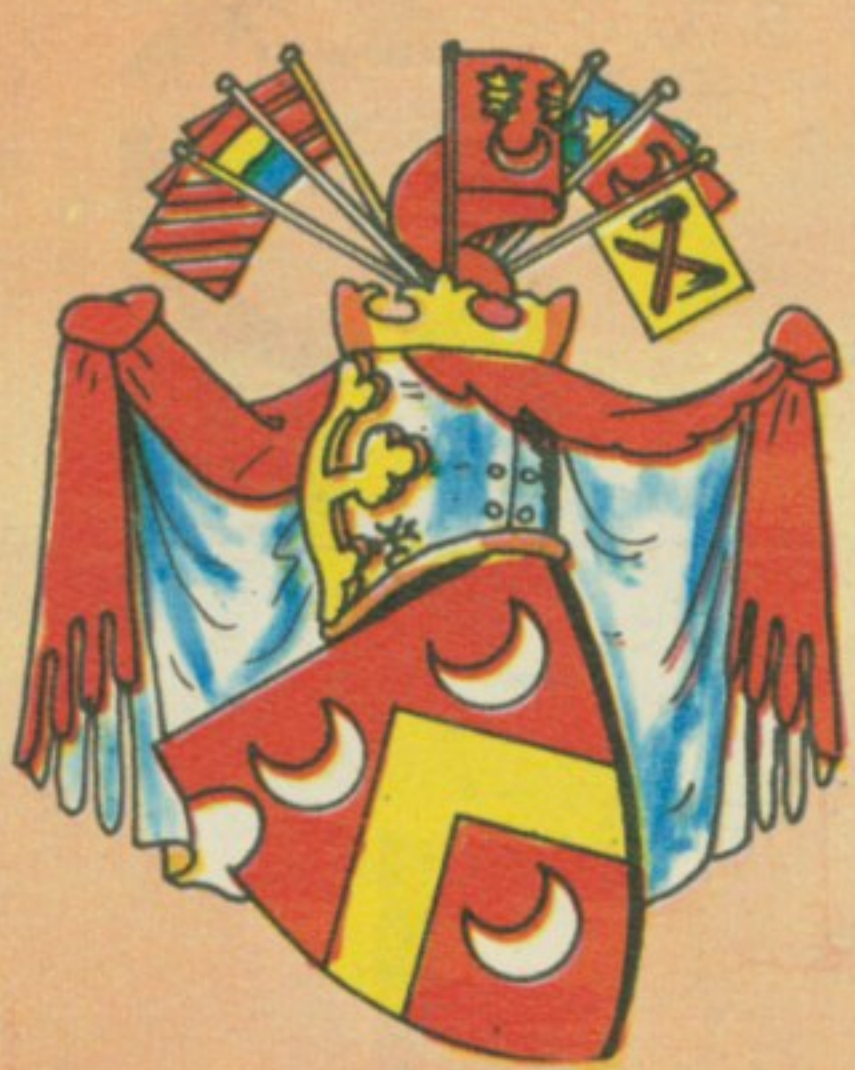
МРЋАВЧЕВИЋИ

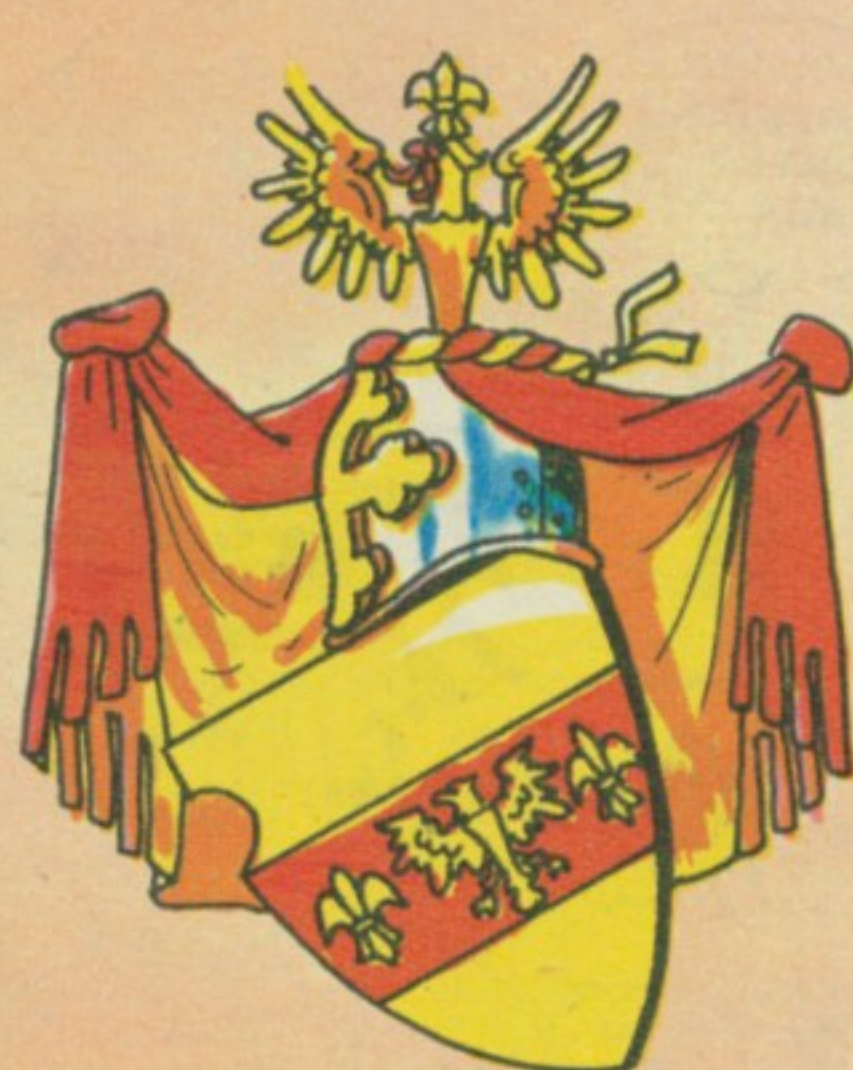
КОТРОМАНИЋИ

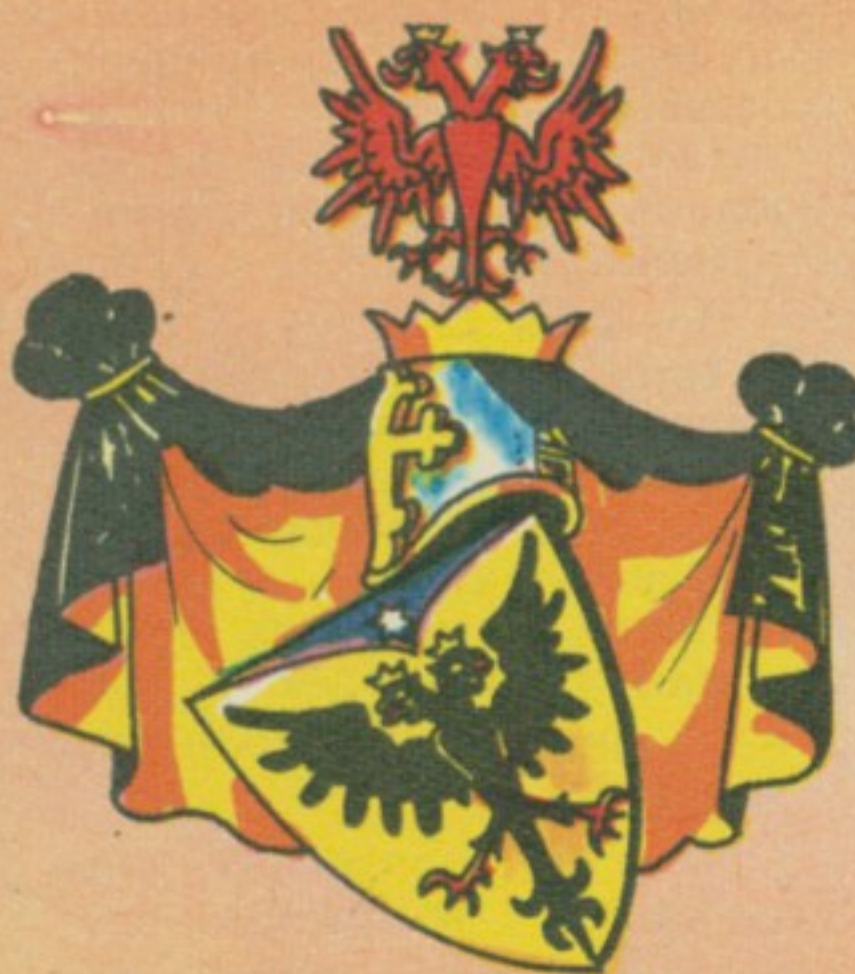
ХРЕБЕЉАНОВИЋИ

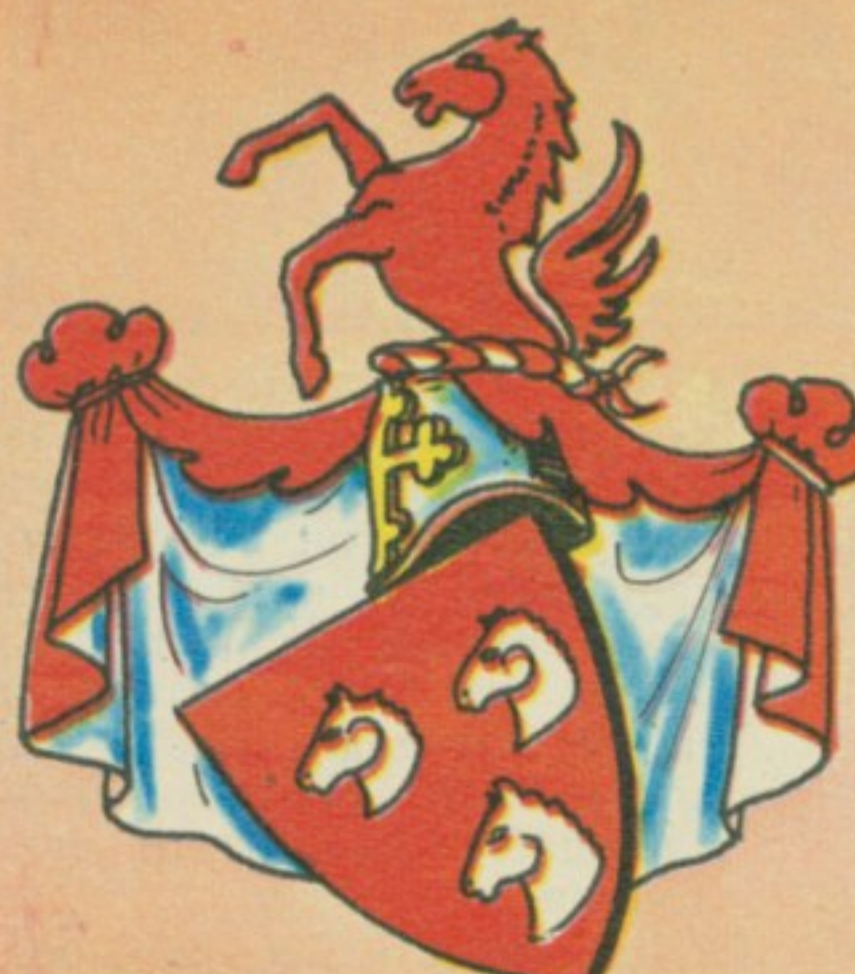
ВОЈНОВИЋИ

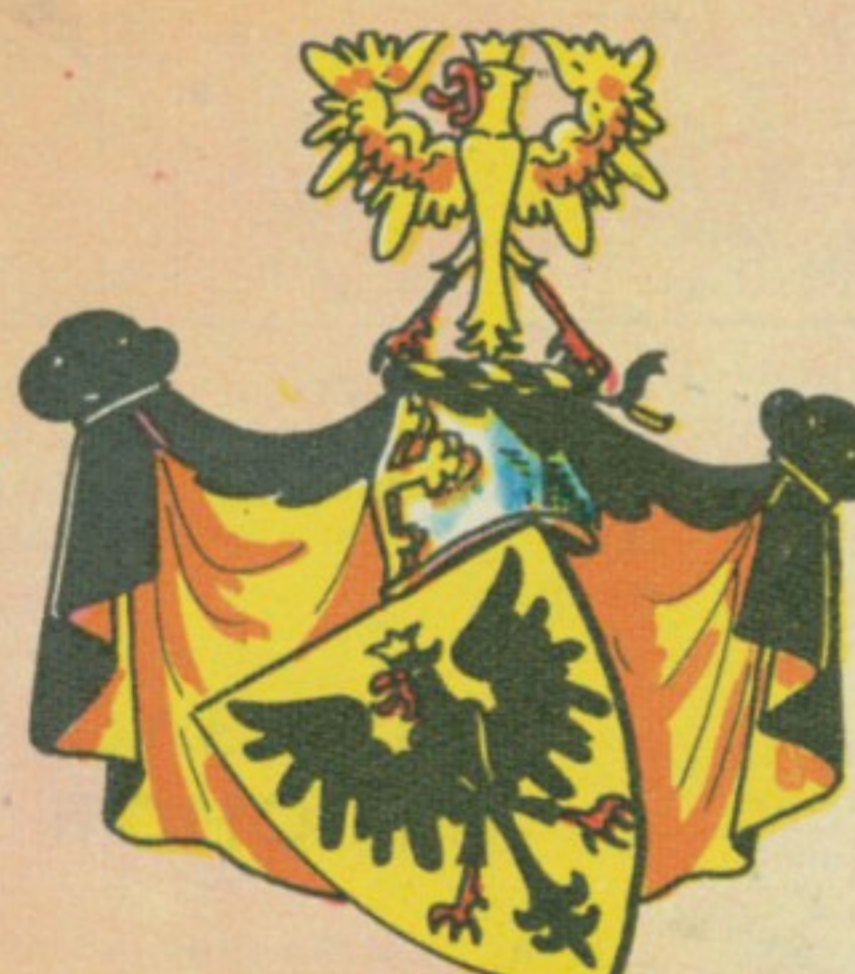
ЈУГОВИЋИ

КАСТРИОТА

ОБИЛИЋ

ДУКАТИЋИ

Д. Ајовић, 193.

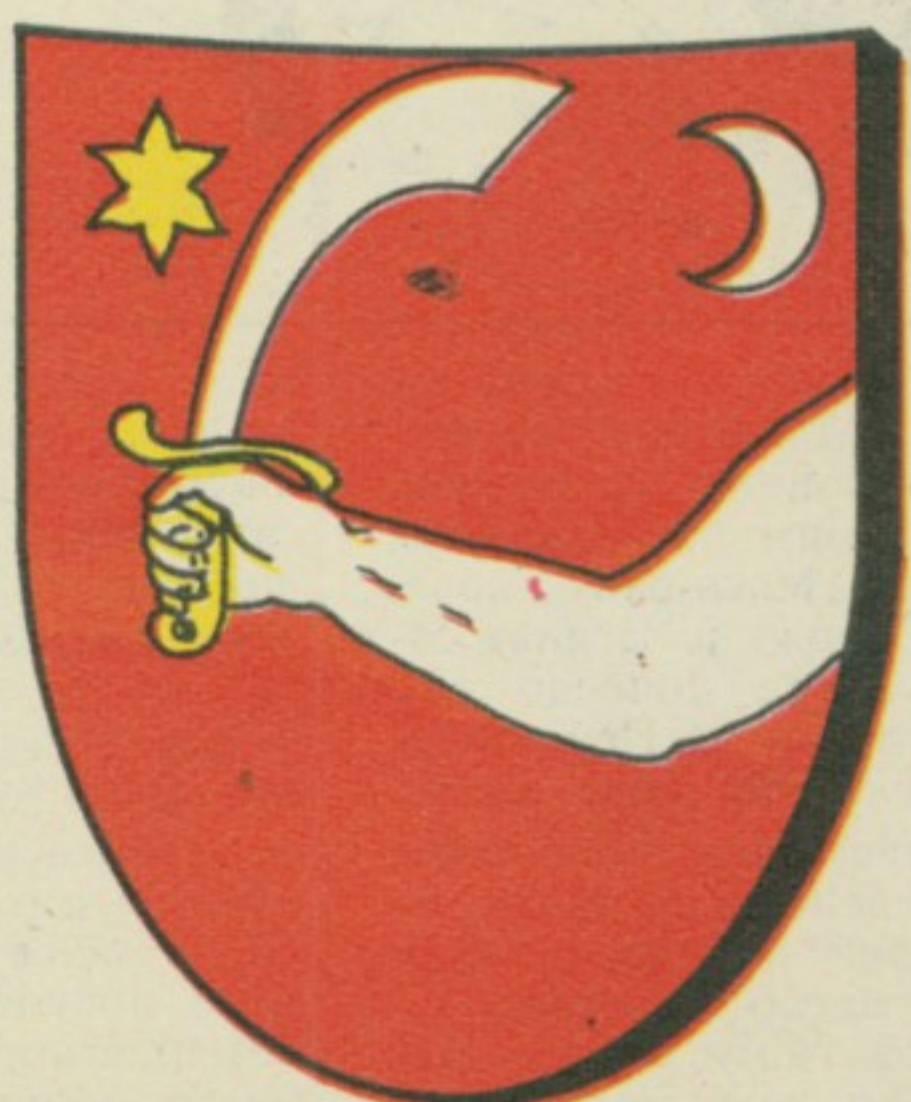

КРАЊСКА

ХРИСТОФОР ЖЕФАРОВИЋ, сликар, иконописац и бакрорезац, рођен почетком XVIII века, у својој књизи „Стематографија“ приказао је грбове илирских крајева. Ови грбови узети су из Жефаровићеве „Стематографије“.

РУЂЕР ЈОСИП БОШКОВИЋ (1711 — 1787), велики математичар, природњак и филозоф, рођен у Дубровнику од оца Босанца и мајке Дубровчанке, није био племић. Али, како је његова породица по традицији сматрана директним потомком средњовековног рода Боснића, чији се грб појављује у грбовнику дон Педра, он је овај грб користис као свој.

ЗАХУМЉЕ

НАСТАВИТЕ СЕ

СЛУЧАЈ

ПРОФЕСОРА МИТЕА

СВАКО КО ЈЕ ЖЕЛЕО МОГАО СЕ ЛИЧНО УВЕРИТИ ДА ЈЕ УЧЕНОМ НЕМАЧКОМ ХЕМИЧАРУ УСПЕЛО ДА ОД ЖИВЕ ДОБИЈЕ ЧИСТО ЗЛАТО!

БОГАТЕ РИЗНИЦЕ

Прву потрагу за златом организовао је, према грчком миту, јунак Јасон који је са педесеторицом другова на лађи „Арго“ пошао у Колхиду да украде златно руно. После великих страдања Аргонаути су успели да од краља Прикиса на превару отму руно које је чувао дивљи бик.

Ова легенда сведочи да су људи пре свих метала открили злато. Племена Тибарена, које је неколико хиљада година пре наше ере живело на северу Мале Азије, испирало је песак са дна златоносних река помоћу овчије коже. Кожа се потапала у воду или се преко ње сипао шљунак, па се злато, специфично теже, задржавало на крзну. Тако је вероватно и настала прича о златном руно.

У гробницама Месопотамије старим око 8000 годи-

Људе је злато привукло својим дивним сјајем, а „пронашли“ су га пре осталих метала из простог разлога што се оно у природи најчешће налази у елементарном стању, много ређе у спојевима са телуrom, живом и сребром. Чисто злато јавља се у облику жице, листића и зрна. „Зрна“ могу бити огромна — у Мијаску на Уралу нађен је комад од 36 килограма, а у Баларату у Аустралији од 83,5 килограма!

Злато се обично налази у кварцним стенама, па када се оне, током миленијума, истроше и вода их почне спирати, заједно с њима и злато доспева у реке и ствара „златоносни муљ“. Злата има и у морима: једна тона морске воде садржи 5 до 65

каког у природи нема јер увек садржи нешто сребра, лепе је жуте боје и јаког металног сјаја. Не мења се ни на ваздуху ни у води, у ватри не губи боју и сјај. Отпорно је према киселинама, а раствара се само у царској водици, цијанкалијуму и живи.

Чисто злато веома је тешко, 19,3 пута теже од воде. Толико је меко да се може парати ножем. Топи се на 1063°C и при том растеже. Зато се златни предмети не израђују ливењем већ ковањем. Злато се кује боље од свих других метала и то је једна од особина које су му прибавиле популарност још пре више хиљада година.

Од једног грама злата може се извући жица дугачка преко два километра. Један грам може се исковати да покрије површину од пет квадратних метара. Још фи-

прстенова, а затим неправилних дискова. Римљани су почели да кују златнике 206. године пре наше ере. Крајем I века у Риму се налазило око 2000 тона злата. После пада Римског царства догодило се чудо — злато је преконоћ постало права реткост! Сматра се да се оно, у почетку концентрисано у државној благајни, временом „расточило“ прешавши у многе руке. Доста је и опљачкано, а нови рудници нису отворени. Било како било, цена му је вртоглаво скочила.

Овакво стање на „златном тржишту“ задржало се и кроз средњи век, па су европски владари слали морепловце на пучину у нади да ће се негде пронаћи нове ризнице. На једном таквом путовању Колумбо је открио Америку. Али, ни све благо Ацтека и Инка није могло да задовољи е-

миле су у Америку хиљаде људи. За педесетак година у Калифорнији је нађено више злата но кроз читаву историју човечанства.

МИЛИОНЕР ЗА ЈЕДАН ДАН

Само што се калифорнијска златна грозница стишала, из Аустралије су стигле још фантастичније вести — да се тамо могу наћи златни блокови, названи нагети, тешки по неколико десетина килограма! Понеки копач постајао је милионер за цигло један дан, један срећник нашао је за неколико месеци 5 нагета. Златан прибор за ручавање који припада британској краљевској породици начињен је од једног јединог нагета ископаног у Аустралији.

Чисто злато се не употребљава јер је сувише меко. Његове легуре, обично са сребром или бавром, морају имати жиг са означеном чистоћом, односно колико садрже злата, а колико другог метала. Злато се мери каратима. Карат је име семенке рогача којом се некада на Истоку вагало злато. Злато од 24 карата је чисто или стопроцентно. Осамнаестократно има 18 делова злата (75 одсто) и 6 делова другог метала.

Златне грознице су се проредиле, али и даље повремено потресају свет. Као прворазредна сензација одјекнула је 1925. вест да је немачки хемичар Мите помоћу електричне струје успео да добије злато од живе! Свако ко је желео могао се у то и лично уверити. Заиста, професор Мите добијао је понекад из килограма живе једну десетину милиграма злата! Изгледало је да се сан алхемичара остварио, поготово што се знало да претварање атома једног елемента у други није немогуће.

Но, када је „случај“ професора Митеа испитан најсавременијим хемијским методама, утврђено је да је њему стварно пошло за руком да добије злато, али не од живе већ из живе јер се у њој готово увек налазе растворене мале количине злата.

Највећи произвођач злата на свету је Јужноафричка Унија са 44 процента годишње светске продукције. У нашој земљи највећи рудници злата су Бор, Мајданпек и Лесце.

Б. Д.

на нађени су предмети од чистог злата. Египатски фараони такође су сахрањивани са својим баснословним благом. Персијски краљ Камбиз напао је Египат само да би се дочепао тих драгоцености. У Персију је донео око 100 тона злата. У оно време вредност злата била је већа него данас, па је Камбиз са опљачканим благом могао годинама да издржава своју војску. Данас би та свота једва била довољна за тродневни живот једне државе као што је, на пример, Италија.

милиграма овог метала. Хемичари одавно трагају за кључем који би отворио богате ризнице мора и океана, али су још увек трошкови далеко већи од добити.

Данас се злато углавном одваја из руде, чак и из такве у којој у 1000 килограма има свега 6 грама злата. Руда се меље и ставља у велике посуде, прелива воденим раствором цијанкалијума и меша. Цијанкалијум раствара злато и оно се из раствора добија електролизом. Сасвим чисто злато,

нији су листићи за позлаћивање: 10.000 наслаганих златних листића има дебљину од свега једног милиметра!

ИШЧЕЗЛО ПРЕКОНОЋ

Први златан новац искован је за владавине фараона Менеса пре 5500 година. Био је у облику шипчица тешких 14 грама, жигосаних Менесовим печатом. Шипчице су касније добиле облик

ропске апетите. Што је злата била мање, жудња за њим постајала је жеђа и на сцену су ступили алхемичари чији је циљ био да злато створе на вештачки начин, од мање ретких и скупих метала. Многи су протраћили живот у овим покушајима, али злато нису добили.

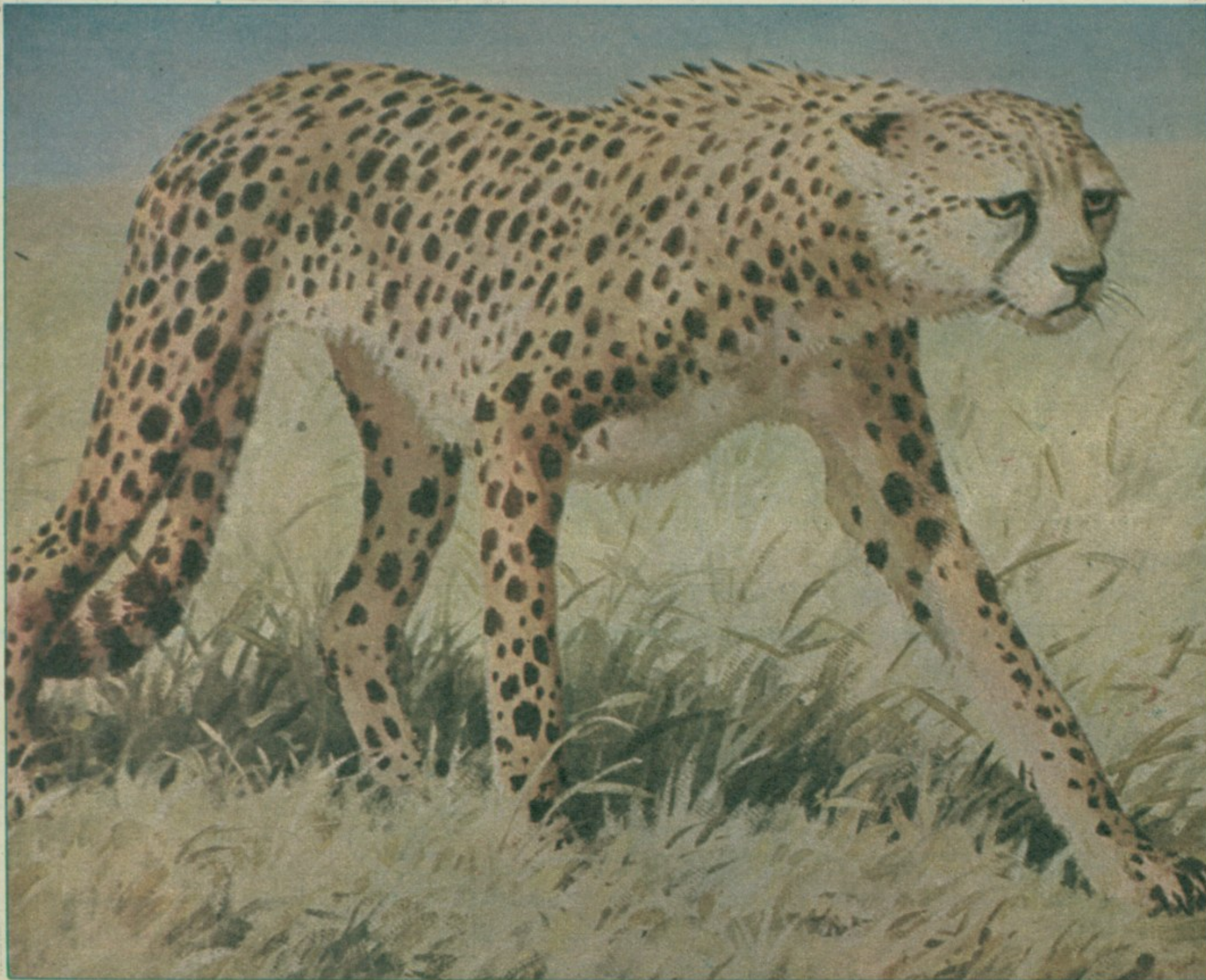
Деветнаести век је епоха златних грозница. Тада су из Калифорније стигли гласови да тамо има толико злата да се само треба сагнати и покупити га. Ове мале претеране приче прима-

ЖИВОТИЊЕ КОЈЕ НЕСТАЈУ

ЗАБАВНИКОВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

За последње две хиљаде година изумрло је око сто различитих врста сисара. Сада изумире једна врста сисара годишње. Научници сматрају да таква судбина чека још око 250 до 300 врста. Представљамо вам најугроженије.

АРАПСКА ОРИКС АНТИЛОПА је као и остале антилопе становник саване. Потпуно је бела изузев црних ногу, кићанке на репу и белега на њушци. Кад галопира личи на коња, само је мања. Дуги рогови повијени су јој уназад. Сматра се да су је стари Египћани држали као домаћу животињу. Међународно друштво за заштиту дивљачи скренуло је пажњу светској јавности да арапска орикс антилопа постепено изумире па је 1962. г. упућена у Саудијску Арабију експедиција која је ухватила неколико мужјака и женки и пренела их у Аризону. Предвиђања научника да ће јужноамеричка клима погодовати овој антилопи обистинила су се. У њиховој постојбини Оману, где су стављене под заштиту, има их између 200 до 500. Орикс припада породици шупљорогих преживара.

ГЕПАРД је звер из рода мачака и живи у Индији и у Африци, јужно од Сахаре. Некада их је било много више, по читавој Сирији, Месопотамији, Персији и низијама око Каспијског језера. Гепард је становник равница и пустиња и претежно воли ниско, брежуљкасто земљиште. Има високе ноге, малу главу, длаку жућкасту, с тамним мрљама, тело дугачко до 130 сантиметара. Канце су му као у пса и делимично их може увући. Плен хвата у трку као хрт. Сматра се да је то најбржа четворонога животиња. Највећа измерена брзина гепарда износи 90 км, на час, мада ловци тврде да су неки гепарди постизали и 110 километара. Дресирани индијски гепард употребљава се за лов на антилопе, а на југозападу САД за тамањење којота.

ПОСЛЕДЊА ЗАПОВЕСТ КАПЕТАНА ГИЛМАРА

Зора 5. јула сванула је необично ведро за Алеуте. Над морем је лебдео само покоји прамен магле и са средине америчке подморнице „Гроулер“ могла су се јасно видети оба њена краја што се иначе данима није догађало. А када је подморница заронила на дубину перископа и запловила према острву Киски, командант Гилмор је имао јасан преглед луке у којој су се налазили велики ратни бродови...

БРОДОВИ У ЛУЦИ

Шест часова и 40 минута. Последњи сат Гилмор није испуштао ручке перископа: посматрао је луку којој се подморница све више приближавала. Када се раздаљина смањила на свега осам километара, Гилмор је одвојио лице од перископа и обратио се свом заменику Арнију Шејду:

— Било би штета, зар не, Арни, да на својој првој патролној пловидби „Гроулер“ прође без похвале.

Показао му је руком перископ и Арни Шејд је заузео његово место. Звизнуо је и шапнуо:

— Видим на шта мислиш. Разарачи.

Пошто је видљивост тако добра „Гроулер“ ће морати опрезно да прилази, размишљао је, Гилмор. Перископ сме да вири само два-три сантиметра изнад површине воде. Ако би само мало више изронио сви ти разарачи појурили би за подморницом.

Јапанци су почели да освајају Алеуте, низ острва која одвајају Берингово море од северног Пацифика, пре стратешког напада на острво Мидвеј. Трећег јуна јапански адмирал Какута упутио је 72 бомбардера на луку Дач на Аљасци и прве бомбе пале су на север-

ноамеричко тло. Међутим, у Вашингтону је владала многа већа забринутост због начина на који Какутине снаге заузимају западни део ланца Алеутских острва и запоседају острва Киска и Ату као да ту намеравају да остану.

До напада на Перл Харбур у водама крај Алеутских острва, скоро вечито покривених маглом, патролирало је само неколико америчких војних чамаца. Али, сада је требало пресећи линије снабдевања непријатељских снага на Алеутима и седам најновијих америчких подморница напустило је воде Пацифика и запловило у правцу луке Дач. Међу првима стигла је подморница „Гроулер“, поринута тек пре три месеца.

Патролирати у Алеутима био је више него тежак посао. Влага је стално претила да изазове кратак спој, а крагак спој је опет могао изазвати пожар. Осматрање са моста било је отежано великим таласима који су заплускивали подморницу са свих страна. Руке које су држале доглед смрзавале су се и у рукавицама. Ипак, најгоре од свега било је вечито осматрање кроз непрозирну маглу.

А данас, када би магла добродошла да умањи опасност, није је било.

МОРСКИ ВУК

Док се подморница све више приближавала луци, Арни Шејд је забринуту посматрао команданта. То баш није била акција за каквом су он и посада чезнули. Неће бити брзих јуриша и изненадних напада; за њу су се више тражили хладнокрвност и опрезност. Па ипак, нико на подморници не би ни помислио да се супростави команданту Гилмору.

Гилмор је био прекаљени морски вук. Студије је за-

вршио 1926, затим је провео три године на војном броду „Мисисипи“ и шест месеци на разарачу „Пери“. Године 1931. почео је да похађа школу за подморничаре. Пре јапанског напада на Перл Харбур стекао је нешто мирнодопског искуства на подморницама „Шарк“ и „Делфин“. Командовање „Гроулером“ био је његов први ратни задатак. А он је био први командант „Гроулера“.

— Успорите моторе!

Брујање дизел-мотора престало се у тихо зујање. Све је било спремно...

Према наређењу адмирала Какуте разарачи „Казуми“, „Ширануи“ и „Араге“ пратили су конвој јапанских трупа које су се искрцале на острвима, а по завршеном задатку запловили су даље. Међутим, извештај о лошем времену натерао их је да само неколико километара даље баце котве.

У соби за торпеда на „Гроулеру“ неко је приметио:

— Изгледа да наш стари хоће да се попне на разарач и поздрави са Јапанцима пре него што на њих испалимо торпеда.

У ствари, командант Гилмор је хтео што више да се приближи разарачима. За такву одлуку заиста је требало имати храбрости. Јер, разарачи су неподесна мета за подморнице пошто лако маневришу, корито им је плитко, а брзина велика. Електрична торпеда још нису била у широкој употреби и подморница је имала такозвана „парна“ која су остављала јасан траг на води. Сваки командант подморнице који би испалио такав торпедо на разарач морао је очекивати брзу освету. Није вредело ни брзо заронити: јапански бродови су имали сонаре који су лако откривали правац кретања подморнице.

— Пала! — зачула се команда.

Први торпедо је прома-

шио али други је погодио „Ширануи“ и разарач тежак две хиљаде тона нагнуо се и запалио. Избацивање сваког торпеда силно би затресо подморницу. Али, исплатило се: сва три разарача била су погођена! „Араге“ је експлодирао, а „Казуми“ и „Ширануи“ су горели у луци.

— Доле перископ! — наредио је Гилмор.

РАЗАРАЧИ ГОРЕ!

У подморници је владало одушевљење. Сада када су знали за шта је „Гроулер“ способан, хтели су да се врате у луку и потпуно је разоре. Томе се ни Гилмор није могао одупрети. Међутим, пловећи према луци подморница је исувише често излазила на површину и у једном тренутку нашла се тако рећи испред једног јапанског разарача. Командант Гилмор је наредио да подморница одмах зарони и док је кривудао и бежао од разарача проклињао је самога себе што је дозволио да и на њега пређе борбено одушевљење његове посаде. Схватио је то као опомену. Никада више неће без разложно изложити подморницу опасности. Подморница и посада долазе на прво место. Ништа није било важније од опстанка подморнице и њене борбене способности. То је постала Гилморова девиза.

Из северног Пацифика Гроулер је запловио према југу на свој други задатак: уништавање линија непријатељског снабдевања. У ноћ 25. априла подморница је имала непријатан сусрет с једним јапанским разарачем. Њена торпеда су погађала циљ, али разарач је и даље пловио. По свој прилици то није била грешка подморнице. Знало се да је знатан број торпеда на америчким подморницама неисправан. Због тога се и до-

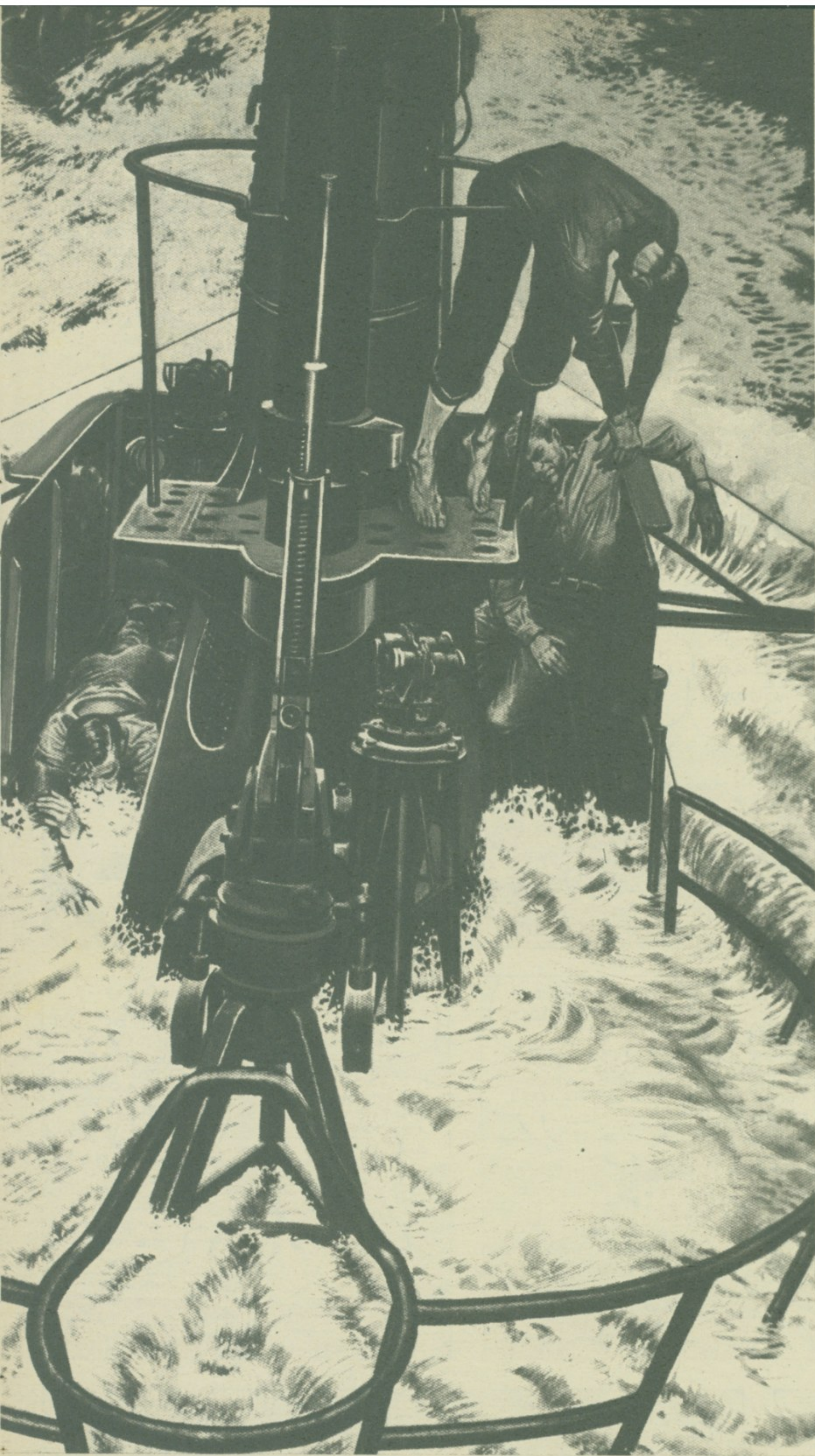

годило да је разарач успео да оштети подморницу, мада незнатно.

— Мислим да посада жели да се освети Јапанцима за ово — рекао је командант Гилмор када је три сата касније прегледао подморницу. — Има и право на то.

ОСВЕТА

Чим је подморница испловила на површину, угледала је јапански конвој и јед-

ним јединим торпедом потопила велики ратни брод од три хиљаде тона. Три дана касније подморница је кружила у водама крај Нове Британије настављајући да потапа непријатељске бродове. На крају другог задатка у бродски дневник унет је резултат операција: 26 хиљада тона потопљених непријатељских бродова.

На трећи задатак „Гроулер“ је пошао са свежим залихама конзерви, новим радаром и митраљезом монтираним на палуби. Требало

је уништити остатке непријатељских снага код Гвадалканала, али је то учинила америчка авијација, тако да подморница није ни имала прилику да се упусту у борбу.

Онда је дошао четврти, судбоносни задатак...

Подморница је испловила из Бризебејна, у Аустралији, на сам дан Нове године 1943. Пловила је јужно од мореуза Стефан и спремала се да нападне јапански конвој који се пробијао кроз канал Газела. Конвој се састојао од неколико трговач-

ких бродова и њихових пратилаца. Око три часа следећег јутра „Гроулер“ је био спреман за напад.

А онда су га угледали пратећи бродови конвоја. Гилмор је наредио брзо спуштање. Јапанска паљба била је жестока. Подморница се тресла, шездесет шест чланова посаде бацано је с једног њеног краја на други. После деведесет минута непрекидних потреса, оклоп подморнице је попустио... У соби за торпеда један члан посаде управо је хтео да изусту неку клет-

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ ★★★★★★★★

Шејд је један тренутак оклевао да изврши наређење, а онда је послушао и заронио. Доле у подморници нико није помињао старог, али су сви мислили на њега.

ву на рачун Јапанаца кад му је млаз воде запушио уста. Гилмор је одмах послао људе да запуше тај отвор. Знао је да се под водом не могу вршити веће оправке, али ипак још није имао намеру да исплови. Тек кад су му јавили да је отвор запушен, опрезно је изронио, али само до висине перископа. Море је било чисто и само се у даљини видео последњи брод из конвоја који се удаљавао.

Тридесет шест часова касније, 7. јануара 1943, командант Гилмор је последњи пут спасао своју подморницу.

— Брод на видуку! — јављено је команданту.

Подморница је изронила и он се попео на мост. Тачно. На раздаљини од свега две хиљаде метара налазио се јапански теретни брод „Хајасаки“ од девет стотина тона. Јапански командант је знао да неће моћи да измакне подморници. Надао се да ће помоћу митраљеза и три топа са палубе моћи да одговори на њен напад са по вршине, али кад подморница зарони положај ће му бити много тежи. Командант „Хајасакија“ променио је правац и усмерио свој брод право на подморницу.

На мосту „Гроулера“ стајело је седам чланова његове посаде али ниједан од њих није на време видео да „Хајасаки“ иде право на њих. Када је радар забележио промену курса „Хајасакија“, за избацивање торпеда било је већ касно.

СУДАР

Командант Гилмор је наредио да подморница сместа промени курс, али се судар није могао избећи. Јапански брод улубио је прамац подморнице, а затим проишао поред ње.

— Сви доле! — наредио је Гилмор.

Са „Хајасакија“ су већ отворили паљбу из митраљеза. Меци су се одбијали од челичне палубе подморнице.

Горе на палуби беживотно тело морнара Реда Вилијамса, изрешетано мецима, пало је преко ограде. Командант Гилмор, и сам рањен, покушао је да допузи до тешко озлеђеног Била Келија али овоме ви-

ше није било помоћи. Обрисавши крв са очију, Гилмор је видео да се јапански брод мало удаљио како би могао да отвори паљбу из топова. Ако у томе успе, то ће бити крај подморнице...

ЗАРНИ, АРНИ!

Ухватио га је напад кашља. Знао је да му је живот на измаку. Али, био је при пуној свести. Ако покуша да се спусти у подморницу утрошиће драгоцене минуте и јапански топови ће уништити „Гроулер“. Само да стигне до отвора...

— Арни — једва је изговорио. — Арни, спусти је!

Урлик ветра и мора и митраљеска паљба заглушили су његов глас. Уста су му била пуна крви. Испљунуо је и свом снагом јасно наредио:

— Зароните, Шејд! Спустите подморницу!

Шејд је за тренутак оклевао, а затим послушао.

Није било времена за жалост. Подморница је била оштећена и сви су свом снагом избацивали воду и затварали рупе. Нико није поменуо старог али су сви мислили на њега. Није било панике и за пола сата подморница је била у реду. Тек онда је Шејд обавестио посаду о ономе што се догодило: да је командант остао горе на мосту да би подморница могла што пре да зарони.

Командант Хауард Гилмор посмртно је одликован Медаљом части јер је, како пише у акту о одликовању: „У последњим тренуцима живота издао своје последње наређење и тако спасао оштећену подморницу коју је посада, надахнута борбеном храброшћу свог капетана, довела у луку“.

Подморница је под командом Арнолда Шејда потопила још осам хиљада тона непријатељских бродова, а под командом његовог наследника још три хиљаде. А онда је 8. новембра 1944. пошла на свој седми, последњи задатак у водама Формозе одакле се није вратила.

ЦРНА БРАДА И КОМАНДОСИ

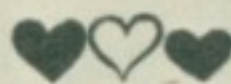

Овај први,
дебелуца,
то сам ја,
а девојчица до
мене — Нела.

ТАЈНЕ БАЧКОГ СРЦА

Ипак, виђао сам је преко празника и ферија. Ја сам то и даље доживљавао веома бурно док је она и даље остајала хладна. И све ово мислим да ме је „пустило“ тек у трећем разреду гимназије кад се моја велика љубав заљубила — у мог брата од тетке! Она ми је то саопштила у једном разговору и рекла ми да међу нама никад неће бити ништа више од пријатељства. Отишао сам са сузама у очима. У трећем разреду гимназије! Пуне четири године после оне раскрснице.

Недавно смо разговарали, Нела и ја. Каже да се свега сећа и да јој је криво и не може себи да објасни зашто се тако понашала. Ја знам. Нисам био њен тип!

Милан Пајевић,
студент машинства,
Ариље, Љубише Пе-
ровића 7

(Хонорар: 250 н. дин.)

У ГРОЗНИЦИ

САВ СРЕЋАН, ПОСЛЕ ТРИ ДАНА ПРАЗНИКА, УГЛЕДАО САМ НЕЛУ И МАХНУО ЈОЈ ПРЕКО УЛИЦЕ. ОНА ЈЕ ОКРЕНУЛА ГЛАВУ НА ДРУГУ СТРАНУ

Ја сам учитељско дете, а и њена мајка била је учитељица, па је мени и то био само још један разлог више да будем сигуран како смо створени једно за друго.

Мада нисмо учили у истом разреду, познавао сам је. Били смо заједно у литерарној дружини и активу Црве ног крста. Тако је то дуго трајало и — ништа. Наједном, негде на почетку седмог разреда, обузело ме је неко ново чудно осећање које нисам себи могао да објасним.

Требало је да прође доста времена док нисам схватио: заљубљен сам у Нелу!

НЕПОГРЕШИВО СРЦЕ

Живео сам од одмора до одмора, од литерарног кружока до пробе за приредбу коју смо припремали у школи. Збуњивао сам се, муцао, али она то није примећивала или се бар тако „правила“. Спремао сам се да јој кажем за та своја осећања али бих се увек у одсудном тренутку уплашио и одустајао. Како сам се само после кајао!

Дан нисам могао да замислим без тог дивног лица. Чини ми се да никад више школу и понедељак нисам волео него тада. Недеље су ми биле као године. Живео сам у грозници.

Од свих девојчица које сам знао, била је најлепша, најшармантнија (тада нисам тачно знао шта то значи, али збиља је таква била), нај-

тиша... Била је крхка и танка, са дечијим лицем, имала је дивну косу. Носила је кратки жакетић и ходала некако нарочито. У препуној улици ђака могао сам само по ходу да је познам, али ја сам и пре тога, чак и пре но што бих је угледао, знао одакле долази. Срце је непогрешиво тутњало у грудима! Сваког дана! При сваком сусрету!

Ово стање у ком сам се налазио доживело је врхунац негде пред Нову годину. Сазнао сам од родитеља да за празнике идемо код пријатеља у други град. То ме страшно погодило. Три дана без Неле! Али, ту се ништа није могло поправити. После дужег размишљања и, ваљда, прве непреспаване ноћи у животу решио сам да јој све кажем.

ЈАЧЕ ОД МЕНЕ

За време школске приредбе грозничаво сам покушавао да јој приђем, али нисам успео. Пошли смо кућама. Међу првима је изашла она. Сама. Љут на себе што нисам смогао снаге да јој приђем у гужви, хтео сам већ да одустанем, али нешто је било јаче од мене и ја сам изјурio за њом.

Била је већ далеко одмакла. Док сам убрзавао корак, нестајало ми је даха, а падала је и нека ситна досадна киша. Одједном, без икаквог повода ушла је у једну зграду. Стао сам испред и чекао. Кад сам већ помислио да ће

остати целу ноћ и пошао, приметио сам је на другом крају улице. Изашла је на други излаз!

Потрчао сам колико ме ноге носе. Била је на самој раскрсници где нам се путеви раздвајају. Одједном сам се уплашио да ће отићи. Позвао сам је из свег гласа. Шта ако се не окрене? Ипак је стала.

И док је она чекала на сред раскрснице, ја сам задихан и уплашен, стао пред њу. Погледала ме чудно и упитно. Нисам имао храбрости да је гледам у очи. Помислих да кажем нешто без везе, о било чему само не о нама, али стегох срце и с погледом упртим негде изнад њене главе, у брдо Клик, кроз кишу, рекох:

— Нела, ти треба да знаш да те ја волим!

Без иједне речи, као да се извињавам за све, окренуо сам се и потрчао низ улицу. Осећао сам да гледа изненађено за мном, али ја сам, не од страха, али ко зна због чега, бежао и бежао. И сада, кад се тога сетим, стегне ме нешто у грлу.

НИКАД И НИКАД

Видели смо се неколико дана касније јер сам ја, наравно, морао у госте. Пун радости и полета, испуњен срећом, махнуо сам јој преко улице.

Она се окренула на другу страну...

Једна суза

Потоћ је. Лежим, а све мислим на тебе -
У твојој башти ја те видјех јуче,
Тдје береш крућке расцукле транатје.

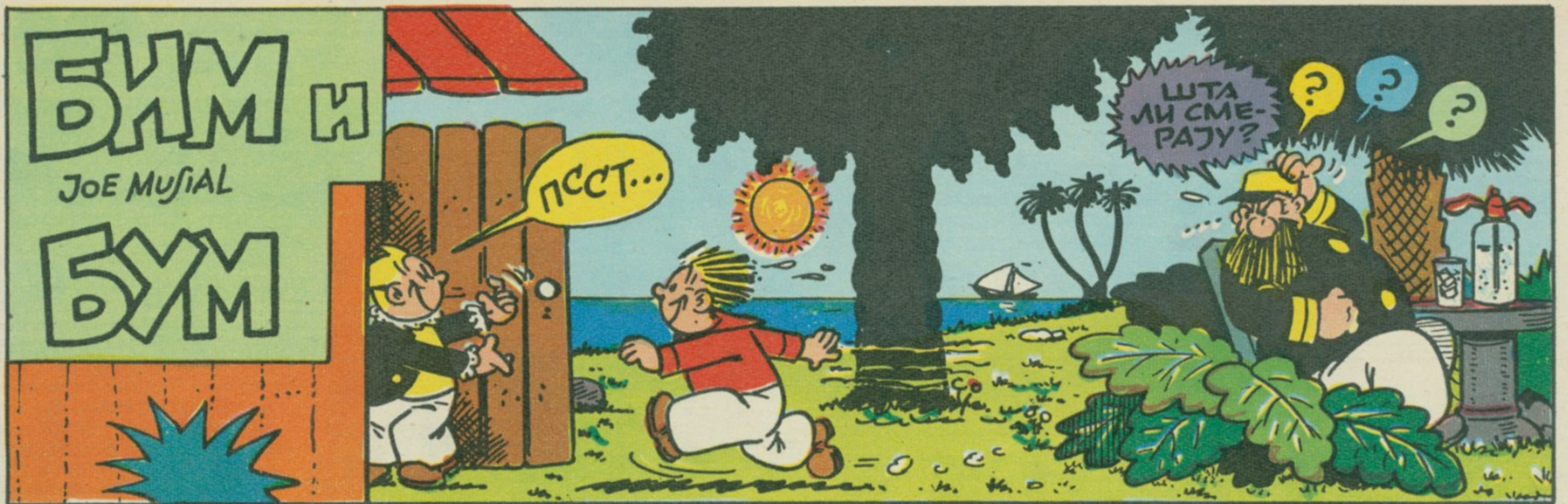
И кобна мис'о морити не смиде:
Што моја мисл? И што хмирај дана
Не носи мени звјезде, но јаде?...

Што моје баште остиде без трана
И слатка плода што рађа и зрије
На ватри срца?... Тдје су јорјована

Вријенци лави?... Тди је клетива, тди је?...
Вај, вјетар хуји... А ја мислим на тебе
И све те гледам, кроз сузу што лије,

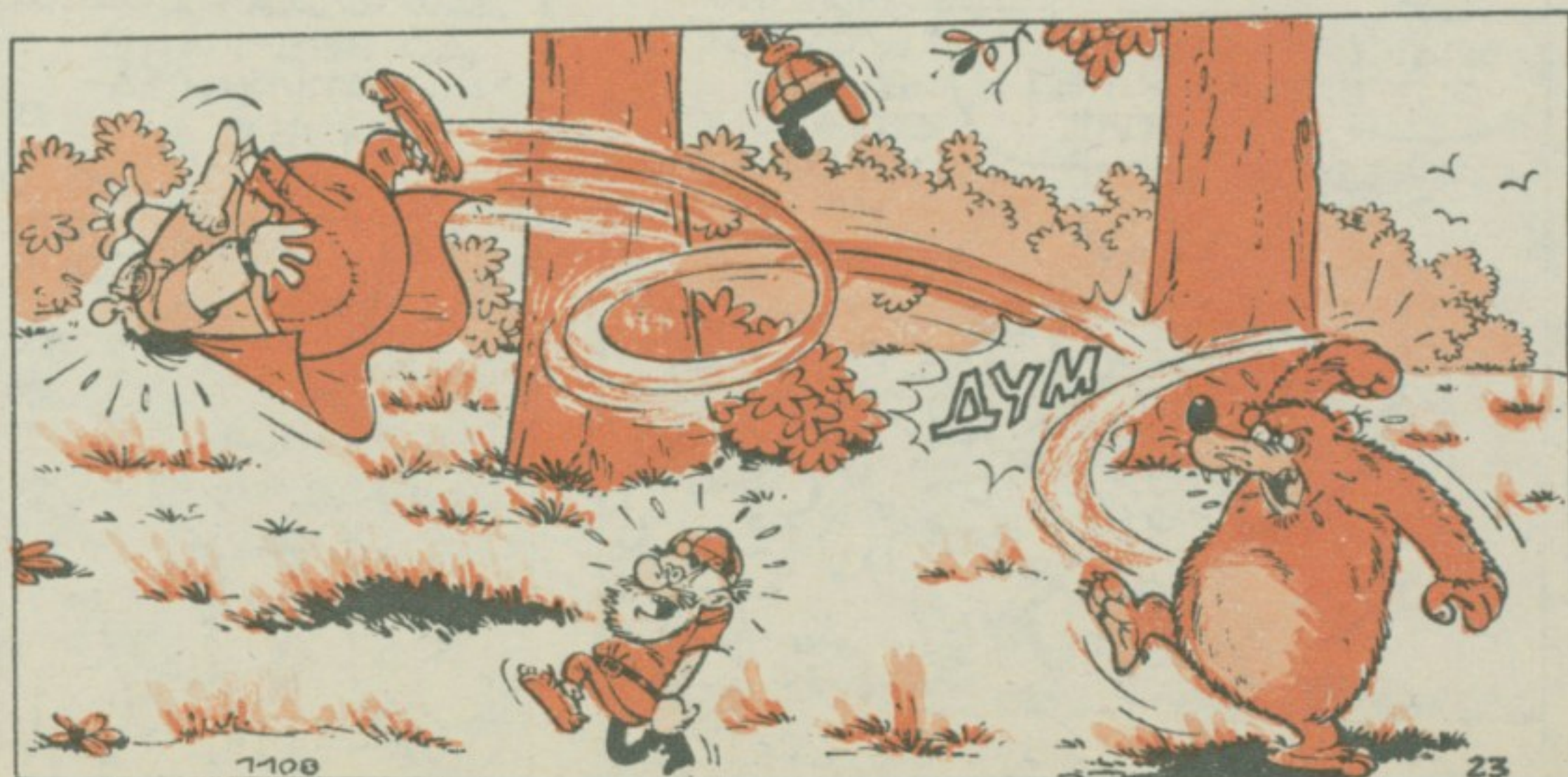
Тдје береш слатке расцукле транатје.

Александар Шантић

УПЛАШИ МЕ, ВИКИНЖЕ!

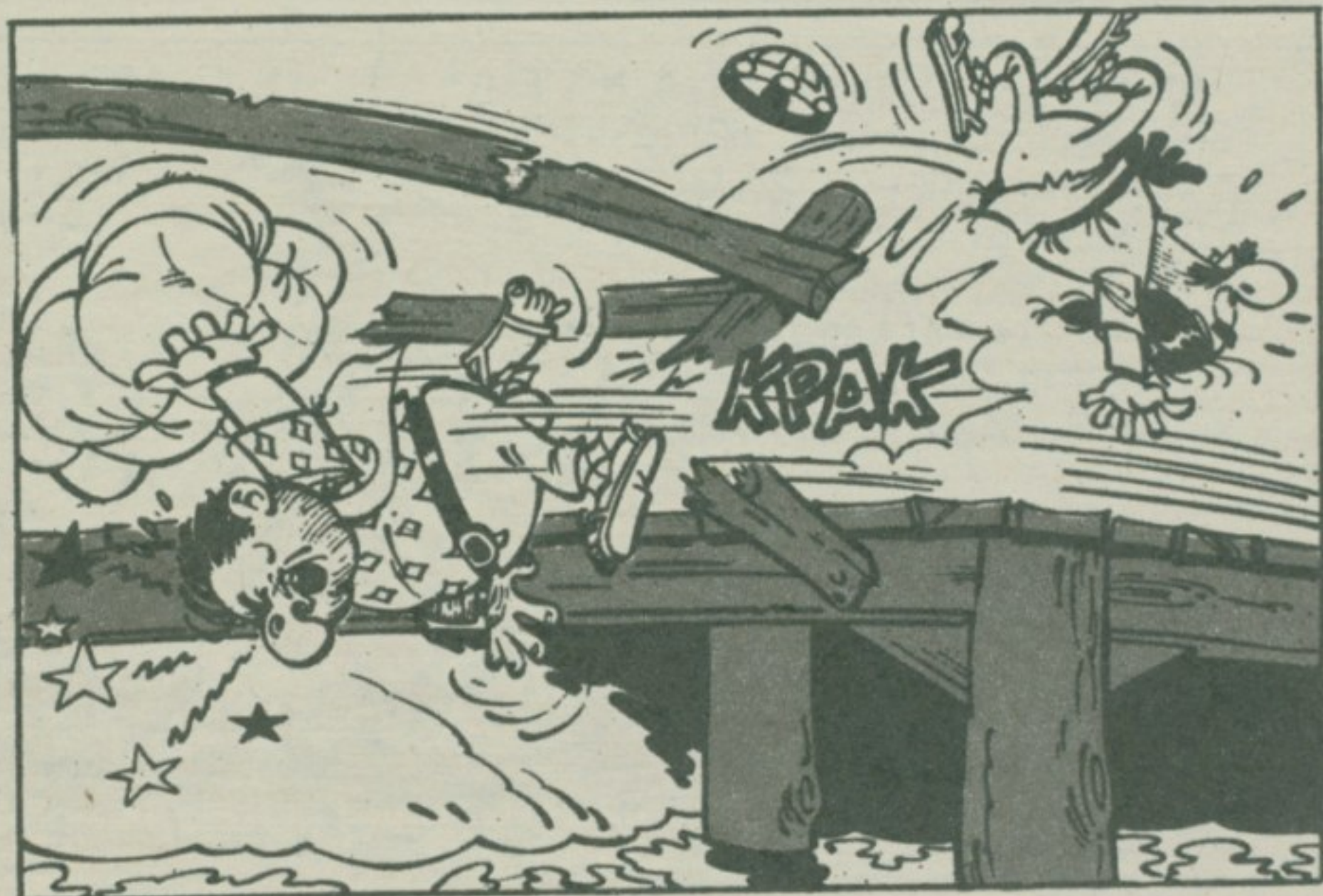
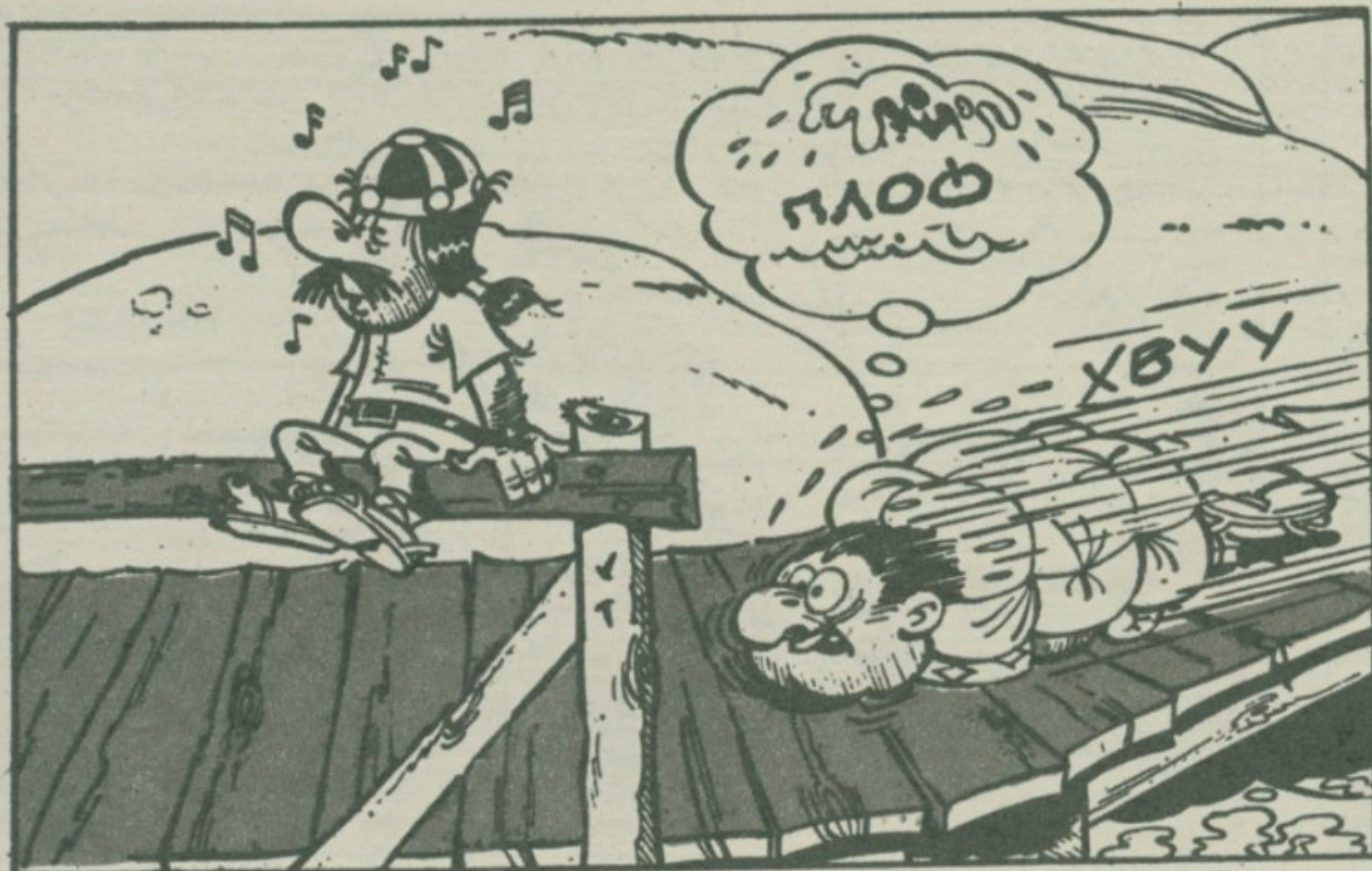
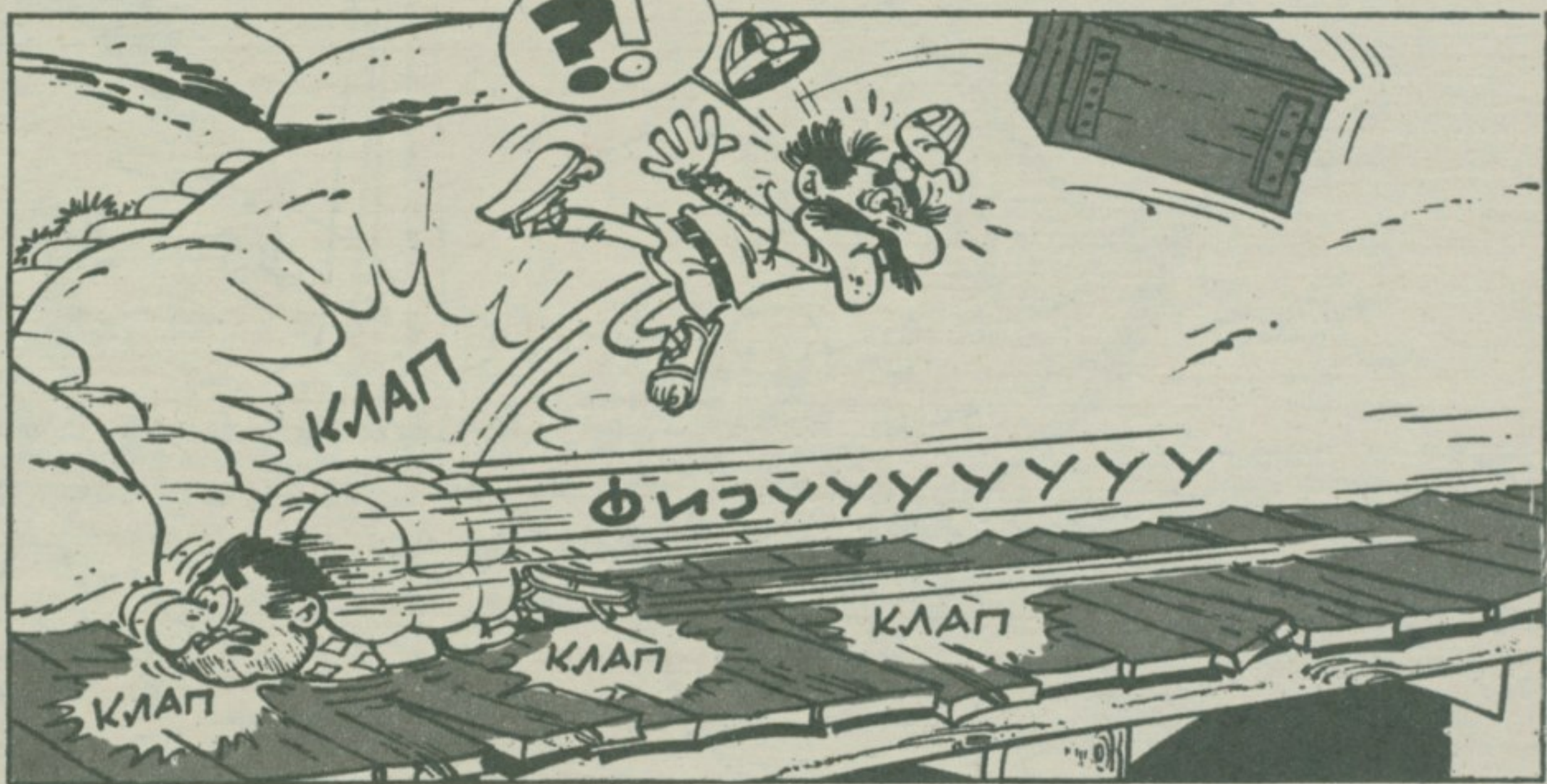
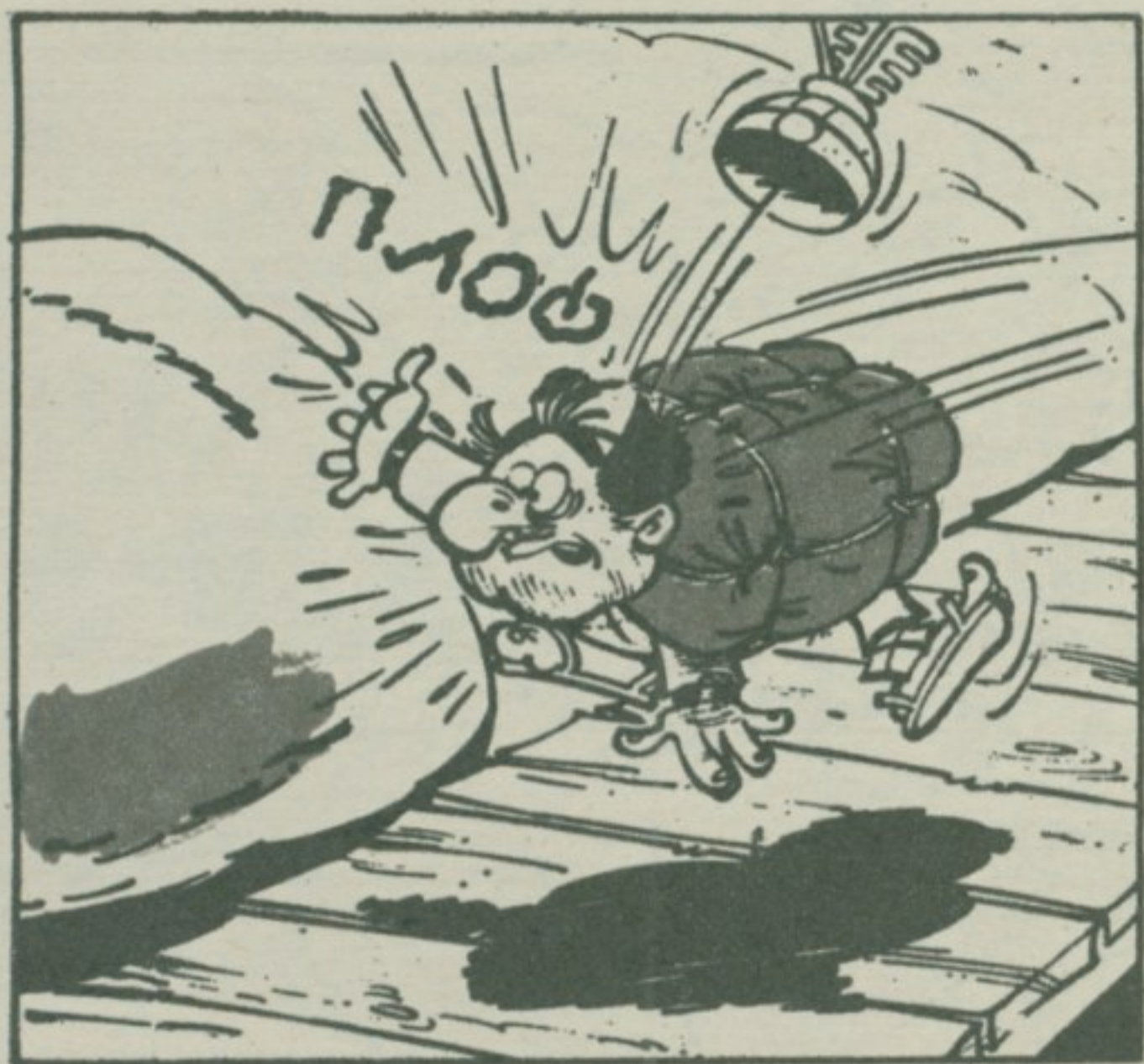
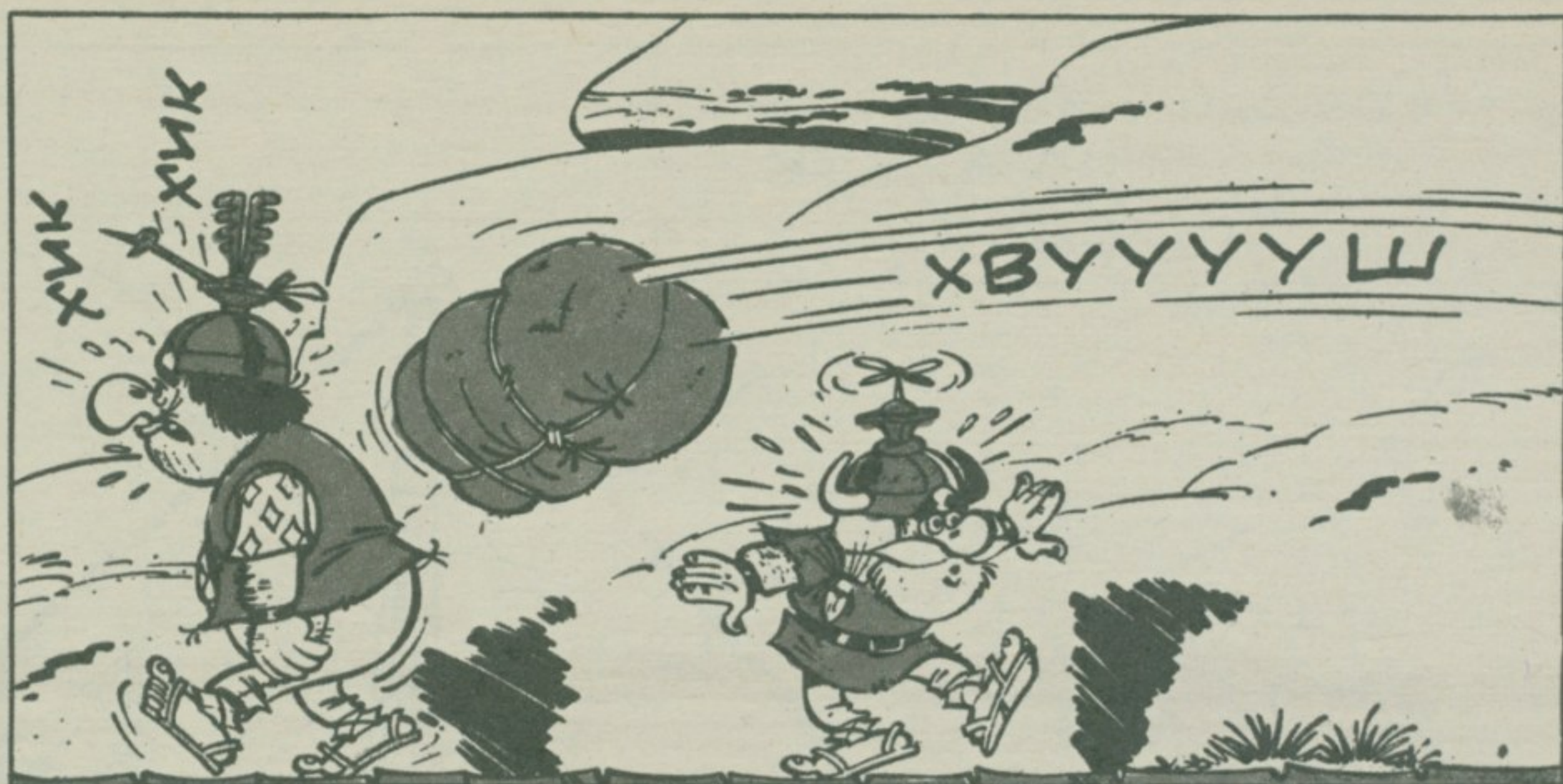
II
ДЕО

СУТРАДАН У ЗОРУ ДРАКАР
КРАЉА ХАРАЛДА ОПРЕМ-
ЉЕН ЈЕ ЗА ДУГУ
ПЛОВИДУ...

ПРОТЕКЛО ЈЕ ПЕТ МИНУТА ПРОБНОГ
ЋУТАЊА. СВЕ ОЧИ СУ УПЕРЕНЕ У КРАЉА,
СВЕ УШИ НАЋУЉЕНЕ. ВИКИНЗИ
ЧЕКАЈУ... БЕЗ ДАХА.

И ПОСЛЕ ДВА ЧАСА...

УРА! КРАЉ
ЈЕ ИЗ-
ЛЕЧЕН!

СРЕЋАН ДОГАЂАЈ БУЧНО
ЈЕ ПРОСЛАВЉЕН ТЕ ВЕЧЕРИ...

ВЕРНИ МОЈ ВЕРНИСОНЕ!
ОВО ЈЕ НАЈСРЕЋНИЈИ
ДАН ЖИВОТА МОГ! КАКО
ЈЕ ДИВНО ГОВОРТИ КАД
ТЕ СТАЛНО НЕ ПРЕКИДА
ТО ШТУЦАЊЕ!

ОНА БАЛА КОЈУ СИ БАЦИО НА
МЕНЕ ПОКАЗАЛА СЕ КАО ПРАВИ
ЛЕК, О ГОРДИ ВИКИНЖЕ! ОПЕТ
САМ ЗАРАВ И ПУН ЖИВОТНЕ
РАДОСТИ! ПОЗИВАМ ТЕ НА
ВЕЧЕРУ!

МО... МОЈА РА-
ДОСТ ЈЕ НЕИЗ-
МЕРНА, О КРАЉУ
МОЈ!

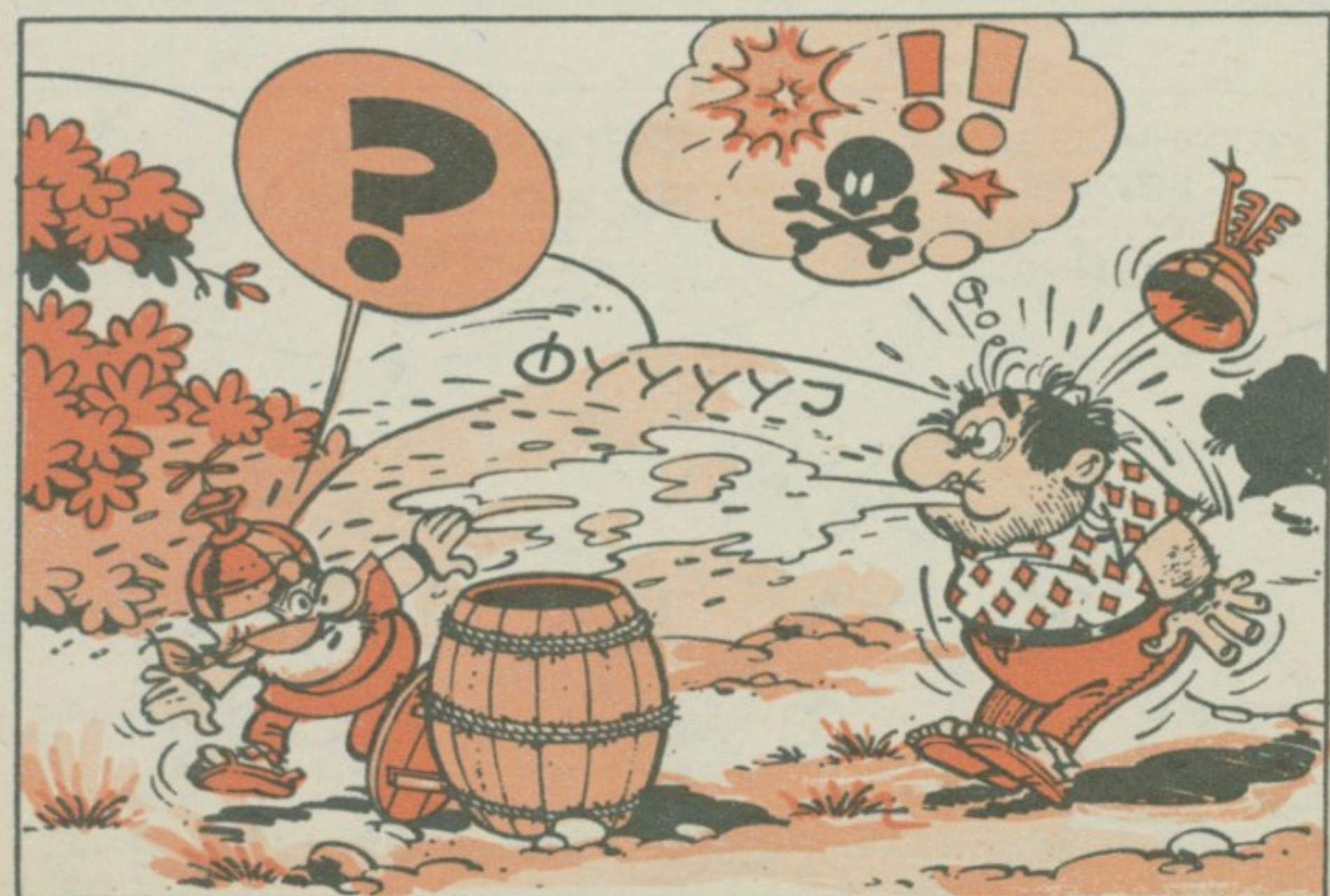
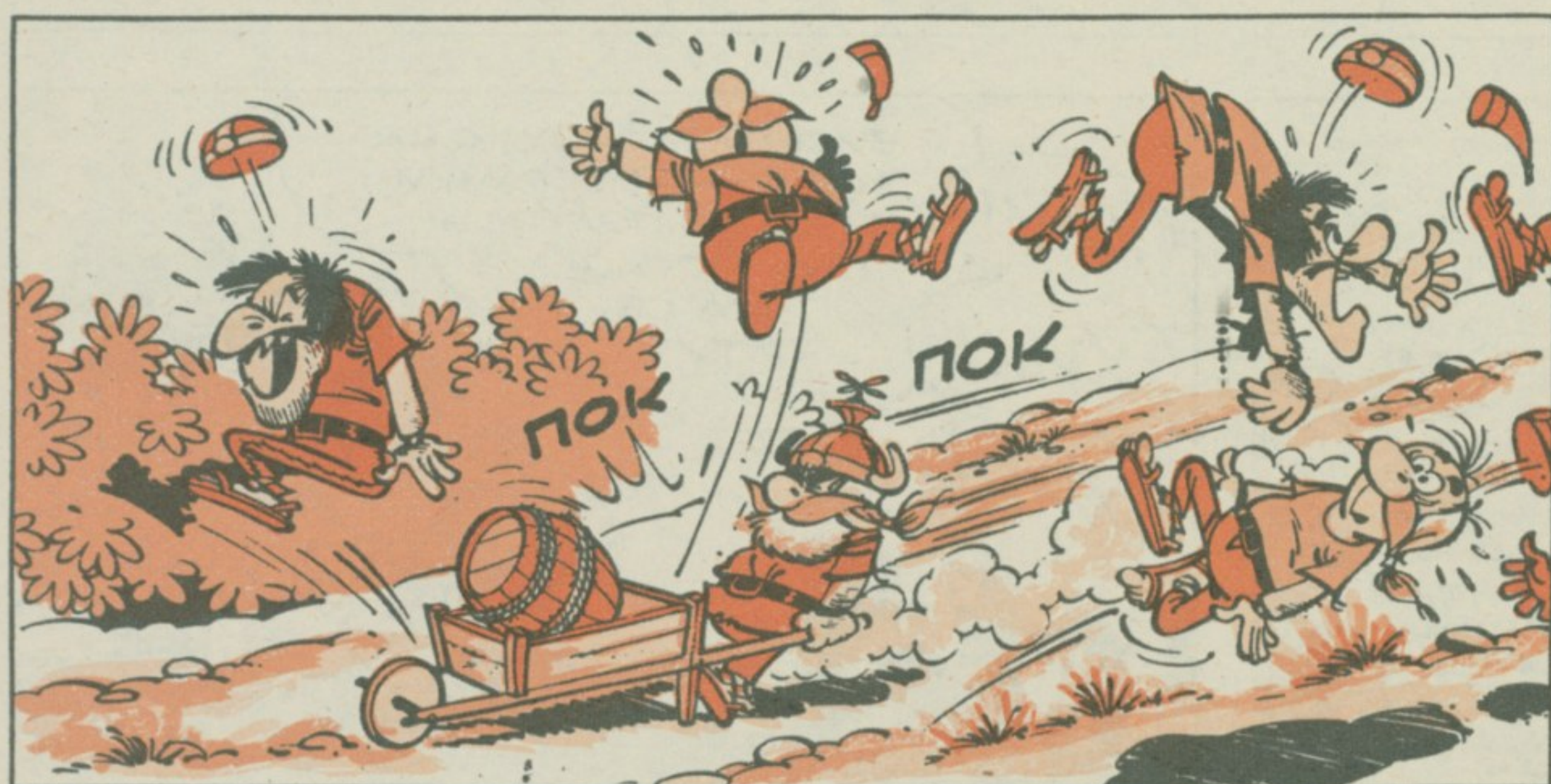
ОПЕТ
ПОЧИЊЕ!

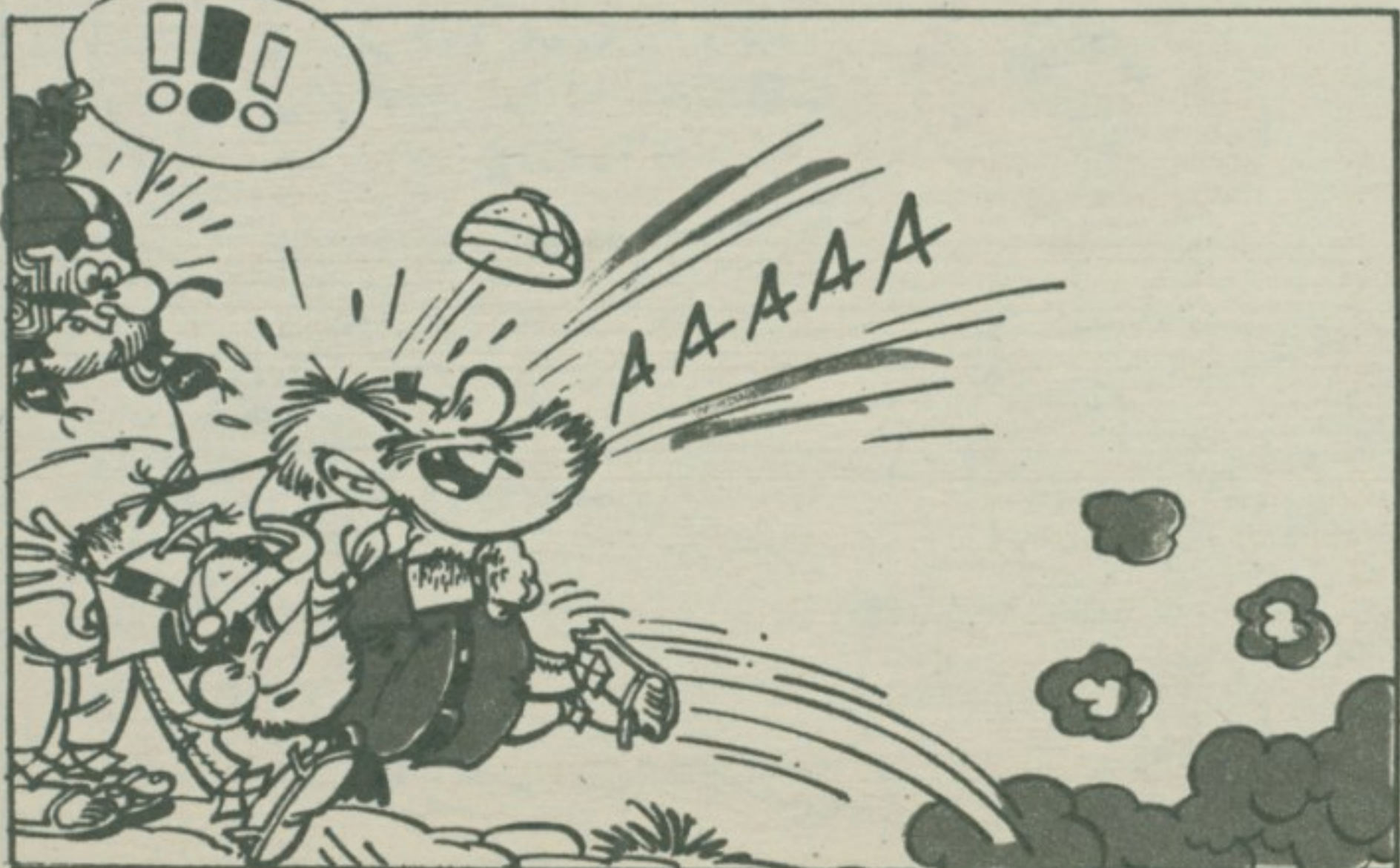

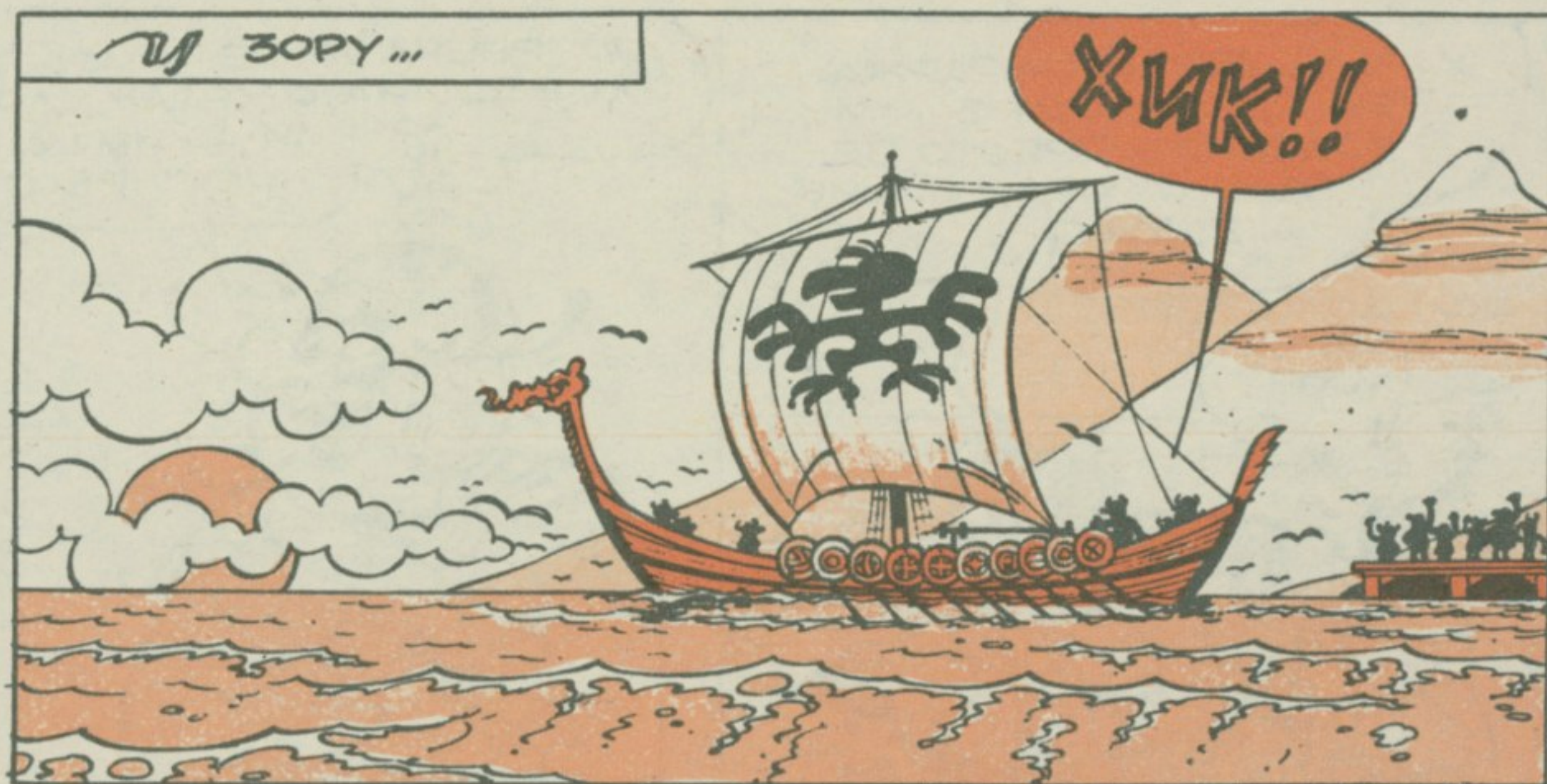
НЕ!! О, КРАЉУ МОЈ! ТО
НЕ МОЖЕ БИТИ ИСТИ-
НА!?!
ЈА САЊАМ!

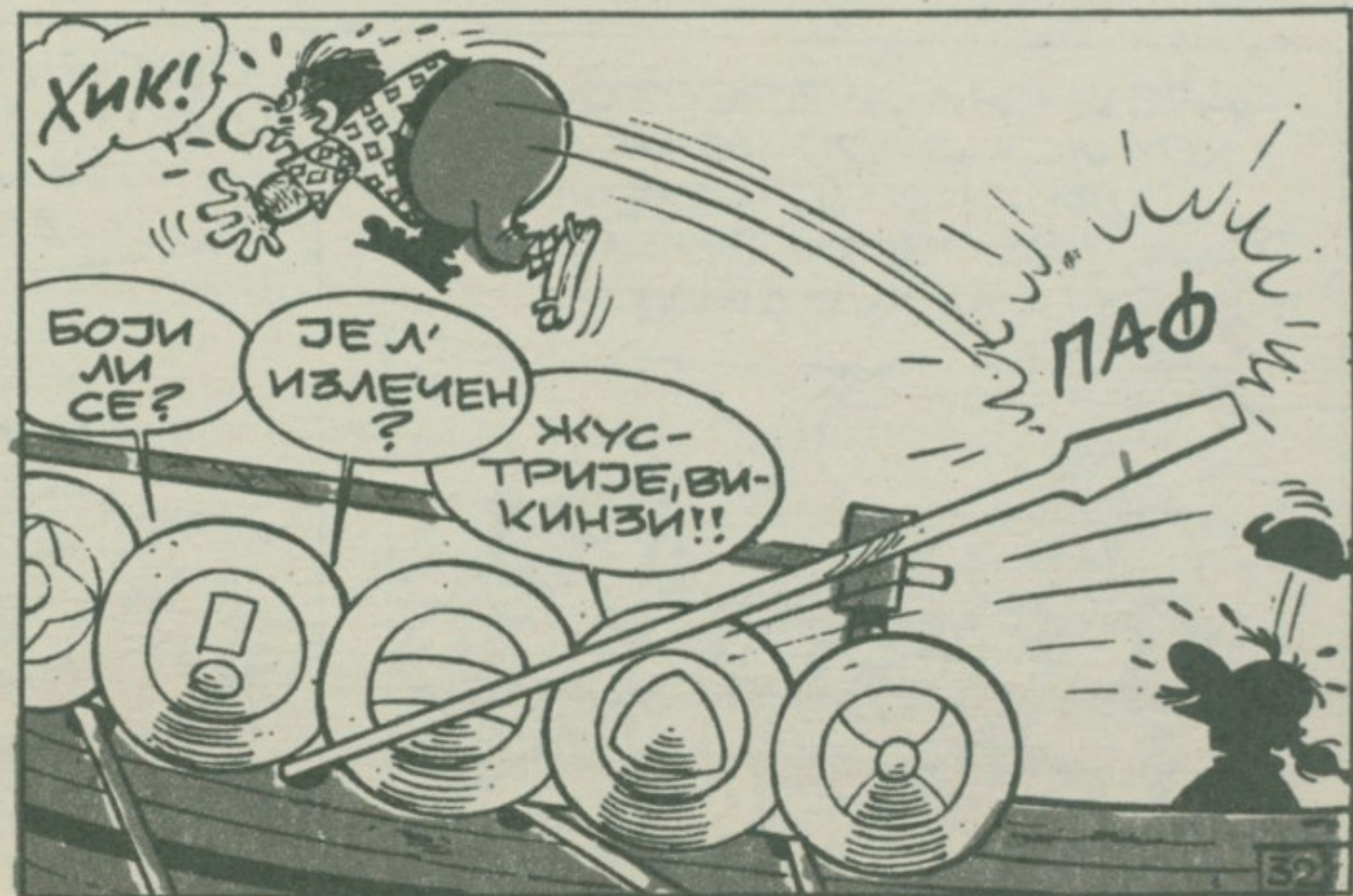
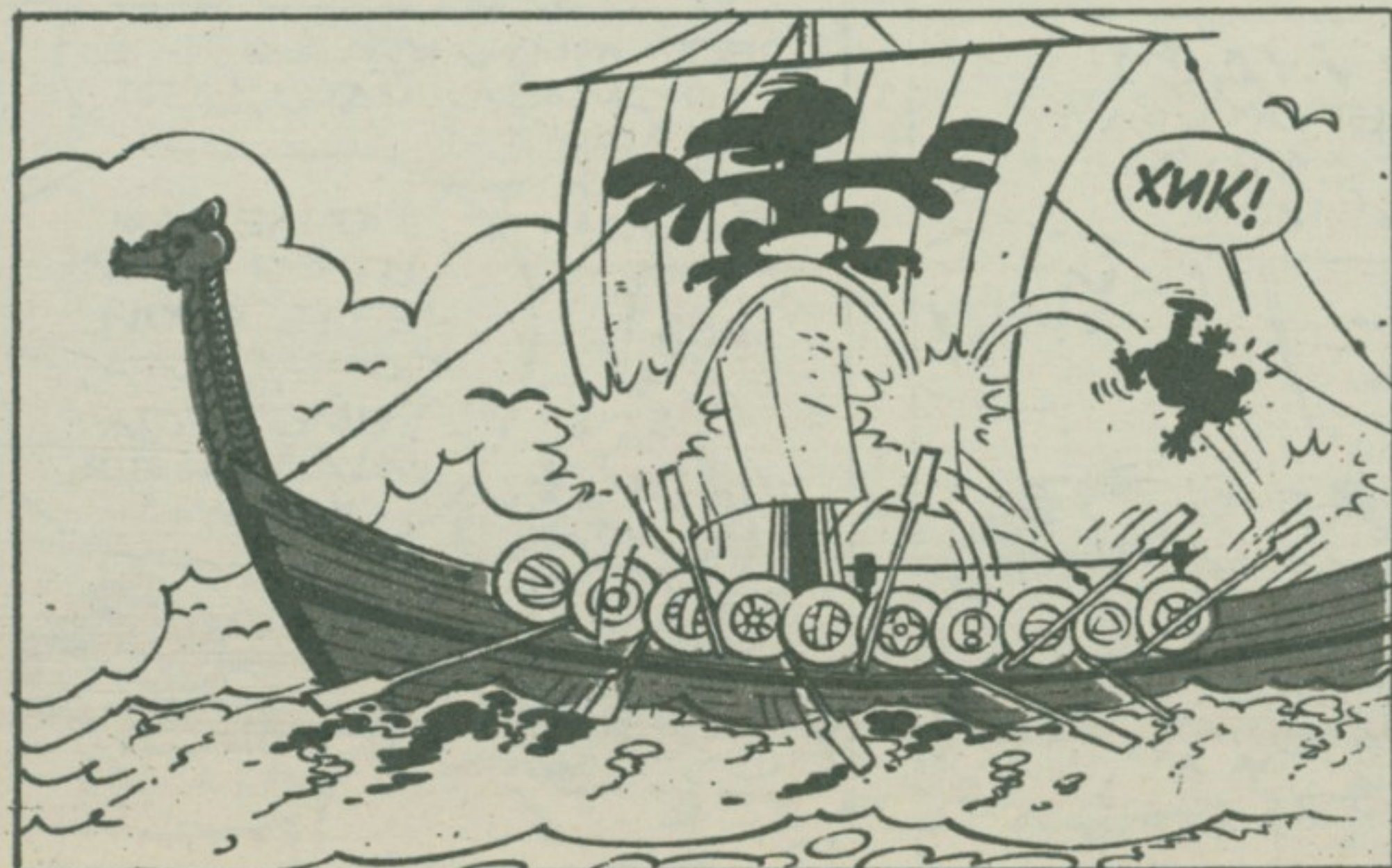

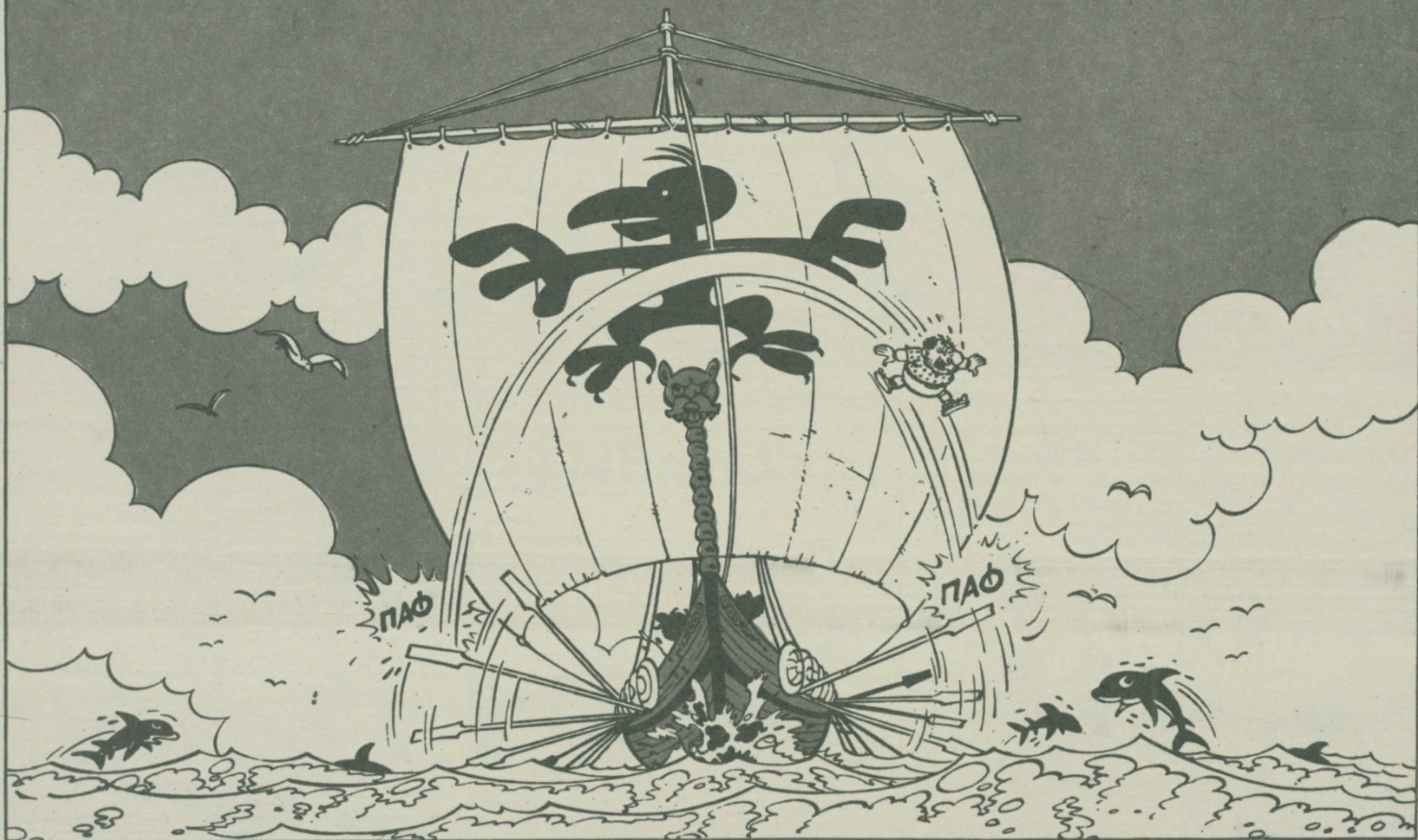

ПОСЛЕ ЧЕТВРТ ЧАСА...

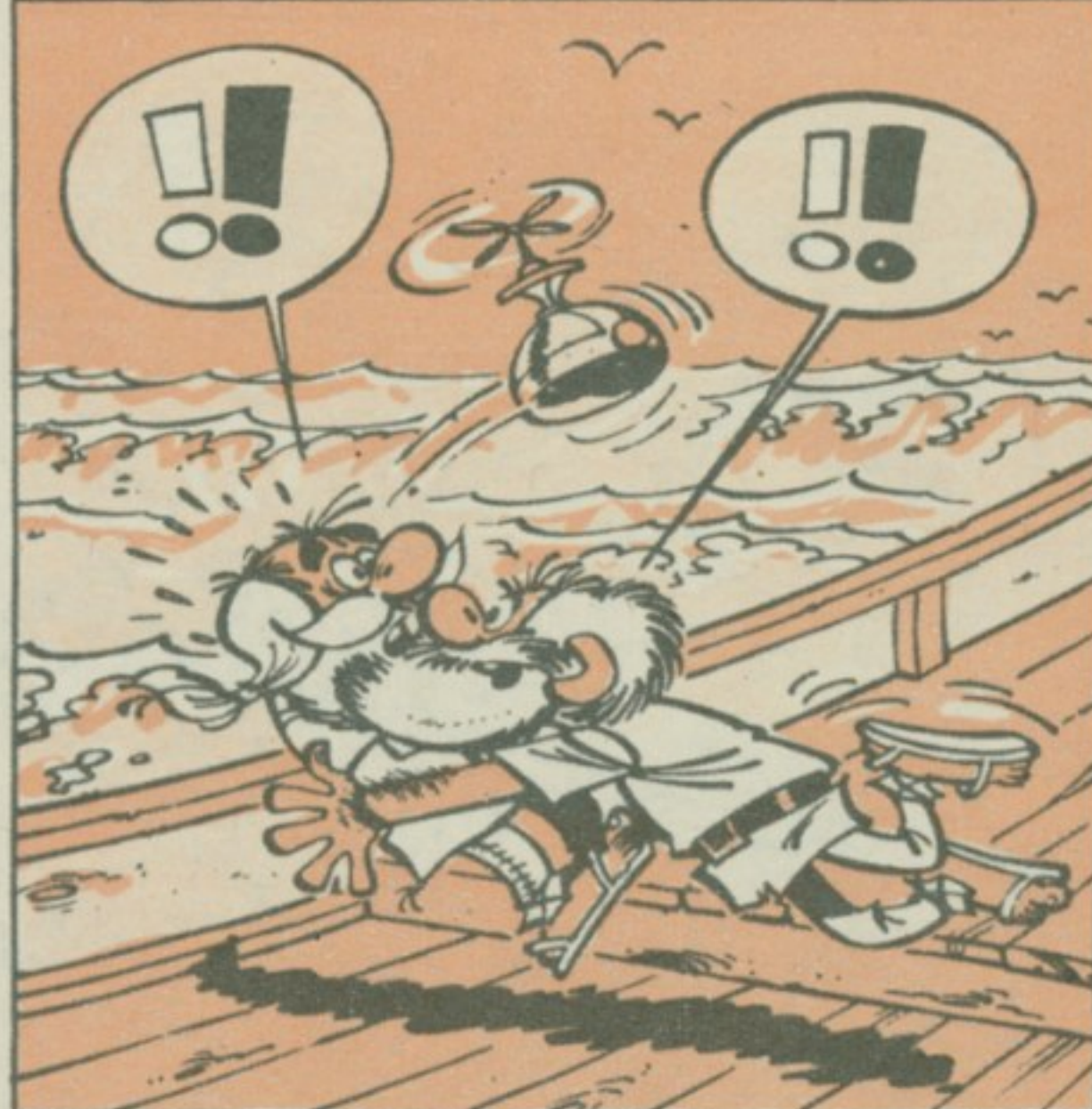

ДОСТА ЈЕ ТРАЈАЛА ОВА КО-
МЕДИЈА! КРАЉ ЈЕ ИЗЛЕЧЕН...
АЛ' НЕ ДОЛАЗИ
У ОБЗИР ДА СЕ
ОДРЕКНЕ
ПРЕСТОЛА!

МОРАМ ДА ПОШ-
ТУЈЕМ ДАТУ РЕЧ!
ГУРАНСОН ЛЕПО-
БРКИ САДА ЈЕ
ВАШ КРАЉ!

ЧУО СИ... ГУРАНСОН ЈЕ НАШ НОВИ
КРАЉ! А ЈА, ПОЛТРОНСОН, ЈА САМ ЊЕГОВ
ВЕРНИ САВЕТНИК И САВЕТУЈЕМ
ТИ ДА НАМ ВИШЕ НЕ
ИЗЛАЗИШ НА ОЧИ!
ЈАСНО?!

А ЈА ТИ КАЖЕМ: ДОК ЈЕ
ВЕРНИСОН ЖИВ НИКО НЕЋЕ
СЕСТИ НА ПРЕСТО КРАЉА ХА-
РАЛДА, ИЗДАЈНИЧЕ ТИ ПР-
ЉАВИ!

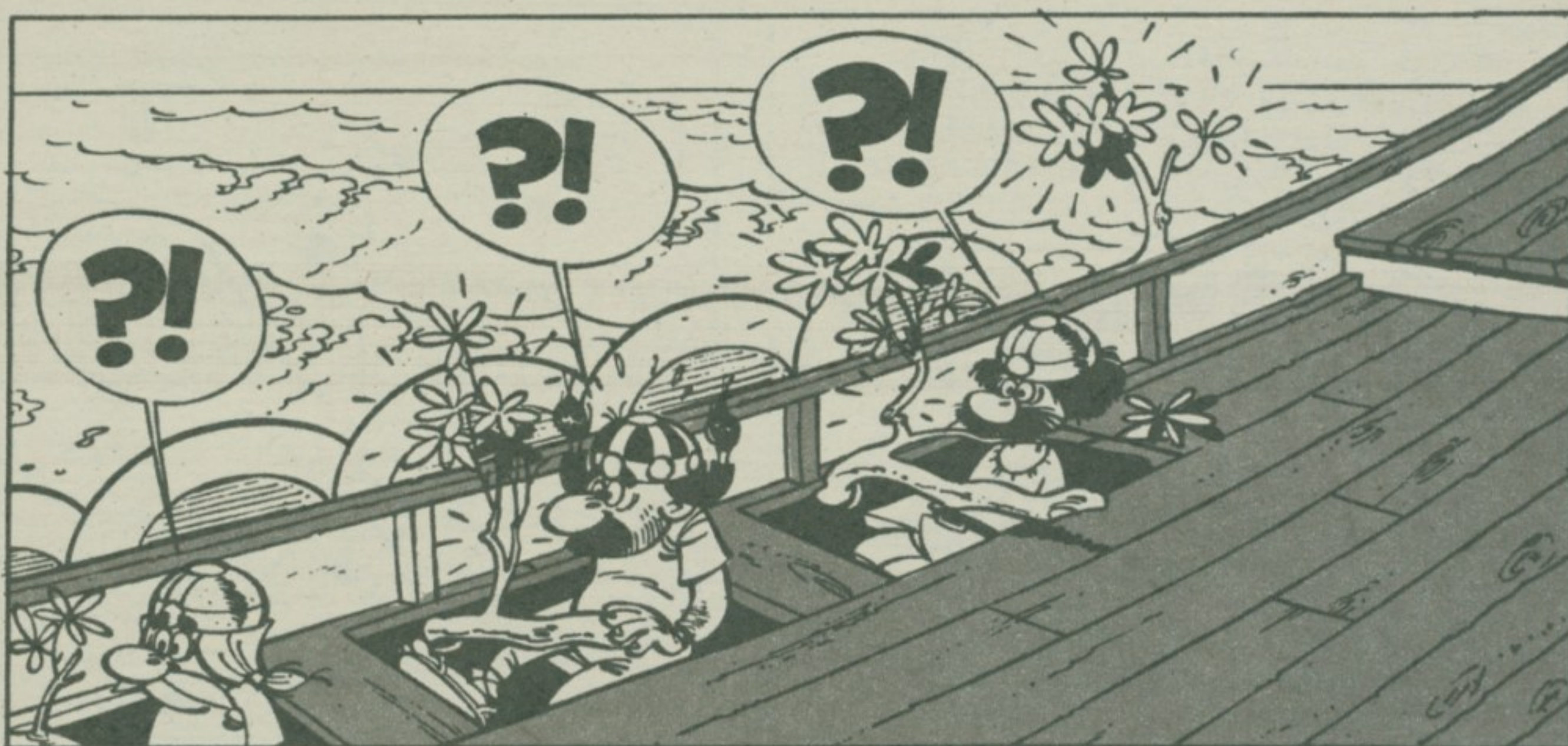

БУРЕ ВИСЕКИЈА КОЈЕ СУ ШКО-
ТИ ОСТАВИЛИ! ТО ПРОКЛЕТО
ПИЊЕ КРИВО ЈЕ ЗА СВЕ НАШЕ
НЕДАЉЕ!

АЛИ... НЕЋЕМО ВАЉДА
СИРОТОГ ВЕРНИСОНА
ПРЕПУСТИТИ МОРУ?!

ТАКО ЈЕ, ХАРАЛДЕ,
ОДЛУЧИО КРАЉ ГУРАН-
СОН! ВЕШТИЧИНО
ОСТРВО ЈЕ БЛИЗУ...
НЕКА ИДЕ ДА ЈОЈ
ПРАВИ ДРУШТВО!
ХА!

МОЈА СЕКИРА! ДО-
НЕСИТЕ МИ МОЈУ
СЕКИРУ!

ЕВО ЈЕ, О КРА-
ЉУ ГУАНСО-
НЕ!

ИСКРЦАЈМО СЕ! ТРЕ-
БА ДА КАЖЕМ РЕЧ-
ДВЕ ТОЈ
МАТОРОЈ
ЗЛОБНИЦИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ХА! ХА! ХА!
ХА! ХА! ХА!

ПСССТ... ЖИВА-
ТИЖИВАТИЈО,
ПЛЕМЕНИТА ГОС-
ПО, МОГУ Л' ДА
ПОРАЗГОВАРАМ
С ТОБОМ?

И ВЕРНИСОН ЈОЈ ЈЕ ИСПРИ-
ЧАО КАКО ЈЕ ХАРАЛД ИЗГУБИО
СВОЈ ПРЕСТО...

ХЕ! ХЕ! ХЕ! ЈАСНО МИ ЈЕ!
ТИ БИ ХТЕО ДА ХАРАЛД ПОНОВО
БУДЕ КРАЉ! ПОМОЊИ ЋУ ТИ,
СВАКАКО! А ЈЕСИ Л' СЕ СЕТИО
ДА МИ ДОНЕСЕШ
МАЛО ПИВА?

ПИВА НЕМАМ... АЛ' КАО ДА
САМ ЗНАО... ДОНЕО САМ
ТИ ОДЛИЧАН
ВИСЕКИ!

ЗА МНОМ, ХРАБРИ ВИКИНЗИ! ВЕШ-
ТИЦА НАМ МОРА ДОВЕСТИ ДРАКАР
У ИСПРАВНО СТАЊЕ... ИНАЧЕ ЋУ
ЈЕ ЖИВУ ИСПЕЊИ!

ХЕ! ХЕ! ХЕ! ГУАНСОН ЈЕ
ГУРАТОР И СМУТЉИВАЦ!
ОВИМ ЋУ ЈА ЋЕ-
МУ САБИТИ
РОГОВЕ!

НЕ
ПРЕТЕ-
РУЈ... ДО-
ВОЉНА МУ
ЈЕ И ДОБРА
ЛЕКЦИ-
ЈА!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ИЗЛАЗИ, ВЕШТИЧЕТИНО,
ИНАЧЕ ЋЕ ТЕ МОЈИ
ВИКИНЗИ ИЗВУЊИ ИЗ
ТЕ ТВОЈЕ ЈАЗБИНЕ!

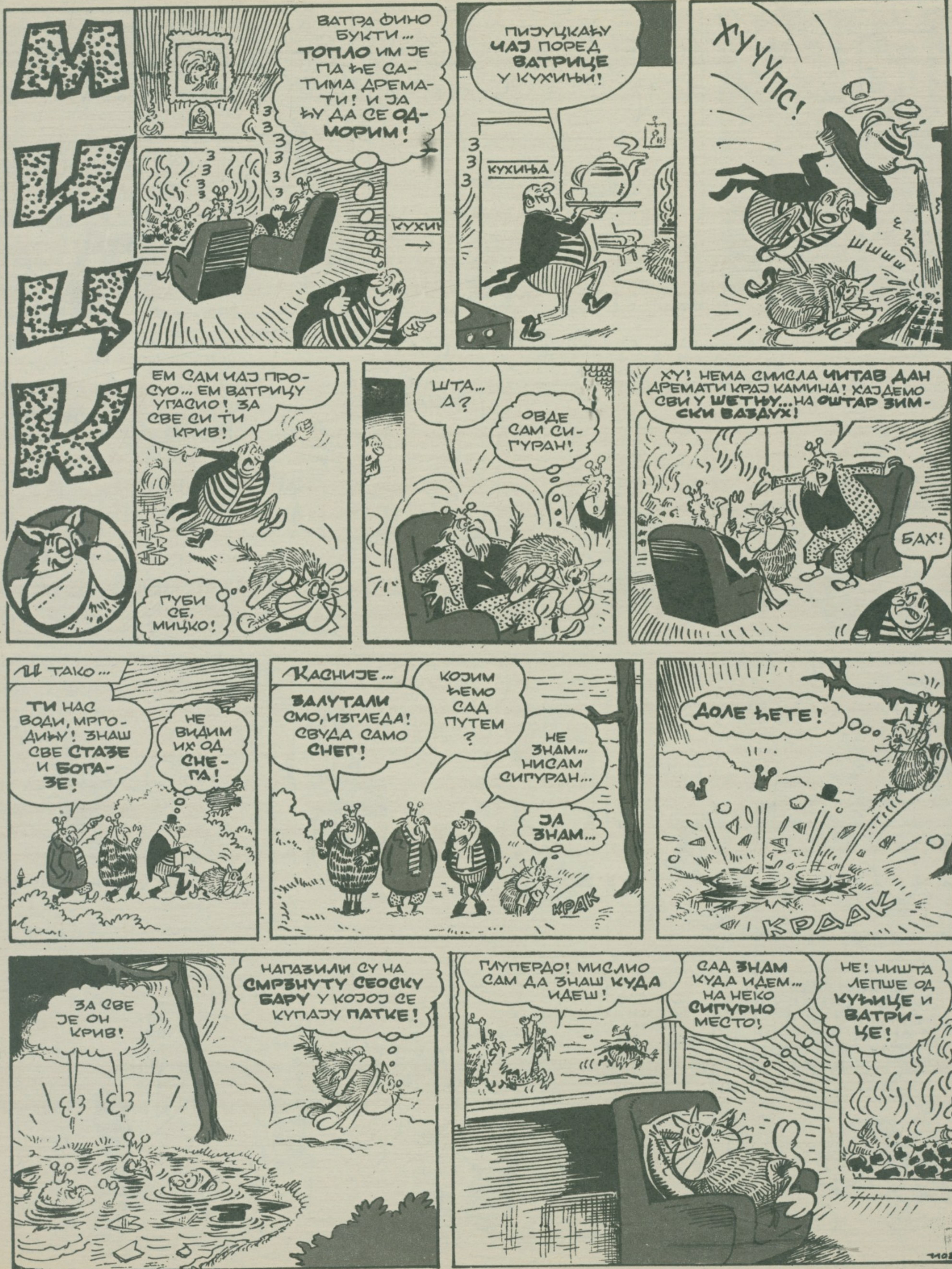

ПОСЛЕДИЦЕ ТОГ БЕСА ОСЕТИО ЈЕ
ЧИТАВ ВИКИНСКИ РОД...

НУЛА Х

ПЛАНЕТА РИБА

ПОСАДА
БРОДА
НУЛА Х
УЧИНИЛА ЈЕ
ОПРОМАН
НАПОР ДА БИ
СЕ ОСЛОБОДИ-
ЛА. АЛИ, БУДИ-
-РИБЕ
СУ НА
ОПРЕЗУ И
... НАОРУЖАНИ!

ОХ...
ДИРЕК-
ТАН ПО-
ГОДАК!

ОНЕСВЕШЕН
ЈЕ... АЛИ ЈЕ
ЖИВ! ЈЕДИНА
НАМ ЈЕ
НАДА ДА
СТИГНЕМО
ДО ПОВР-
ШИНЕ!

ДОК СЕ УСПИЊАО
КА ПОВРШИНИ
ГРЕГУ СЕ
ЧИНИЛО ДА
ЋЕ МУ СЕ
ПЛУКА
РАСПА-
СТИ....

ОПЕТ
НАМ СЕ
ПРИБЛИ-
ЖАВАЈУ!

ПРСТИМА СУ РАЗДИРАЛИ
ЗЕЛЕНУ КОРУ ДОК...

ГРЕГ...
ШТА...?

НАЈЗАД
СМО НА
ПОВРШИНИ!
ВАМДА ЋЕ ОВА
КОРА ИЗДРЖАТИ
НАШУ ТЕЖИНУ!
ПОМОЗИ ДОКТОРУ
А ЈА ЋУ ЊИХ
ДА ЗАДРЖА-
ВАМ...

РУУУУУДХ!

САБЛАС-
НО ЗЕЛЕНО
БИЋЕ СЕ
ПОВУКЛО И
ДРУГОВИ
СУ ИЗВУКЛИ
ГРЕГА...

КУЛА...
ДАЛЕКО ЈЕ
ОД НАС ОКО
ДВЕСТА МЕ-
ТАРА!

КРЕНИМО
ОНДА! КАД
СТИГНЕМО ДО
МОДУЛА...
ОНДА СМО
СИГУРНИ!

АААА...

АЛИ, БИ-
ЋА ИЗ ЗЕ-
ЛЕНОГ
МОРА НИСУ
ОДУСТАЈАЛА
ОД ЛОВА...

БЕЖИ-
МО!

АЛИ, ТАДА...

ПО-
ЛЕ,
КУЛА!
СПУ-
ШТА СЕ У
МОРЕ!

АКО С ЊОМ
ПОТОНЕ И
НАШ МО-
ДУЛ...
ПРО-
ПАЛИ
СМО!

BAZOOKA JOE НАГРАЂУЈЕ

**БЕЗ
ИЗВЛАЧЕЊА**

ЗА СЛЕДЕЋИ

БРОЈ НАГРАЂЕНИХ

СЛИЧИЦА КОЈЕ ЗАВРШАВАЈУ БРОЈЕМ

5, 15, 25, 35 МОЖЕТЕ ДОБИТИ

1. Јединствену мајицу BAZOOKA JOE у свим величинама за 30 сличица

2. За школу и кућу интересантан писаћи прибор (налив-перо, техничка оловка, хемијска оловка) за 25 сличица

3. Атрактивну BAZOOKA JOE лопту за 15 сличица

4. Оригинални модел Rewell авиона на састављање за 14 сличица

5. 10 летећих дискова са пиштољем за 5 сличица

6. Две украсне налепнице BAZOOKA JOE за 3 сличице

7. BAZOOKA JOE флуоресцентна значка, непогрешив знак распознавања пријатеља BAZOOKA JOE за 2 сличице.

BAZOOKA

Неоштећене сличице шаљите на адресу: **»BAZOOKA JOE« ЖИТО, Љубљана, Шмартинска 153, 61000 Љубљана.** Адресу напишите читко штампаним словима, а ако сте кандидат за прву награду, напишите још коју од следећих величина мајице желите: 8, 10, 12, 14, 16.

**КЊИГА
КОЈУ
ЖЕЛИМ**

Издавачка кућа „Младо поколење“ организује сталну наградну продају књига из својих богатих колекција. У овом броју „Политикиног забавника“ нуди вам библиотеку „Књига коју желим“ намењену младима.

1. Данијел Дефо: **РОБИНСОН КРУСО**
(У целом свету познато дело о доживљајима морнара Робинсона Круса на пустом острву)
2. Клод Кампањ: **ЗБОГОМ МОЈИХ ПЕТНАЕСТ ГОДИНА**
(Топла повест о младом Норвежанину Јану који после рата трага за незапамћеним родитељским домом, и о првој љубави Францускиње Фан)
3. Селма Легерлеф: **САГА О НИЛСУ ХОЛГЕРСОНУ**
(Књига која на најзанимљивији начин упознаје читаоце са Шведском и животом њених људи)
4. О' Хенри: **ОТКУП ЦРВЕНОГ ПОГЛАВИЦЕ**
(Прича са Далеког запада)
5. Жан Виктор Леклерк: **БРЗ КАО ВЕТАР**
(Роман о љубави и пријатељству. Истинита прича о младом Монголцу Кумбу, девојци Суронг и дивном коњу брзом као ветар)
6. Мери и Чарлс Лем: **ШЕКСПИР У ПРИЧАМА**
(Приче из Шекспирових дела упознале су бројне читаоце широм света са величином Шекспировог дела)
7. Владимир Обручев: **ПЛУТОНИЈА**
(Научно-фантастични роман који ће одушевити свакога)
8. Власта Радовановић: **САША**
(Акције Попа, Трефа и Дугог прожете су драматичним околностима. Живот им је у сталној опасности. По овом роману снимљен је и истимени филм)

Цена комплекта: 104 дин.

Купци који наруче комплет за готово (плаћање поузећем) добијају као награду књигу „ДЕТИЊСТВО, ДЕЧАШТВО — МЛАДОСТ“ чија је цена 25 дин. и која чини саставни део комплекта библиотеке „КЊИГА КОЈУ ЖЕЛИМ“.

Библиотека се може добити и на отплату, али без награде. У том случају комплет садржи 9 књига и кошта 129 дин. Најмања месечна рата може износити 30 дин.

Попуњену и оверену наруџбеницу пошаљите на адресу: НИП „МЛАДО ПОКОЛЕЊЕ“, 11000 Београд, Француска 24.

НИП „МЛАДО ПОКОЛЕЊЕ“ 11000 БЕОГРАД, Француска 24

НАРУЏБЕНИЦА 06

Овим неспозиво наручујем ЗА ГОТОВО (поузећем) по цени од 104 дин. по једном комплекту, односно НА ОТПЛАТУ по цени од 129 дин. по једном комплекту (непотребно прецртати):

_____ комплета библиотеке КЊИГА КОЈУ ЖЕЛИМ.

_____ (Име, очево име, презиме и занимање)

_____ (Број поште, место, улица и број)

_____ (Овера о запослењу
за купце на отплату)

_____ (Потпис наручиоца)

Уплату ћу извршити поузећем, односно у _____ месечних рата на жиро-рачуна „Младо поколење“, Београд, бр. 60801-601-2033. У случају спора признајем надлежност суда у Београду.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

ИДУЋЕ СЕДМИЦЕ: БРЕТ ИЗБАЧЕН ИЗ СТРОЈА!

ПОТЕРА ЗА

Субота, 23. октобар 1972, 8,30 часова. Ерл Пени је револвером таман нанишанио зеца када је животињина одједном почела да трчи у цик-цак да би, најзад, шмугнула у жбуње. Пени се насмешио. Та мала бела лопта остала је у животу јер је послушала свој инстинкт. Увек се дивео храбрости и уму код људи и инстинкту код животиња.

Над брежуљцима Апалача блистало је зимско сунце. Први мраз је стегао земљу и на тек палом снегу остајао је сваки траг. Наједном, ваздухом се проломио прасак пушчаног метка, а кора на стаблу ораха крај кога је стајао прска је. Помислио је да пуца неки неопрезан ловац, а онда је угледао десетак наоружаних људи како се пењу уз падину преко које је тек прешао. Ишли су право на њега.

ПАКЛЕНИ ЧЕТВОРОУГАО

Одјекнуо је још један пуцањ. Сада је био сигуран да пуцају на њега. Јасно су га видели јер је на себи имао црвену виндјаку. Мора да су га заменили с неким. Али, није намеравао да их сачека и сазна кога заправо јуре. Почео је да трчи што је брже могао како би искористио своју предност од неких четирестотине метара.

Трчао је кроз жбуње, измицао им, а када је дошао на једну чистину застао је и осврнуо се. Људи су се поделили у групе и у једној од њих препознао је Руфуса Мастерса. А затим је чуо како Мастерс дозива Џона Бароа, власника јединог бара у грзду.

Настављајући да трчи Ерл Пени је поново чуо прасак пушке. Али, тада је већ крчио себи пут кроз густо жбуње. Још у нечем је био у предности над својим гониоцима: лакше се кретао јер није имао тешку пушку.

9,00. Налазио се у четворуглу који су затварали ауто-пут и планине. Чак и кад би стигао до ауто-пута, његови гониоци би пуцали на њега пре него што би успео да заустави нека кола. Ако би покушао да побегне у високе годе планине, постао би им до број видљива и лака мета. Мораће да избегава чак и мала села у долинама. Овај крај је две стотине година готово изолован од света и сви су ту у сродству, крвном или преко удаја и женидби. Чак и кад би се предао, њему, странцу у овом крају, нико не би веровао. Зашто су га гонили? То сада није било

8.30 — Ваздухом се изненада проломио прасак и кора на стаблу ораха крај којег је Пени стајао прска је. Бацио се на земљу.

9.22 — Рука му више није дрхтала. Нанишанио је и опалио. Метак је прошишао изнад главе Џона Бароуа. Гониоци су устукнули.

ни важно. Једино је било важно да спасе живот.

9,15. Трчао је дуж једне стране тог правоугла дугачког око 45 километара. Једини спас му је да стигне до својих кола и побегне из овог краја. Овако, није могао ни да се послужи неким од ретких телефона у овој долини. А они су то могли. Наједном је застао. Сетио се да на себи има виндјаку са два лица, једним црвеним и једним зеленим. Чим је преврнуо виндјаку, осврнуо се. Његови трагови су јасно остајали у снегу целцу. Могао се прерушавати колико је желео, ти трагови су били јасни као неонске светилке у тамној ноћи.

ПРЕДАЈ СЕ!

9,20. Дошао је до чистине, застао, онда ју је претрчао

још један разлог, додуше мање важан. На суду би морао да доказује да је пуцао у самоодбрани, а порота ће сигурно бити састављена од рођака оних на које је пуцао. Да ли да настави да бежи? Не, остаће у том закло-ну.

9,22. Бејли Вотс први је избио на чистину. Пени је стегао револвер. Рука му више није дрхтала. Повукао је ороз. Метак је запарао тле пола метра испред чизама Бејлија Вотса. Овај је на чинио још један корак, а онда се тргнуо и потрчао натраг у шуму. Пола минута владала је тишина. Затим се појавио Џон Бароу. Руке је подигао да покаже како нема оружја. Тетурао се, али не од умора већ од пана.

— Пени — викнуо је. — Буди разуман, предај се.

га а тешко да ће моћи да измакне свим мецима. Претпостављао је да намеравају да га истерају на ауто-пут и ту заврше с њим. Прешао је још неколико стотина метара а онда чуо узвике беса: његови гониоци су открили да им је поново умакао.

У ЛЕДЕНОМ ПОТОКУ

10,00. Помишљао је и на то да престане да бежи, да их некако натера да му објасне зашто га гоне. Неће га ваљда одмах убити. Људи то не чине у овом веку. Али, некако је осећао да Џон Бароу, Руфус Мастерс и Бејли Вотс управо то желе.

10,20. Пред њим је поток.

11.10 — Приљубљен уз стабло дрвета у чијој се крошњи крио, Пени је посматрао како Вотс и Труман пропазе испод њега.

— Зашто ме гоните? — викнуо је Пени.

— Знаш боље од нас. Изиђи подигнутих руку и ништа ти се неће догодити. Предајемо те шерифу. Ерл Пени је претпостављао да га јуре због неког тешког преступа. А то што помињу шерифа значило је да намеравају да га линчују, а не да дозволе да му се суди.

Пажљиво је нанишанио и метак је прошишао изнад главе Џона Бароуа. Овај је трапаво потрчао натраг у заклон. Тада су се из шуме разлегли нови пуцњи. Средњом ниједан га метак није погодио. На њихову пуцњаву одговорио је учестаном ватром с намером да створи утисак да се овде ушанчио и да нема намеру да се повлачи или предаје.

9,40. Пузао је између дрвећа трудећи се да не ствара шум. Јер, ако чују у ком се правцу креће пуцаће на ње-

Загазио је у воду и пошао неколико корака узводно а онда, да би заварео траг, кренуо низводно.

10,30. Почели су да вичу кад су открили да је пошао потоком. Гомила спремна да линчује увек је бучна, као да јој бука служи да се охрабри и подстакне мржњу. Забринуо се. Ако се одвоје у две групе и једна пође узводно а друга низводно, брзо ће га открити.

10,40. Ноге су му ледене. Ускоро ће га хладноћа приморати да изиђе из воде кроз коју се брже кретао него кроз жбуње.

11,00. У први мах није приметио дебелу грану која се спуштала чак до потока. Ходао је спуштене главе и тек кад је угледао тамну сенку подигао је поглед и спазно је. Насмешио се. Преко ње ће изићи на г-балу и неће оставити никак-кав траг на обали. Успео се уз грану, па са ње прешао

НЕВИНИМ

Гомила спремна да линчује није хтела ни да саслуша шта Ерл Пени има да каже у своју одбрану

на другу и почео да се пење на дебло старог храста. Сместио се у врху крошње. Чизме је скинуо и обесио око врата да се мало просуше. Надао се да га неће приметити јер су му панталоне биле избледеле, а виндака зеленомрка.

11.10. Бејли Вотс и Семјуел Труман, власник бензинске станице, прошли су испод храста. Нису подизали

било јефтиније од становања у граду. Полако је напредовао на послу и живот је постајао лакши. Купили су боља кола, поправили стару кућу на фарми, могли су понекад да плате да им неко причува дете а они оду у биоскоп.

Када је Ерл имао 24 године његова жена је очекивала друго дете. Једног дана дошао је кући и нашао је

це су биле искидане, делови поломљени. Пре но што су пошли у потеру за њим, осигурали су се да не може побећи колима. Опет је метак прошишао изнад његове главе. Завукао се испод кола, а онда почео да пузи кроз јарак, затим да трчи путем. Скретао је с пута у жбуње, враћао се на пут и некако им измицао.

14.00. Размишљао је. Помислио је на шерифа Тома Бартона, крупног човека који ни кад није много говорио. Па ваљда у тој долини живи бар један трезвен човек који ће пристати да га саслуша пре него што га убију? Лекар! Доктор Амос Потер. Ерл га није лично познавао, али је знао да му је кућа ван града, једна од последњих баш на тој страни.

15.04. Дошао је до лекареве куће и закуцао пре но што је видео цедуљу: „Код Џеда Смита сам, жена му се порађа. Сачекајте или оставите поруку“. Ерл му је написао цедуљу: објаснио је где се налазе његова кола али не и шта се у ствари догађа, већ да се збила саобраћајна несрећа.

15.05. Џон Бароу је отворио бар и све частио. Рекао им је да Ерл Пени није могао да лако стићи без кола, убрзо ће га ухватити, ако већ нису. 16.00. Почео је да се спушта

3.05 — Џон Бароу отворио је бар и частио све присутне. Био је убеђен да Пени неће моћи да умакне, да ће га брзо ухватити.

сумрак. Ерл је лежао скривен у близини својих кола.

16.12. Доктор Амос Потер је дошао до кола Ерла Пенија. Ни трага од саобраћајне несреће, само подигнута хауба и разбијено предње стакло. Ерл је устао и јавио се. Пришао је доктору с револвером у руци и, док су стајали крај онеспособљених кола, причао како га гоне људи из долине и упитао га зна ли зашто.

— Алма Мур је убијена јуче по подне. Била је веома омиљена, а њен муж је важна личност у овом крају. Шериф није ни тренуо од јуче.

— Али зашто јуре мене?

— Имаш на чизмама исте ђонове као убица. Таквих чизама нема у овом крају. Претпостављам да је Руфус Мастерс видео твоје трагове у снегу кад си јутрос изишао из мотела.

— Када се догодило убиство?

— Око 16.30.

— Докторе, у то време био сам у канцеларији градоначелника да узмем дозволу за лов на ситну дивљач. Погледајте датум и време на дозволи. Пре тога сам узимао бензин код Сема Трумана, а после тог попио чашицу са Руфусом Мастерсом. Хајде да упоредимо трагове убице са мојим ђоновима. То не могу бити моји трагови. Можда су слични... Можете ли ме живог одвести вашим колима у град?

— Улази — рекао је лекар.

17.30. Шериф Том Бартон саслушао је пажљиво Ерла Пенија и прихватио његов предлог да упореди отиске ђонова.

18.00. Бартон је одмах схватио да Ерл Пени није могао имати никакве везе са убиством Алме Мур. У међувремену је већ био ухапсио Кенета Алмора, разносача робне куће, који је неколико дана раније поштом добио нове чизме, носио их на дан убиства, а затим спалио. За пакет са чизмама шериф је сазнао од управника поште. Суочен с таквим доказима одмах је признао. Он се дивљио Алми Мур али је њену љубазност погрешноprotумачио. Када је покушао да јој се приближи и она га одбила, убио ју је у бесу.

Џон Бароу и остали су ухапшени и изведени пред суд. Могли су завршити и у затвору, али судија није веровао да се глупост може излечити затвором. Осудио их је на високе новчане казне и да плате одштету Пенију који им ни до данас, као уосталом ни остали становници овог краја, није баш сасвим опростио.

12.00 — Када су поново отворили ватру, Пени се завукао испод својих оштећених кола. Знао је: ни ту неће моћи дуго да остане.

главу јер су осматрали обалу не би ли угледали његове трагове.

11.12. Руфус Мастерс и Абел Горч су прошли другом обалом потока.

11.15. Ерл Пени је сишао са дрвета, скинуо мокре чарапе и обуо чизме на босе ноге. Почео је да трчи ка месту где је оставио кола. Само да стигне до њих и побегне из овог краја.

И ОТАЦ И МАЈКА

Ерл се оженио у осамнаестој години, чим је завршио школу и запослио се као помоћник код једног месара. Он и његова жена били су принуђени да живе на једној фарми јер је то

иртву: наступио је преврени порођај а њој на усамљеној фарми није имао ко да помогне. Сада је требало и да зарађује за живот и да води рачуна о петогодишњој кћери. Није више могао да одлази у град на посао. Најзад, после много одбачених планова, одлучио је да подигне сушионицу на фарми, ту суши месо и продаје га. Брзо је стекао довољно муштерија. Као страствен ловац комбиновао је задовољство са практичним: одлазио би у лов а затим сушио месо дивљачи. Тако је и сада пошао у лов на зечеве.

11.50. Још је трчао, сада му је било топло, био је обливен знојем.

12.00. Стигао је до својих кола. Дрхтавом руком потражио је кључ и окренуо га. Ништа. Мотор се није палио. Поново је притиснуо гас. Ништа. Немогуће. Изишао је и подигао хаубу. Жи

4.12 — С оружјем у руци изишао је из заклона и пришао збуњеном доктору Потеру. Захтевао је од доктора само да га саслуша.

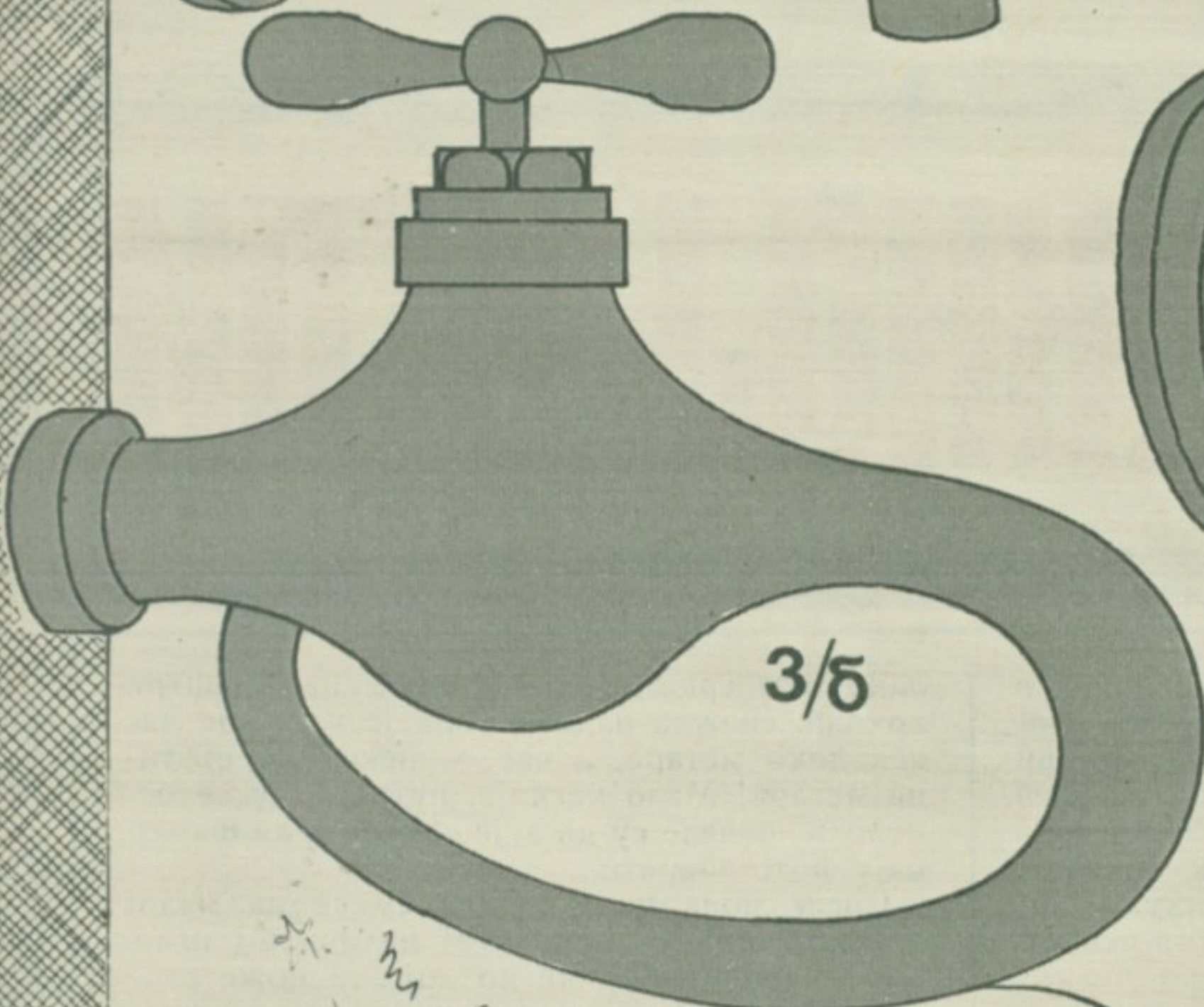
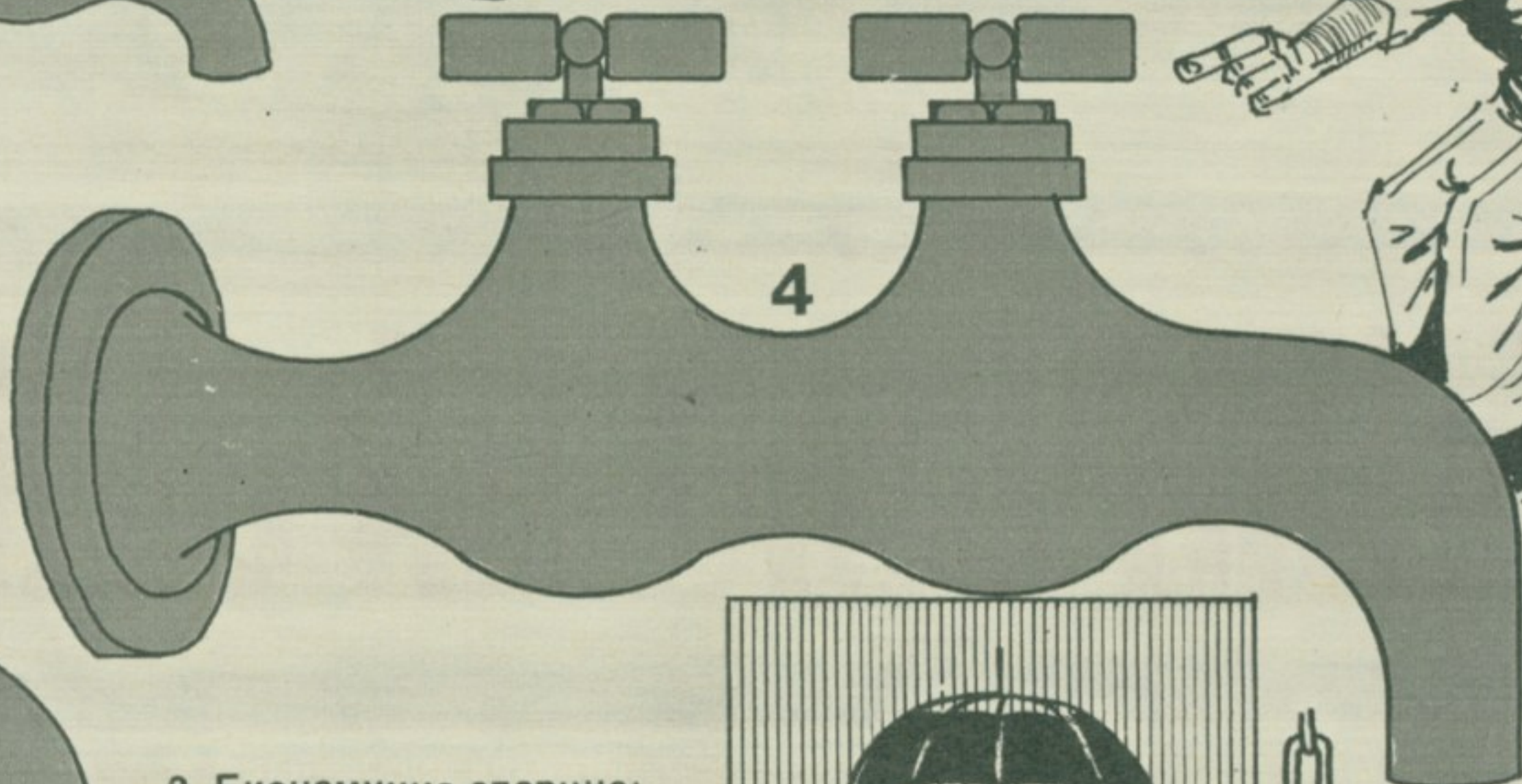
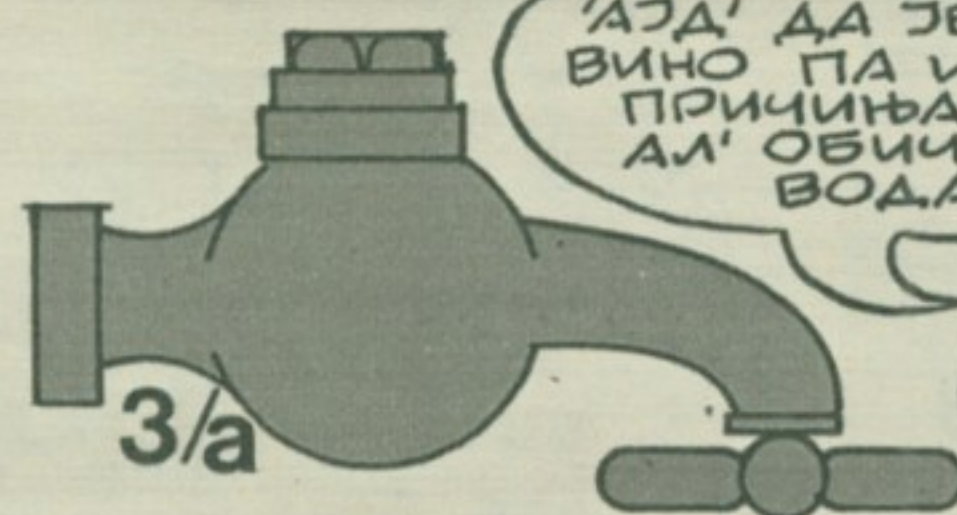
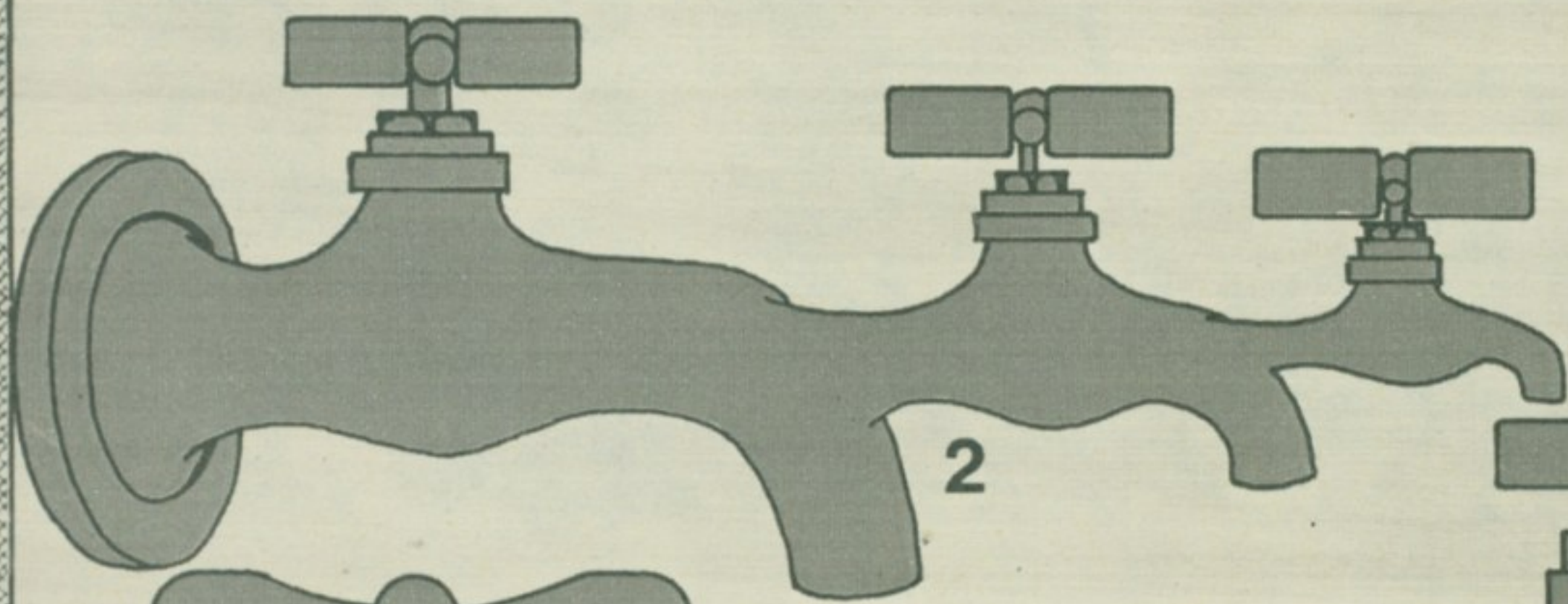
ЛУДИ ИЗУМИ

НОВА ЗБИРКА ЛУДИХ ИЗУМА РАЗВЕ-
СЕЛИЋЕ ВАС И УШТЕДЕТИ ВАМ ИЗ-
ДАТКЕ. СВАКИ ОД ЊИХ БИЋЕ ПРАВО
ИЗНЕНАЂЕЊЕ ЗА ВАШЕ ПРИЈАТЕЉЕ!

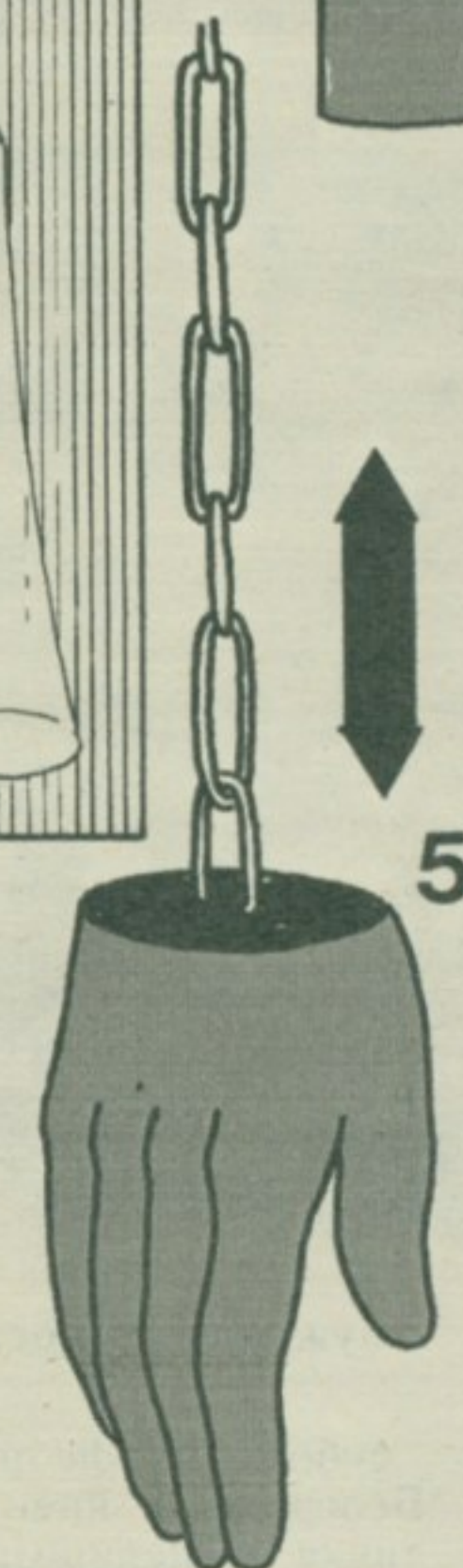
1. Ако имате ста-
ру славину и нову
кијавицу, можете
се, кад пођете на
маскенбал, лепо
маскирати у че-
сму која цури.

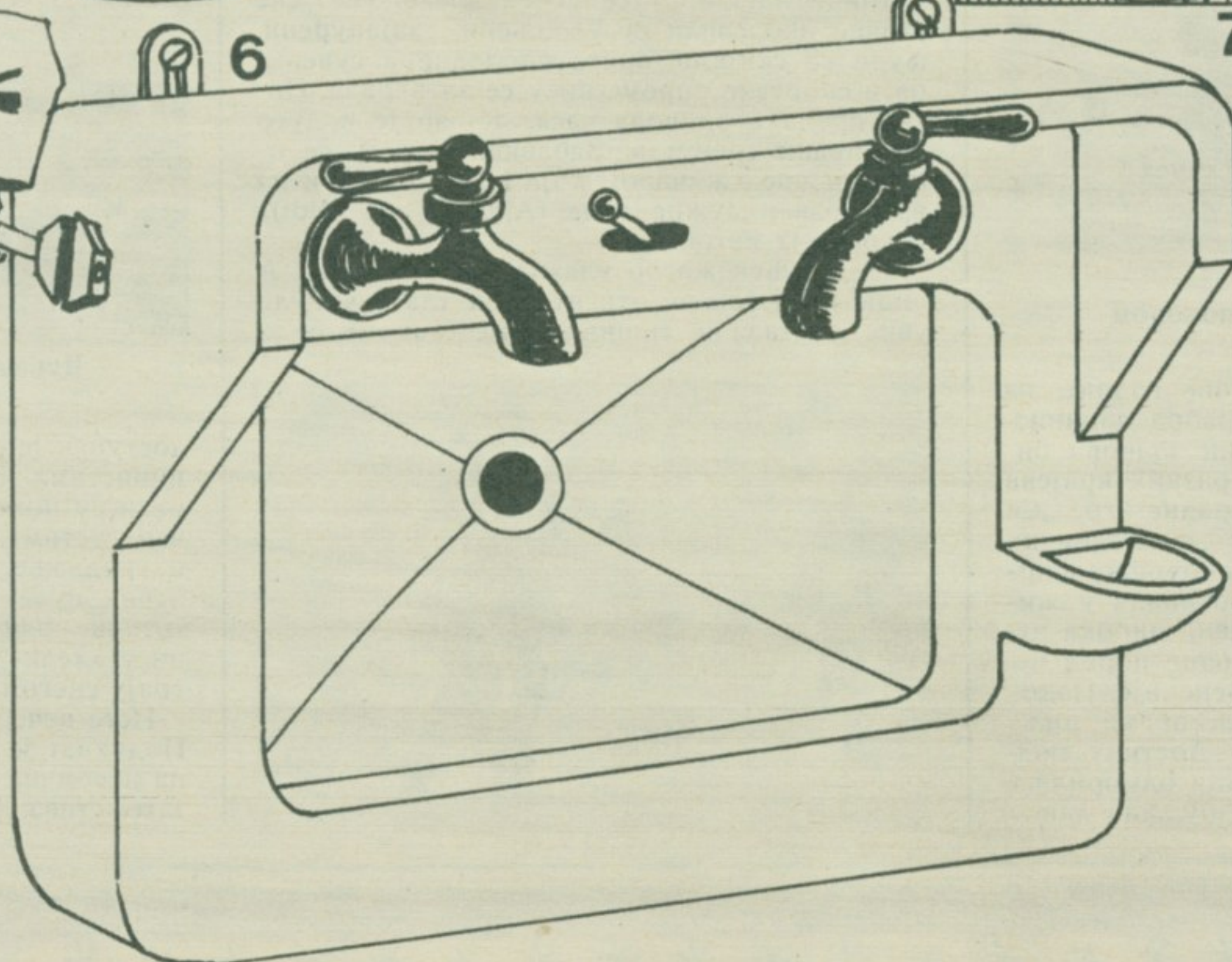
'АЈД' ДА ЈЕ СЛАВИНА ЗА
ВИНО ПА И ДА МИ СЕ
ПРИЧИЊАВА...
АЛ' ОБИЧНА
ВОДА...

2. Економична славина:
пустите воде колико
вам треба; 3 а/б Супер-
економична славина:
кроз њу вода не тече;
4. Славина за расејане:
не узрујавајте се ако
сте заборавили да за-
творите славину за во-
ду, имате још једну!

5. Потезаљка за WC —
модел „мој пријатељ“;
6. Лавабо који вам сме-
та у малом купатилу
можете поставити и вер-
тикално; 7. Ако у ку-
патилу немате туш, са-
чекајте да падне киша,
исеците врх кишобрана
и бићете задовољни!

БИЛИ СМО НА ЈУЖНОЈ ИГЛИ

Јужна игла: мост над понором

У суботу 10. фебруара ове године, из Београда је кренула храбра алпинистичка експедиција. Њени чланови били су читаоци Забавника из разних крајева наше земље — добитници наградне игре „Са Монблана к'о са длана“ коју су заједнички организовали ЗАБАВНИК и хамбуршка фирма МОНБЛАН. Вожња је протицала у живахном расположењу. Сутрадан, широка ауто-страда водила је забавниковце поред чувених италијанских градова Венеције, Падове, Вићенце, Вероне, Милана, према циљу друге етапе пута — градињу Аости у подножју Алпа. Овде су се путници одморили и припремили за предстојећи узбудљив дан.

Следећег јутра, продужили су кроз леп и дивљи алпски пејзаж према француској граници. Да би се она прешла, треба проћи кроз тунел који води право кроз масив Монблана и који је са својих 11600 метара најдужи на свету. После десетак минута вожње кроз полумрак поново је синула светлост дана. Пут се одавде непрекидно пео навише, све док под њим није пукао поглед на долину са мноштвом снегом прекривених кровова. Шамони, чувени спортски центар чијих 8000 становника живи искључиво од туризма, изгледао је као да спава. Међутим, неколико минута касније Забавникови путници нашли су се усред вреве. На све стране пролазили су утопљени, зајапурени људи са скијама, врата продавница сувенира и спортске опреме нису се затварала. После предаха од пола часа, дошао је и дуго очекивани тренутак. Забавниковци су се окупиле пред жичаром која ће их одвести на врх назван Јужна игла (Aiguille du Midi), висок 3842 метра!

Уз узбуђен жагор улазили су у кабину. А онда, када се она отиснула од тла и винула увис, настала је тишина. Није свакоме било

лако око срца. Доле су промицали оштри врхови, снежна падина била је удаљена час неколико метара, а час — неколико стотина метара! Мало касније, путници су се осмелили: почеле су да зује камере и да шкљоцају фото-апарати.

После пола часа, нашли су се на малој дрвеној тераси подигнутој на Јужној игли. Ово је највиша тачка до које се може стићи жичаром. Још непун километар који овај врх дели од Монблана, високог 4807 метара,

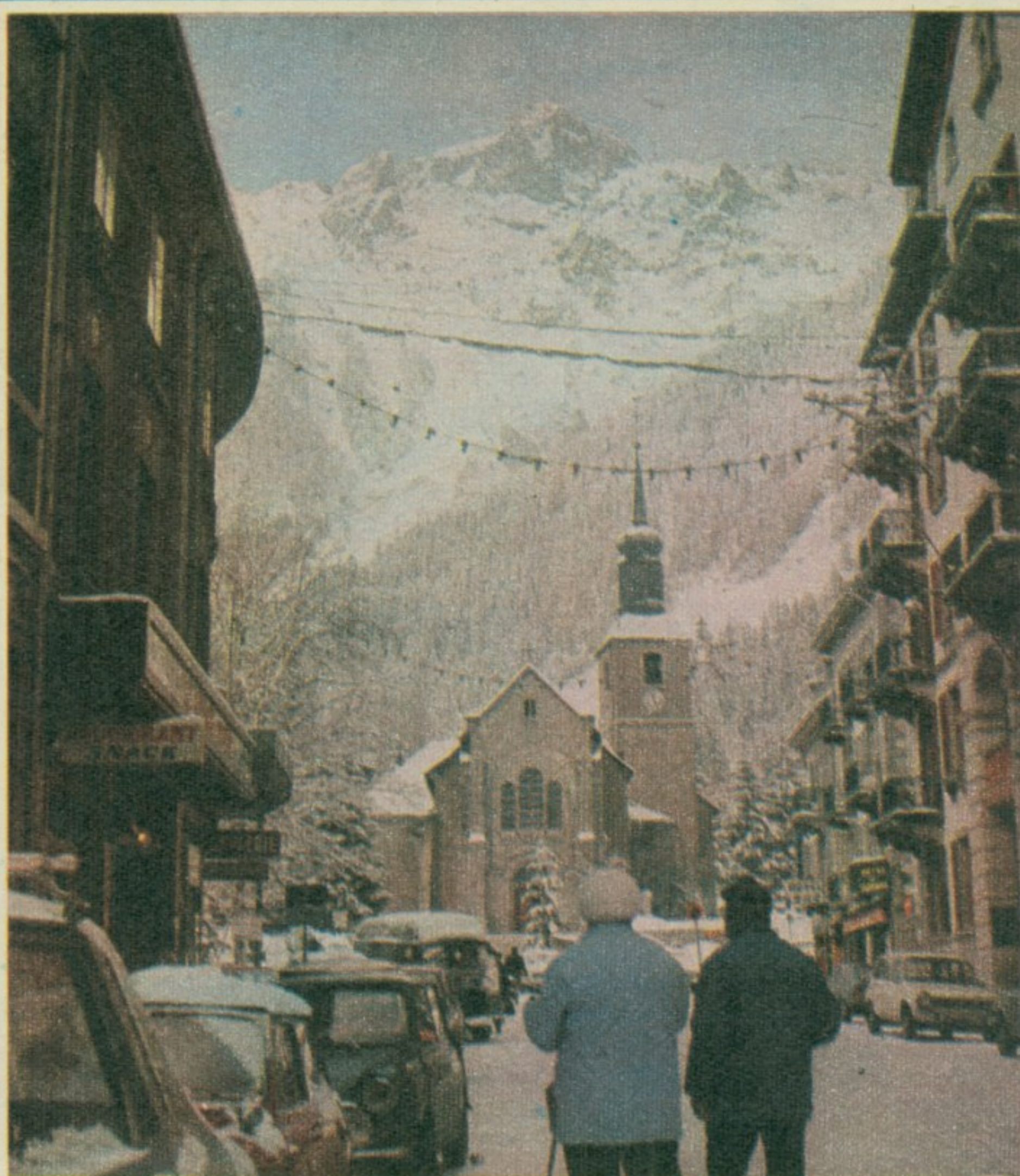

Чувени град испод чувеног врха

доступан је само специјално опремљеним алпинистима. Забавникови планинари посматрали су понор испод себе, делимично сакривен густим „тепихом“ од облака. „Пало“ је и грудвање. На температури од 22 степена испод нуле руке су се ледиле а зуби цвотали, али млади Забавникови путници нису хтели да пропусте прилику да се поиграју снегом на оволикој висини.

Исте вечери, аутобус је напустио Шамони. Подухват је завршен. Од њега је остала једна необична успомена и — много нових пријатељстава.

Италијански град Аоста у подножју Алпа дочекао је госте покривен снегом. Основана 25. године наше ере за време императора Октавијана Августа, ова варошица је постала стетиште туриста и обавезна станица за све оне који на Монблан не долазе са француске

Као и све велике експедиције које су имале за циљ освајање Монблана, и Забавникова је кренула из Шамонија, француског планинарског и смучарског центра који се налази на висини од 1030 метара. Још 2812 метара, колико је недостајало до Јужне игле, забавниковци су превалили — жичаром!

Да би сачували кондицију и припремили се за огромну висинску разлику коју треба превалити за свега пола часа, учесници Забавниковог путовања Стеван Радош и Жељко Ђук бацили су се на лако загревање.

Осим што је једно од најпознатијих зимовалишта на свету, Шамони је и прави расадник врхунских скијаша алпских дисциплина. Готово сви француски смучари и смучарке који последњих година незадрживо освајају златне медаље родом су одавде. То није никакво чудо, јер овде деца стају на скије — чим проходају.

Сваког петка читајте у Забавнику све о најбољим певачима и ансамблима света. Сваког понедељка на Радио Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, слушајте најновије хитове.

ДИСКО КВИЗ

1. Ентони Фицджералд је право име:
а) Тома Џонса
б) Тонија Кристија
ц) Енглберта Хампердинка

2. Дејвид Кесиди је постао популаран као члан групе:
а) Џексон Фајв
б) Осмонде
ц) Партрик Фемили

3. Силви Вартан је рођена у:
а) Румунији
б) Бугарској
ц) Француској

4. Драго Млинарец је издао:
а) једну ЛП плочу
б) две ЛП плоче
ц) три ЛП плоче

5. Корнелије Ковач је ком поновао музику за филм:
а) „Девојка са Космаја“
б) „Бубе у глави“
ц) „Друштвена игра“

1. Тонија Кристија
2. Партрик Фемили
3. Бугарској
4. две ЛП плоче
5. „Бубе у глави“

РЕШЕЊЕ:

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

Вече у Луна парку

текст: Иван Члишић
музика: Рајмонд Руић
пева: Јосипа Лисац

Бубањ и девет труба
најављују вријеме без страха
на обали изван мрака,
чека ме шатра чаробњака.

Тужној принцези од бисера и тила
прилази принц из мађидничарева
шешира
у чамцу од златна папира
загрљени плове у земљу лептира.

Од смијеха и боја пијани дјечаци
маштом постану неспретни пајаци
на их с оном шатром јуре
лицидерски облаци.

И док оркестар без престанка свира
ја, коју свако дира
овдје нађем мјесто љубави
и мира.

Песму ВЕЧЕ У ЛУНА ПАРКУ
можете чути у понедељак 26.
марта у емисији ВЕЧЕ УЗ РА-
ДИО која је на I програму Ра-
дио Београда од 20.00 до 22.00!

СТАТУС КВО

Када је у јесен 1962. године професорка музике предло-
жила Мајку Росију, најбољем
гитаристи и певачу у гимна-
зији на Форест Хилу у јуж-
ном Лондону, да за матурску прославу
састави оркестар, нико није помишљао, а
најмање он сам, да ће тај састав постати
један од најпознатијих у Британији.

Мајк проналази у свом разреду још
једног гитаристу, Алена, а из другог оде-
љења узимају Џона чији брат има анти-
кварницу и обећавају му место бубњара
под условом да из излога братовљеве
радње донесе старе бубње. Како Мајк
није имао срца да одбије свог друга из
клубе Рика који је певао, квартет за
школску прославу био је комплетан.

Охрабрени неочекиваним успехом који
су постигли на забави четири младића
одлучују да направе „прави састав“ ко-
ме дају име СТАТУС КВО. Појачала пра-
ве сами јер новца немају а на играчке,
на којима су они главна „нумера“, инстру-
менте носе на бициклима или у рукама
праћени бучном гомилом навијача, дру-
гова из улице.

Квартет почиње озбиљно да вежба сва-
ког дана и уз помоћ доброг менаџера го-
дине 1967. постиже прве велике успехе.

Плоче им се налазе на свим британским
топ-листама а фотографије на насловним
страницама познатих музичких магазина.

Али, слава је пролазна. Немају више
хитова, а самим тим ни успеха. На топ
листи су нови идоли а на „дечаке у са-
тенским оделима“ како су их звали, нико
више не обраћа пажњу. Разочарани, чла-
нови групе СТАТУС КВО животаре. А
тада их среће Колин Џонсон и предлаже
сарадњу обећавајући поновни успех. Ма-
да са сумњом младићи пристају и по дру-
ги пут почињу све из почетка. Свирају у
неугледним дворанама забачених енгле-
ских градића а за то примају смешно ма-
ле хонораре. Али, непрекидно путујући
из места у место они примећују да их
публика све више прима са симпатијама.
И тако већ три године без паузе и го-
дишњих одмора. Данас се група СТАТУС
КВО сматра једном од најбољих концерт-
них група поп-музике уопште. Поново су
као и пре пет година на врху. Само, ови
момци данас тврде да ће се борити свим
снагама да на овом врху и остану што
дуже.

У протекле две године четворица мла-
дих музичара наступали су и ван своје
земље: по Европи, Аустралији, Новом
Зеланду а управо се спремају за прву
турнеју по Америци. У нашој земљи го-
стовали су у јесен 1971. године. Њихов
концерт у Хали спорта на Новом Бео-
граду био је музички догађај сезоне.

Чланови групе су: Мајк Франсис Роси
(Mike Frances Rossi) гитара и вокални со-
листа; Рик Парфит (Rick Parfitt) гитара
и вокални солиста; бас гитариста (Ален
Ланкастер (Alan Lancaster) и Џон Коглан
(John Coghlan) бубњеви.

ДИСКОГРАФИЈА: ARE YOU GRO-
WING TIRED OF MY LOVE; SPARE
PARTS; MA KELLY'S GREASY SPOON;
PICTURES OF MATCHSTICK MAN; IN
MY CHAIR; DOWN THE DUSTPIPE;
PAPER PLANE.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продао бих преко 60 хит плоча
из 1970, 71. и 72. године упола цене.

Славко Данилов,
Косте Абрашевића 6,
Београд

Имам збирку од 53 значке и радо
бих је замијенио за 2 ЛП или за 15
малих плоча. У обзир долазе и до-
маће плоче: „Индекси“, „Про арте“,
„Корни група“ и други.

Елвир Видимлић,
Ул. Субјмана Газића 41,
Десна Новоселија,
Бањалука

НЕКАД
И САД

МАЈК ЛАВ (Члан групе „Бичбојс“).

КАКО ДА ИМ ПИШЕМ

БОЈАН и ЗОРАН РАМ-
БОСЕК, Симе Милоше-
вића 43, Београд
КОРНЕЛИЈЕ КОВАЧ,
Милоша Поцерца 19/IV,
Београд

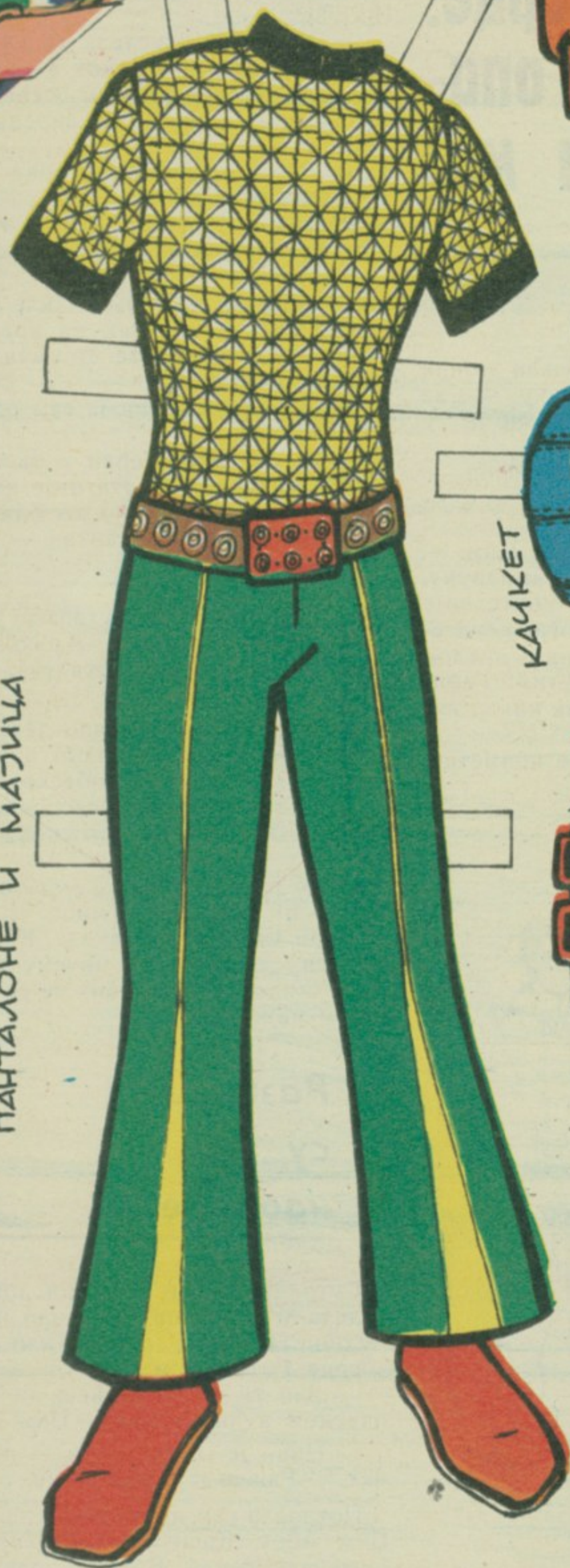
ГРУПА 220, Босанска
15, Загреб

С ВРЕМЕНА НА ВРЕ-
МЕ (Букић), Високог
Стевана 1, Београд
ДРАГАН АНТИЋ, Жар-
ковачка 1, Београд
ДАЛИБОР БРУН, Пр-
летерских бригада 13,
Ријека

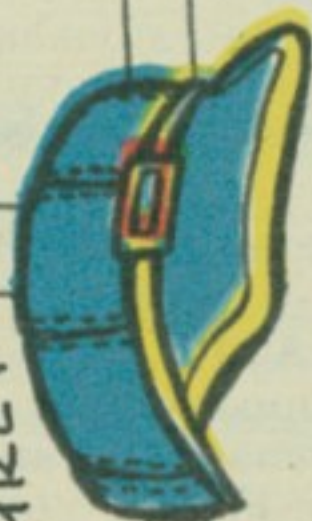
ВИС „БИС-БЕЗ“, Буле-
вар ЈНА 25/II, Скопје
АЛЕКСАНДАР КОРАЋ,
Кнеза Вишеслава 15-а,
Београд

ОБУЦИТЕ ДЕЛТУ 99

ПАНТАЛОНЕ И МАРИЦА

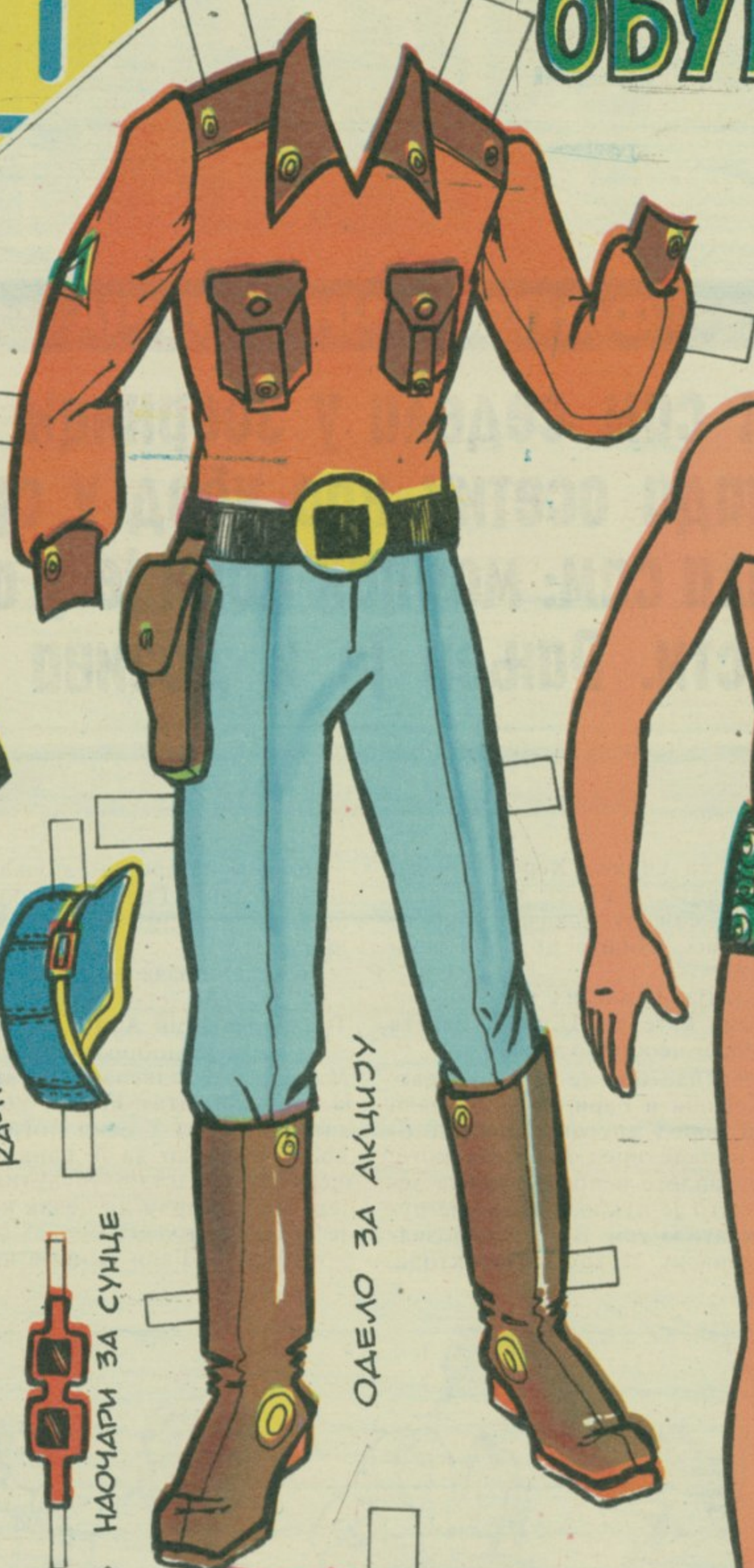
КАЧКЕТ

НАОЧАРИ ЗА СУНЦЕ

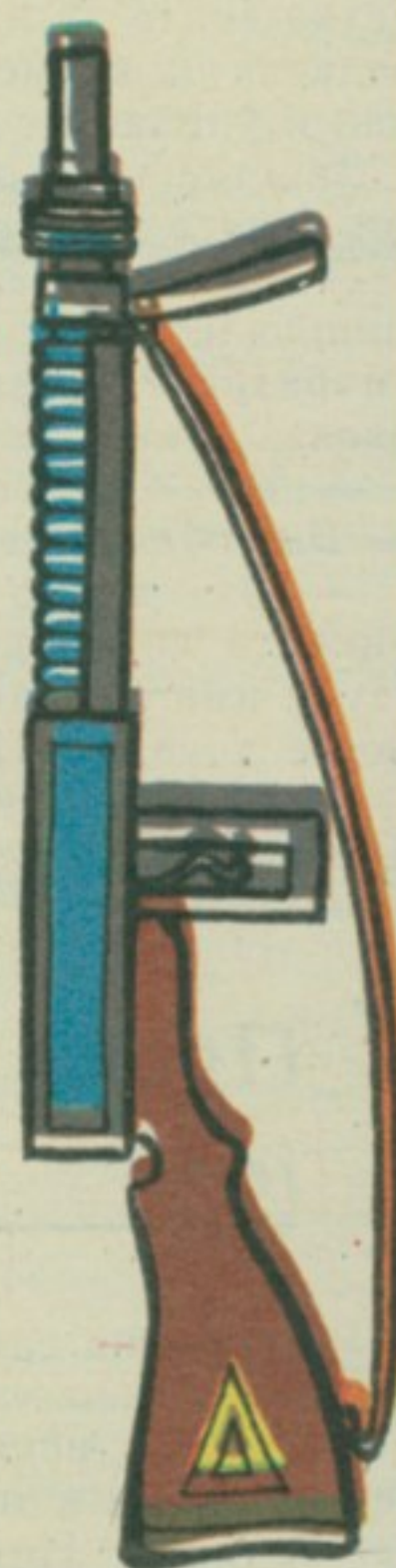
ОДЕЛО ЗА АКЦИЈУ

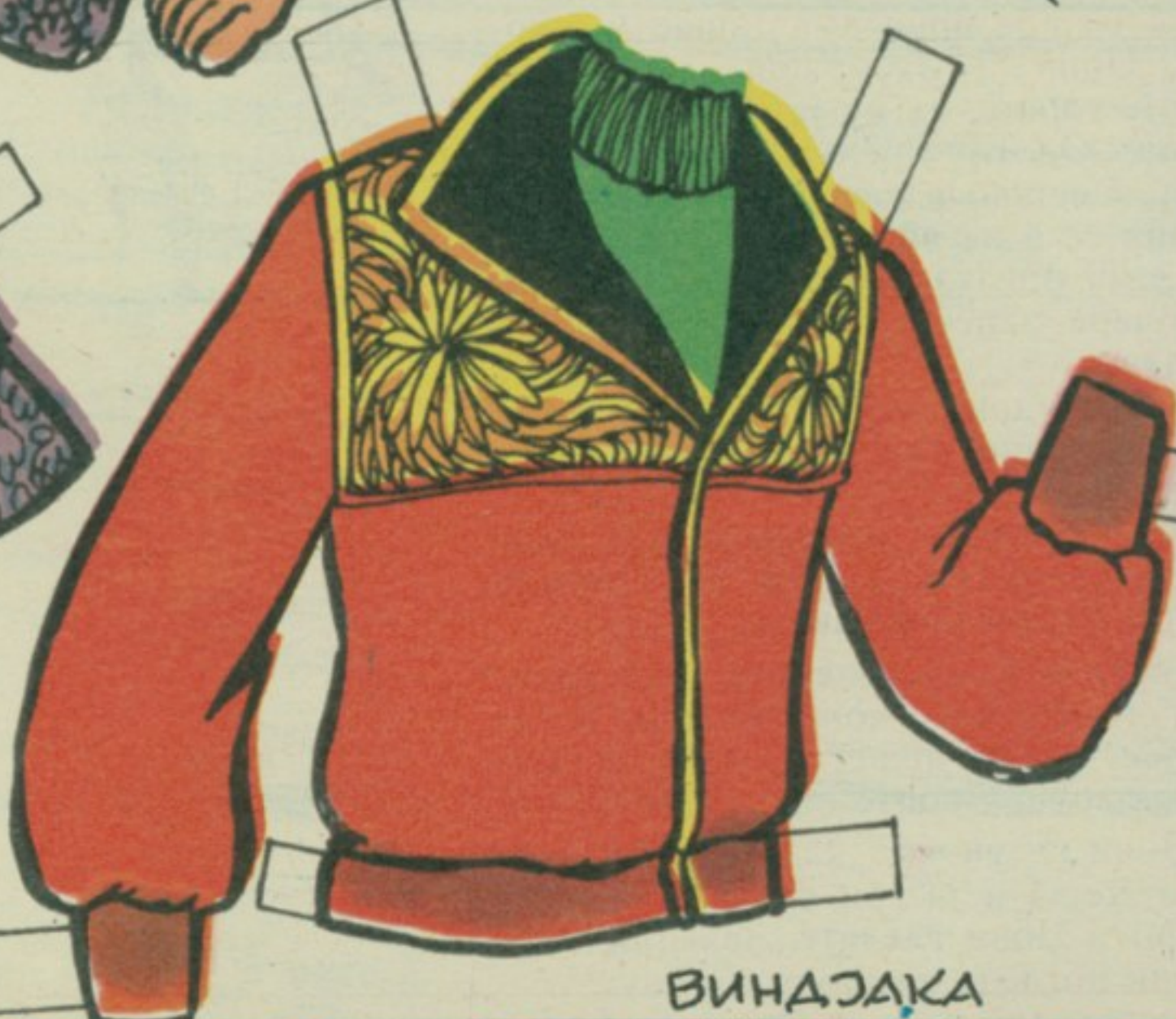
СВЕЧАНИ САКО

АУТОМАТСКА ПУШКА

ВИНДЖАКА

На молбу Маријане из Шибеника објављујемо исецалицу **ОБУЦИ ДЕЛТУ 99**. Позивамо све читаоце да нам пишу кога би јунака или јунакињу из Забавникових стрипова желели да обуку. Пишите на адресу: ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11001 Београд, п. фах 124 са назнаком за изрезивање.

НОВИ УЧЕНИК

Седела сам за катедром и посматрала својих тридесет девет ученика петог разреда који су у том тренутку марљиво писали кад се једна рука подиже.

— Не могу да урадим задатак, наставнице — рече плави дечак у клуби до прозора. — Немам књигу.

Неко се насмеја. Већ су двадесет минута писали задатак, а Џони је тек сада открио да нема књигу. Чудан дечак! Био је новајлија у разреду, па се можда још није снашао. Узех своју књигу и однесох дечаку.

— Имаш само десет минута да прочиташ и препишеш овај текст!

Џони је брзо прочитао причу која је била дуга десет страница и одмах почео да пише, а ја сам од почетка знала да ће не само завршити задатак на време већ да ће бити тачан и уредан.

Заиста, кад је зазвонило, Џони ми донесе задатак.

— Наставнице, јесте ли икад помишљали да напишете књигу за пети разред? — застало је поред мог стола.

— Не — одговорих изненађено. — Зашто?

— Ова књига ништа не вреди. Можете да видите. Овде... и овде... свуда има грешака. Осим тога ужасно је досадна. Нико ме не свиђа.

— Па нисам ни ја њоме баш одушевљена. Верујем да ће је једном заменити.

Проћи ће иа!

У зборници сам испричала шта ми је Џони рекао.

— Чудан неки дечак. Мајка му је домаћица а отац и не знам шта је. Јединац. Ниједну дечју болест није боловао.

— Ниједну? — зачуди се Џим Абот. — С ким се дружи? — настави радознало.

— Слаже се готово са свима, али најбољи му је друг Дејви Вилем, нераздвојни су.

— Откуд да се један тако интелигантан дечак какав је Џони дружи са Дејвом? — рече Розмари.

— Кад је први пут дошао у школу, Џони је заборавио да понесе своју ужину, па му је Дејв дао пола своје. Од тог тренутка се не одвајају. Смешно изгледају. Мали плави Џони се и не види иза високог Дејва чији поглед иза дебелих стакала наочара заиста не делује интелигентно.

Једног дана посматрала сам како је разредни силеџија Херб Харис гурнуо Дејва.

— Извини — промрмљао је Дејв коме су испале књиге. — Требало би да будем пажљивији.

Било је тужно гледати тако великог дечака како понизно моли извињење знатно мањег од себе, а, што је најгоре, уопште није крив.

Џони се укључио кад је Херб гурнуо Дејва и ја сам спазила како се Херб и Џони гледају. Зазвонило је. Џони погледа на другу страну.

Кад је Херб улазио у разред, плакао је.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Док сам седела у зборници, изненада осетих као убој у срце. Знала сам: мој ђак Џони је у опасности. Рањен је и дозива ме!

МОРИН БРАЕН ЕКСТЕР

— Шта си учинио Хербу? — запитах Џонија, а он се насмеја.

— Само сам му показао како се Дејв осећао... Ништа друго. Проћи ће га.

Телепатија, помислих кад сам пошла према катедри. Џони је заиста имао нешто необично у себи.

Следећи час био је физичко васпитање. Џони и Гари Мусен трчали су један поред другог. Џони се оклизну и паде пред Гаријеве ноге. Гари се заплете и полете према земљи. Нешто је пукло. Сломио је руку — схватила сам. Брзо сам позвала медицинску сестру и директора.

Џони је најпре био збуњен а онда се загледао у Гаријеву руку. — Све ће бити у реду — рекао ми је у пролазу.

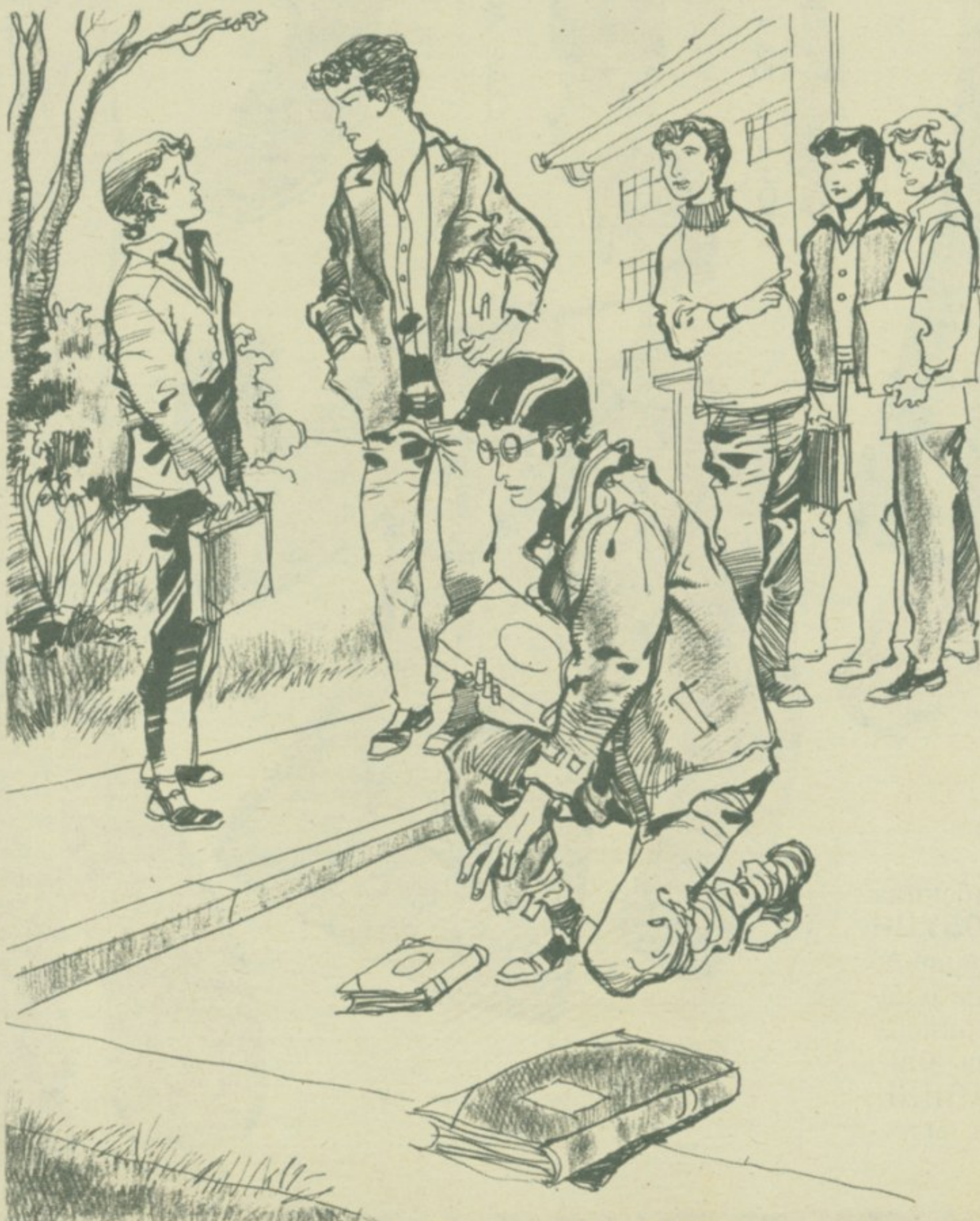
Те вечери зазвонио је телефон.

— За тебе је — рече мој муж — Тражи те Џими Абот.

— Гари је добро — рече Џим. — Мајка га је одвела да сними руку.

И знаш ли шта? Гари уопште није сломио руку. А осим тога, рендгенолог је рекао да је ранији прелом одлично средство. Међутим, Гаријева мајка тврди да дечак никад није ломио руку.

— Можда Гари то није приметио.

Џони је посматрао силеџију Херба све док овај није заплакао...

— Није приметио да је сломио руку на три места?

— Слушај, имаш ли за то неко паметно образложење?

— Свакако — одговори Џим. — Џони је Марсовац.

— А можда је то Гари. Он је тако нагло оздравео.

Ту, из окоLINE

Сутрадан сам по Џонију послала писмо за његове родитеље. Звала сам их на састанак.

У петак се у школи појавила Џонијева мајка Мери Смит. Личила је на једну врло познату личност до те мере да је просто било изненађујуће.

— Много сам желела да упознам Џонијеву мајку — рекох и седох за катедру јер сам се тако осећала сигурније. — Џони је изванредан дечак.

— Да — одговори госпођа Смит. — Поносим се њиме.

Разговор је текао доста тешко, уосталом као сви разговори са родитељима.

— Могу ли да знам одакле сте се доселили? — запитах на крају. — Чини ми се да имате другачији нагласак од нашег.

— О — рече — па ја сам одавде. Из околине.

— Је ли Џони рођен у околини?

— На уписници ништа није писало. — Да, релативно је то близу.

— Врло је интелигентан — покушах још једном.

— Да.

— Понекад имам утисак да је натприродно способан — рекох смејући се да би жена схватила како у то не верујем.

— Он је сасвим обично дете.

— Хоћете ли се стално овде настанити? — запитах обесхрабрено.

— Кад завршимо посао овде, мораћемо отпутовати — госпођа Смит уздахну.

— То је заиста штета — рекох искрено. — Џони ми се много допада.

Мери Смит се смешкала. Било ми је јасно да разговор ничему не води. Устадох и поздравих се са Џонијевом мајком.

Разбили су ми наочаре!

Сутрадан ми се у школи док сам седела у зборници догодило нешто чудно. Изненада осетих као убој у срце. Готово сам пала.

— Зло ти је? — Хоћеш ли да те одведем кући — упита Џим Абот.

— Џони је у опасности — промуцах. — Рањен је и дозива ме.

Потрчала сам из школе, а за мном Џим Абот. Кренусмо његовим колима ван града. Бол се повећавао заједно са жељом... не, са принуђом да што пре стигнем до Џонија.

Смитови су становали у пољу. Знала сам како нисам никад о томе размишљала. — Заустави! — рекох одједном. Џим скочи.

Дејви Вилем плакао је у јарку крај пута. Мало даље налазиле су се његове разбијене наочаре. Прићох му. Дечаку је текла крв из носа а једно око било му је отекло и плаво.

— Ухватили су Џонија — рече Дејв. — Покушао сам да их зауставим, али разбили су ми наочаре.

— Ко га је ухватио? — запита Џим.

— Херб и Франк и још неки које не познајем. — Крупне сузе котрљале су му се низ образе.
Упадох сама у кола. Џим Абот остао је код Дејва. Знала сам куда треба да идем.

Мала свећлосћ

Одједном Џонијево дозивање престале. Таман сам помислила да се вратим, кад се преда мном створи нека страховито јарка светлост. Скре нух у једно дрво и — ја сам била мртва. А ипак, чинило ми се да видим разбијена кола и своје разбијено тело. Осећала сам се лагана, без тежине, као што се човек осећа у сну. Налазила сам се у некој просторији, било је ту и разних других тела која су лежала на поду. Припадала су неким дечама. Препознала сам само тело Херба Хариса. Све главе су биле обавијене магличастим веловима.

Највећа светлост као да је опустивала, а најмања као да се извињавала.

— Побрини се за биће које си до-
нео — рече највећа светлост. — (На
равно, нису говорили... преводим у
речи оно што сам осећала).

Најмања светлост био је мој ученик Џони.

— Може ли се оправити?

— Покушај — рече велика светлост. — Све ће бити у реду. Ниси се смео појавити на путу. Ти си је разбио, па је ти и оправи.

Најмања светлост подиже се изнад мог трупца и поче оправљати и састављати облике. Већа светлост оста са телима четири дечака.

Моје разбијено тело било је опет састављено.

Већа светлост (мајка) промрља нешто, приближи ми се, опипавајући ме.

— Добро си обавио посао — рече. — Обуци је.

Највећа светлост, сигурна сам да је то Џонијев отац, рече ми: — Ваш аутомобил је оправљен. Надам се да сте довољно интелигентни да сами нађете одговор на све ово. Иако можда и не можете да верујете.

— Одакле долазиш? — покушах да запитам, али ми се учини да видим много других светлости на неком другом месту. — Зашто си дошао у школу. — Осетих да ми се спава.

— Наравно, одмах мораш да напустиш школу — рече велико светло најмањем и угаси се.

— Могу ли Дејву нешто да поклоним? — било је последње што је мали упитао, ваљда мајку. Одговор нисам ухватила.

Сутрадан свет је био исти као и пре. Али, у разреду није било малог Џонија.

☆☆☆

Херб Харис постао је узоран дечак што је заиста необично. Али још је необичније оно што се догодило Дејву.

Следећег петка била је вежба из диктата. Од 20 речи Дејв је тачно написао 14, баш тако. Обично би написао 18 и више — погрешно. Назад је научио да пише.

Крајем недеље Дејв је још више напредовао. Достигао је своје вршњаке.

— Сигурно су криве наочаре — рече ми Џим Абот кад сам му испричала шта се дешава са Дејвом. — Нису му више била потребне а он их је носио.

Можда. Али одакле мени поново у вилици умњак који ми је извађен пре две године?

У ИДУЋЕМ
БРОЈУ
КОМПЛЕТАН
СТРИП

ДЕРДЕВИЛ:
„ЧОВЕК
БЕЗ СТРАХА“

НЕКАД ДАВНО ПРЕ МЕДНА КВАС СЕ ПИО СВАКОГ ДАНА

За дуг живот
од 100 година
КВАС има
100 добрих
особина

КВАС садржи органске
киселине важне за варење
и минералне састојке, који
сједињени са органским
киселинама, појачавају
стварање калцијума у
костима и регулишу рад
срца. Осим тога квас је
богат и витаминима
В₁, В₂, В₆ и Е

ШАЉИВЦИЈЕ, ЈАВИТЕ СЕ!

Позивамо вас да учествујете у нашој новој наградној игри. Погледајте добро цео цртеж. Ваш задатак је врло једноставан: према ситуацији на цртежу одговорите духовито ШТА КАЖУ Дикан и Вукоје. Реченице треба да буду што краће. Водите рачуна о томе да бар један од њих двојице у свом говору **МОРА ДА УПОТРЕБИ РЕЧ КВАС**. Одговоре напишите на купон и пошаљите на адресу „Југославија комерца“. Шесторицу нај, нај, шаљивџија чекају вредне награде.

Ако сте већ пробали квас, биће вам лако да будете духовити.

ШЕСТ НАГРАДА ЗА ШЕСТ НАЈДУХОВИТИЈИХ ОДГОВОРА

- КИНО КАМЕРА „АМБАСАДОР“ СА КИНОПРОЈЕКТОРОМ „ЛУЧ“ 2С-8
- ФОТО-АПАРАТ „СМЕНА“ СЛ
- ДИЈАВИЗОР ЗА ДНЕВНО СВЕТОЛО СА ДИЈАПОЗИТИВИМА
- ФОТО-АПАРАТ „ЕТЈУД“
- БИБЛИОТЕКА ОД 6 КЊИГА „ЛЕГЕНДЕ О ЈУНАЦИМА“
- КОМПЛЕТ ОД 5 ГРАМОФОНСКИХ ПЛОЧА ИЗ СССР-а

КУПОН 2

ДИКАН: _____

ВУКОЈЕ: _____

Име и презиме аутора текста _____

Број поште, место, улица и број _____

Попуни, изрежи, залепи искључиво на дописницу и пошаљи на адресу: „ЈУГОСЛАВИЈА КОМЕРЦ“, 11001 Београд, Кнеза Милоша 60 са знаком „ЗА КВАС“. Рок за слање купона је 30. март.

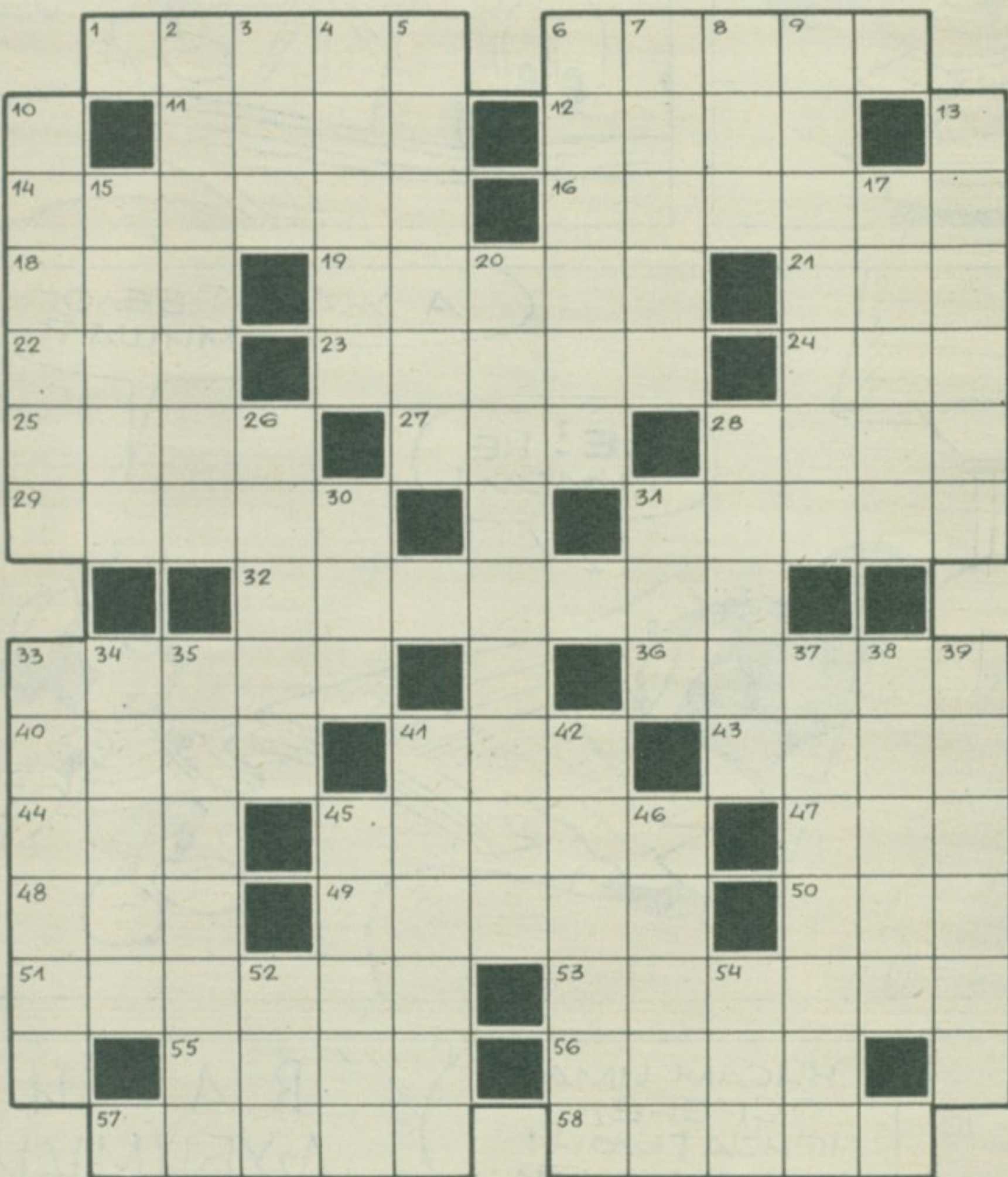
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) један континент, 6) ћелије истог порекла у организму, 11) утвара, 12) озледе, 14) португалска колонија у Африци, 16) женско име, 18) два комада, 19) женско име, 21) име енглеског певача Џонса, 22) папагај, 23) наплавина, 24) мушко име, 25) драге воље, 27) град у Француској, 28) мехурић на кожи, 29) планина крај Београда, 31) главни град Египта, 32) оно што је огризено па бачено, 33) сидро, 36) пилот, 40) птица грабљивица, 41) овог часа, 43) мушко име од миља (Томислав), 44) превремен, 45) најстарији период каменог доба, 47) мушки певачки глас, 48) италијанска филмска глумица (Луино), 49) смучке, 50) јединични вектор, 51) дирка, 53) загонетка, 55) односна заменица, 56) име вајара Росандића, 57) акробатска фигура, 58) борилиште.

УСПРАВНО:

2) преграда, 3) име књижевника Андрића, 4) шумска животиња, 5) козачки поглавица, 6) трочлани математички израз, 7) грчка оперска певачица (Марија), 8) други, 9) направа помоћу које се врши отварање, и затварање, пропуст за ваздух, пару (множ.), 10) оморина, 13) главни град Малија, 15) ћуд, 17) савинут баштенски нож, 20) почетна слова имена и презимена, 26) хемијски елемент, 28) свежањ, 30) бивша турска титула, 31) блато, 33) већа посуда за прање рубља, 35) наш јунак из првог српског устанка (Рајић), 37) направа за клизање, спуштање, 38) узбуна, 39) шипражје, 41) грчки филозоф, учитељ Платонов, 42) уздржавање од јаких и масних јела, 45) књижевни прикази, 46) мушки певачки глас, 52) узгој стоке, товљење, 54) назив.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) воз, 4) пегла, 7) бес, 10) Адлер, р, 11) глава, 12) тло, 13) Авала, 16) трн, у, 17) тврђава, о, 18) Ика, 20) обала, 21) Спа, 23) Ганг, 25) Ана, 26) атак, р, 27) Ере, и, 29) жур, в, 30) армија, 31) Наташа, н, 32) није, т, 34) Кон, р, 35) која, 37) Крк, 39) раме, 41) ага, 42) племе, 44) цол, р, 45) планета, р, 46) рад, 48) Анита, 49) оно, 51) однос, н, 52) петак, 53) као, 54) тегла, 55) оро.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Мирољуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дин, полугодишња 44,00 дин, тромесечна 22,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дин, полугодишња 88,00 дин, тромесечна 44,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству валути: DM 34 — \$ 12 — FF 56 — Sfr 40 — Skr 52. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1 тел. 22-711. На основу мишљења републичког секретаријата за културу СРС број 413-29/73-02 од 22. 1 1973 године не плаћа се порез на промет.

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

БОРЕ НА ЛИЦУ

Поштовани Забавнице,

Иако имам тек 10 година на лицу су ми се појавиле боре јер су ми се родитељи раставили. Осим тога, на лицу имам и неколико већих ожиљака. То бих радо лечио, али не знам где да се обратим. Интересује ме да ли се боре и ожиљи могу излечити, односно код којег стручњака — специјалисте постоје најбољи изгледи за успешно лечење.

С. Р.

Бањалука

Пошто си тако млад, то боре на које се жалиш нису старачке већ такозване мимичке боре. Оне се јављају и код сасвим младих, и то првенствено око очију, а последица су покрета лица. Често су код деце која су кратковида, а не носе наочаре. Кожа око очију и на другим

местима где су се јавиле мимичке боре може да се заштити од сунца, као и од јаке хладноће и ветра неким од заштитних кремова (Делиал, Нивеа и сличним).

ДОКТОР

ЈЕДНО ИЛИ ДВА X

Поштовани Забавнице, молим те да ми одговориш да ли се каже вакуум или вакуум и шта све значи ова реч. Унапред захваљујем.

Славица Вукотић,
Бачка Паланка

Вакуум, од латинског vacuum, значи празан простор, празнина и безваздушни простор.

ПОКЛАЊАМ ЗАБАВНИКЕ

Драги, Забавнице,

пошто редовно читам Забавник, молила бих те да објавиш и моје писмо и испуниш ми жељу.

Поседујем већи број старих Забавника и књига које бих хтела да поклоним неком дечаку или девојчици који су та-

које читаоци мог омиљеног листа, а немају могућности сваки пут да га купе. Нека ми пишу на адресу:

Јагода Шунић,
Молерова 21/1, Београд

ФРАНЦУСКИ ЧАСОПИС

Драги Забавникови,

пошто сам ваш редован читалац молим вас да у Малој пошти објавите адресу неког француског листа, сличног Забавнику који објављује адресе младих који желе да се дописују.

Костадин Јовановић
село Пепелиште, 91440
Неготино В. С. Р. М.

Tintin, Administration — Rédaction, 12 rue Blaise Pascal, 92201 — Neuilly a Seine, Paris. Овај часопис објављује углавном стрипове, а од ове године и понесте, понеку занимљиву рубрику као и ситне вести.

ЗА ФИЛАТЕЛИСТЕ

Драги Забавнице,

већ осам година скупљам марке али то чиним без икаквог знања о филателији. Интересује ме постоји ли нека књига о филателији коју бисте ми ви препоручили и да ли се она може наручити. Исто тако занима ме и адреса Југофилателије у Београду јер сам чуо да се преселила са Теразија.

Бранислав Томашевић,
Бориса Кидрича 2/9, Ниш

Обратили смо се Филателистичком центру у Београду, Таковска 7 и они су нам рекли да је до пре

три-четири године постојала таква књига, али је брзо распродата. Међутим, они се надају да ће се опет штампати. Што се тиче пресељења Југофилателије, у праву си. Можеш им се увек обратити на ову адресу: Биро за поштанске марке ЗЈП ТТ, Филателистички центар, Београд, Таковска 7.

»ТЕСЛА« ИЗ ПАНЧЕВА

Драги Забавнице,

молио бих те да објавиш тачну адресу Фабрике стакла у Панчеву.

Фахрудин из Пријепоља

То је Фабрика сијалица „Тесла“, Панчево, Паје Маргановића 14а, телефон 44-222.

